Tallinna Linnavolikogu 22. augusti 2013
määruse nr 47
„Põhja-Tallinna arengukava aastateks 2014−2018”
LISA

Põhja-Tallinna Valitsus

Põhja-Tallinna arengukava aastateks 2014−2018

Tallinn 2013

Sisukord

Sissejuhatus 3
1. Põhja-Tallinna hetkeolukorra analüüs 3
1.1 Põhja-Tallinna asumid 3
1.2 Rahvastik 6
1.3 Põhja-Tallinna linnakeskkond 8
Pargid, rohe- ja rekreatsioonialad 8
1.3.1 Teed, tänavad, liiklussõlmed ja muu tehniline infrastruktuur 9
1.3.2 Ühistransport 10
1.3.3 Heakord 11
1.3.4 Elamumajandus 11
1.3.5 Infomajandus ja imago 13
1.3.6 Planeerimistegevus 13
1.4 Ettevõtlus ja töökohad 15
1.5 Haridus ja noortetöö 16
1.6 Kultuur, sport, vaba aeg ja seltsitegevus 19
1.7 Sotsiaalne kaitse, tervishoid ja turvalisus 21
1.8 Haldussüsteem 24
2. Hinnang Põhja-Tallinna arengutasemele 25
2.1 Põhja-Tallinna SWOT-analüüs 25
2.2 Põhja-Tallinna arengueelduste kokkuvõte 26
3. Põhja-Tallinna arengustrateegia 26
3.1 Põhja-Tallinna arenguvisioon aastaks 2030 26
3.2 Põhja-Tallinna arengumudel 28
3.3 Põhja-Tallinna arengusuunad ja nende elluviimise strateegilised valikud 29
3.3.1 Linnaosa tasakaalustatud, erinevaid huvipooli kaasava pikaajalise arengu kavandamine ja sellest lähtuv kavade elluviimine 30
3.3.2 Linnaosa linnakeskkonna korrastamine ja infrastruktuuri väljaarendamine elanike, külastajate ja ettevõtete vajaduste kohaselt 31
3.3.3 Kvaliteetsete avalike teenuste ja sisukate vaba aja veetmise võimaluste pakkumine 33
3.3.4 Linnaosa haldussuutlikkuse ja koostöökultuuri arendamine 35
4. Tegevuskava ja finantsplaan aastateks 2014–2018 36
5. Arengukava täitmisega seotud riskid ja nende maandamise võimalused 56
6. Arengukava seire ja muutmise kord 57
7. Kasutatud materjalid 57

Sissejuhatus

Põhja-Tallinn on viimasel kahel kümnendil Tallinna linnaosadest kõige põhjalikumalt muutunud. Kui esialgu said ümberkorraldused impulsse ennekõike erasektori majandushuvidest, siis aasta-aastalt on arengu kavandamisel suurenenud avaliku sektori koordineeriv ja eri huve tasakaalustav roll.
Põhja-Tallinna Valitsus otsustas linnaosa arengu tasakaalustatuse ja kestlikkuse tagamiseks luua uut arengukava, et kindlaks määrata linnaosa strateegilised suundumused ja luua alused lähiaastate tegevuse seostamiseks iga-aastase eelarvega.

„Põhja-Tallinna linnaosa arengukava aastateks 2014–2018" koostamine algatati Tallinna Linnavolikogu 2. detsembri 2010 otsusega nr 291 ja selle koostamisel tugineti „Põhja-Tallinna arengukavale aastateks 2007–2010", strateegiale „Tallinn 2030", „Tallinna linna arengukavale aastateks 2009–2027", „Tallinna eelarvestrateegiale aastateks 2013–2016", Tallinna üldplaneeringule, Tallinna valdkonnapõhistele arengukavadele, riigi arengudokumentidele ja koostatavale „Põhja-Tallinna linnaosa üldplaneeringule". Põhja-Tallinna arengukava koostamisel juhinduti Tallinna Linnavolikogu 25. veebruari 2010 määrusest nr 13 „Tallinna arengudokumentide menetlemise kord".

Arengukava koostamise ajal toimus kaks seminari, millel osalesid Põhja-Tallinna Valitsuse ametnikud, halduskogu liikmed, linna ametite ning vabaühenduste ja ettevõtete esindajad. Põhja-Tallinna arengukava koostamist juhtis konsultatsiooni- ja koolituskeskus Osaühing Geomedia. Arvestades Tallinna arengustrateegias ja Tallinna arengukavas esitatud eesmärke, ajakohastati seminaride käigus linnaosa analüüs, rühmatööna koostati SWOT-analüüs, sõnastati linnaosa tulevikukava aastani 2030, nüüdisajastati linnaosa arengumudelit, määrati linnaosa arengu strateegilised eesmärgid. Ühtlasi sõnastati tähtsate muudatuste suunad, arengukava elluviimisega seotud riskid ja nende maandamise võimalused. Koostöös eri valdkondade ja linna ametite spetsialistidega täpsustati valdkondade kaupa linnaosa investeeringute ja tegevusvajadusi, lepiti kokku eesmärkide täitmise mõõdikud ja nende sihtväärtused, tegevuse elluviimise ja mõõdikute sihtväärtuste saavutamise eest vastutajad või täitmise korraldajad. Arengukava koostamise raames toimus konverents „Põhja-Tallinn: targalt tulevikku", kus jagasid kogemusi ka Kotka ja Kroonlinna omavalitsuse esindajad ning toimus arutelu Põhja-Tallinna arengu üle.

Arengukava on jaotatud kuueks osaks. Esimeses osas on toodud linnaosa praeguse olukorra ja selle ruumilise struktuuri kokkuvõtlik ülevaade. Teises osas on antud hinnang Põhja-Tallinna arengutasemele ning on esitatud linnaosa tugevused ja nõrkused ning väliskeskkonnast tulenevad võimalused ja ohud. Kokkuvõtlikult on loetletud linnaosa peamised arengueeldused, võimalused ja arengut takistavad tegurid. Kolmandas osas on esitatud Põhja-Tallinna linnaosa arengustrateegia, linnaosa tulevikukava aastani 2030 ning selle põhjal koostatud linnaosa arengumudel, peamised arengusuunad ja nende elluviimise strateegilised valikud. Dokumendi neljandas osas on esitatud tegevuskava aastateks 2014–2018. Tegevuskava on oluline juhis linnaosa tulevikukava ja strateegiliste eesmärkide elluviimiseks, mida saab teha koostöös kõigi Põhja-Tallinna arengust huvitatutega. Viiendas osas on esile toodud linnaosa arengukava täitmisega seotud riskid ja nende maandamise võimalused ning kuuendas osas arengukava seire ja muutmise kord.

Arengukavas püstitatud strateegiliste eesmärkide saavutamine eeldab Põhja-Tallinna Valitsuse ja halduskogu, Tallinna Linnavolikogu ja Tallinna Linnavalitsuse ning kõigi huvipoolte head tahet, koostööd ja kompromissivalmidust, samuti suure rahalise ja intellektuaalse ressurssi panustamist.

Põhja-Tallinna Valitsus tänab kõiki, kes oma mõtete, nõuannete ja tegudega aitasid kaasa Põhja-Tallinna arengukava valmimisele.

1. Põhja-Tallinna hetkeolukorra analüüs

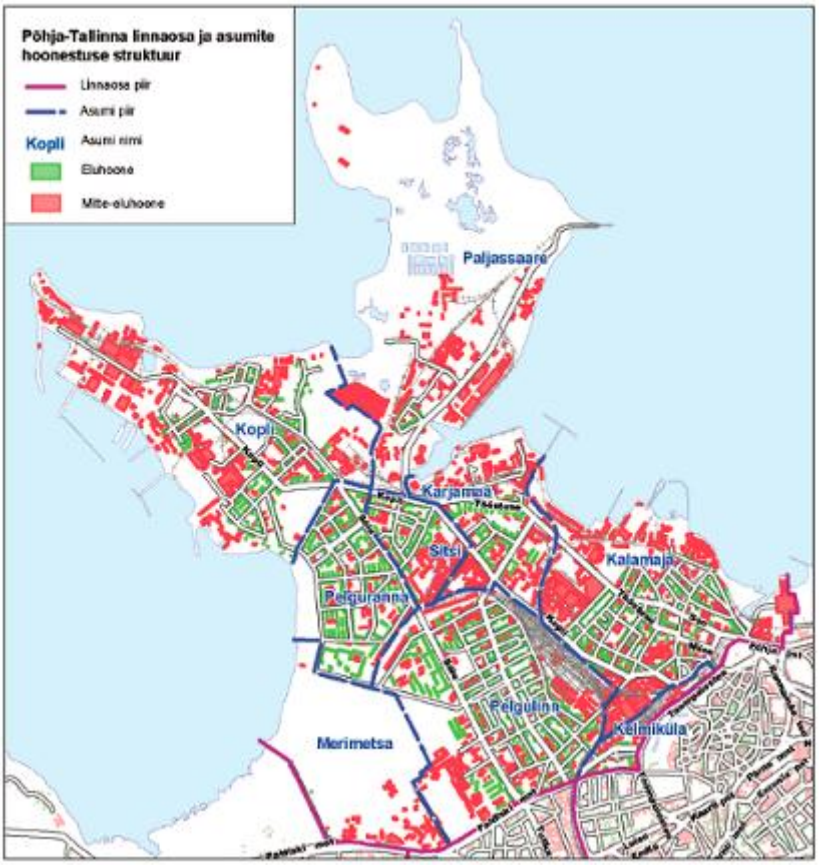
1.1 Põhja-Tallinna asumid

Põhja-Tallinn, üks kaheksast Tallinna linnaosast, asub Soome lahe kaldal ning piirneb kagust Tallinna Kesklinna, lõuna poolt Kristiine ja edelast Haabersti linnaosaga. Põhja-Tallinna linnaosa põhjapiiriks oleva rannajoone pikkus on umbes 20 km, mis on 45% kogu Tallinna merepiirist. Linnaosa territooriumil paikneb 12 Tallinna linnas asuvast 16 meresadamast. Põhja-Tallinna territooriumi pindala on 15,16 km^2, mis on 9,5%[1] kogu Tallinna linna territooriumist.

[1] Statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013".

Põhja-Tallinna linnaosa moodustavad kolm eriilmelist ning erineva ajaloolise, kultuurilise ja sotsiaalse tausta ja imagoga piirkonda: Kalamaja, Pelgulinn ja Kopli, mis omakorda jagunevad asumiteks.

Kalamaja on Tallinna kesklinnast vahetult loodesse jääv, muinasaegsele kalurite peatuskohale ja hilisemate Patarei kasarmute piirkonda rajatud töölislinnaosa. Hoonestuses domineerivad peamiselt kahekorruselised puitelamud, mis on pärit 19. sajandi lõpust ja 20. sajandi algusest.

Joonis 1. Põhja-Tallinna asumid ja hoonestuse struktuur

Kalamajas asub mitu unikaalset ajaloolise väärtusega hoonet, nagu Patarei merekindlus-vanglakompleks, Lennusadama kompleks koos vesilennukiangaaridega ja Tallinna Linnahall (edaspidi *linnahall*).

Lennusadamas, mida haldab Eesti Meremuuseum (edaspidi *Meremuuseum*), eksponeeritakse muuseumilaevu. Meremuuseum arendab kogu sadamakompleksi kultuuri- ja turismiobjektiks. Endise vanglakompleksina tuntud Patarei merekindlus töötab alates 2007. aastast kultuuripargina ja selle tööd juhib Sihtasutus Mänguväljaku Fond. Osa kompleksi on kasutusel ja seda kui muuseumit saavad kõik külastada, kuid eesmärk on kasutusele võtta kogu kompleks. Vanglahoonete lähedal asuv Peetri ehk Noblessneri sadam ja Kalamaja kalmistupark on korda tehtud, Tallinna rannapromenaadi osana on avatud kultuurikilomeeter.

Arvestades Kalamaja piirkonna arhitektuurilist omapära ja terviklikkust, on Kalamaja piirkond Tallinna üldplaneeringus[2] kindlaks määratud kui miljööväärtuslik piirkond ning linnaosa üldplaneeringu koostamise ajal kaalutakse praegust miljööala märkimisväärselt laiendada.[3]

Asumi omapära ja miljööväärtuslikkuse ning kesklinna läheduse tõttu on Kalamaja piirkond kujunemas loominguliselt mitmekesiseks linnaruumiks, millel on potentsiaal areneda loovmajanduse keskuseks.[4] Linnahalli lähedusse on rajamisel eksperimentaalkultuuri- ja loomemajanduskeskus Tallinna Kultuurikatel (edaspidi ka *Kultuurikatel*), mille avamine on renoveerimistööde takerdumise tõttu mitu korda edasi lükkunud. Samas on juba praeguseks Kalamajja koondunud mitu tõmbekeskust ning atraktiivseid loovinimeste kohtumispaiku ja loomeettevõtteid, nagu Telliskivi Loomelinnak Mittetulundusühing (edaspidi *Telliskivi loomelinnak*), loomekeskus aadressil Niine 11, kohvik Boheem, kohvik F-hoone, Mittetulundusühing Eesti Kaasaegse Kunsti muuseum ja Noblessneri valukoda.

[2] Tallinna Linnavolikogu 11. jaanuari 2001 määrus nr 3.
[3] Põhja-Tallinna linnaosa üldplaneeringu kavand; http://www.tallinn.ee/est/ehitus/Pohja-Tallinna-linnaosa-uldplaneering (30.08.2012).
[4] Põhja-Tallinna loomemajanduse uuring (2010).

Kultuuriasutustest paiknevad Kalamajas pikka aega tegutsenud Tallinna Salme Kultuurikeskus (edaspidi *Salme kultuurikeskus*) ja Tallinna Linnamuuseumi lastemuuseum. Kalamajas asuvad veel Kalamaja ja Salme raamatukogu ning haridusasutustest kolm lasteaeda, üks põhikool ja üks täiskasvanute gümnaasium.

Kalamaja asumis on kuulus Balti jaama turg. Asumis tegutsevad aktiivselt Telliskivi Selts ja Mittetulundusühing Kalamaja Selts (edaspidi *Kalamaja Selts*).

Suurematest tööstusettevõtetest paiknevad Kalamajas Aktsiaselts ESTONIA Klaverivabrik, Aktsiaselts MASEKO, Aktsiaselts MASEKONORD, aktsiaselts Suva, Aktsiaselts VOLTA (endine Elektrimasina-ehituse Aktsiaselts).

Kopli piirkond asub kesklinnast 4–5 km loodes ja hõlmab nii Kopli kui ka Paljassaare poolsaart. Kopli piirkonnas on neli asumit. Piirkonna kujunemist on märkimisväärselt mõjutanud seal tegutsenud suurettevõtted, mille juurde tekkisid esialgu eraldi paiknenud asumid: Kopli poolsaarel Vene-Balti laevatehase ja Bekkeri laevatehase ümber Kopli asum, Balti manufaktuuri ümber Sitsi asum, Miinisadama ja sõjatehase Arsenal[5] ümbruses Karjamaa asum, endisel Sitsi karjamaal Pelguranna asum. Aastakümnete jooksul asumid laienesid ja kasvasid kokku. Nii tekkis omanäoline Kopli piirkond, millele on ka tänapäeval iseloomulikud suured tootmisettevõtted. Kuni 1990. aastate alguseni oli Kopli piirkonna üks olulisemaid majandusharusid tööstuslik kalapüük ja kalatööstus − Paljassaarel asus TK Eesti Kalatööstus, Koplis asus kalurikolhoos Majak ning laevaremonditehas Estremrõbflot. Majanduse ümberstruktureerimise tagajärjel on tööstuslik kalapüük majandusharuna lakanud olemast. Kalatöötlemise traditsioone jätkavad piirkonnas aga tootmiskoondise Eesti Kalatööstus järeltulijad AKTSIASELTS PALJASSAARE KALATÖÖSTUS, AKTSIASELTS ANNILO, Aktsiaselts EBM Grupp ning Osaühing Geirom ja Aktsiaselts Gramus. Praegu tegutsevad piirkonnas veel sellised tuntud ettevõtted, nagu BLRT Grupp Aktsiaselts (endine Balti Laevaremonditehase Aktsiaselts), osaühing Saviton (endine Ehituskeraamikatehas) ja Glasstone OÜ (endine Skankristalli aktsiaselts). Viimase kahekümne aasta jooksul on linnaosa tähtsamaks majandusharuks kujunenud sadamate kaudu toimuv transiitkaubandus. Peamised kaubaartiklid, mida Vene-Balti, Bekkeri ja Paljassaare sadama kaudu veetakse, on naftasaadused, süsi, väetised, metall ja puit, vähemal määral konteinerid ja toiduained.

Kopli asumile on iseloomulik, et Bekkeri, Meeruse, Vene-Balti sadama ja suurtööstusega (BLRT Grupp Aktsiaselts) kõrvuti paikneb mitu elamuala, mis kunagi rajati enamjaolt Koplis asuvate tehaste töölistele. Rohelust lisavad kolm parki: Kopli kalmistupark, Süsta park ja Kase park.

Kopli asumis on kaks lasteaeda ning Tallinna Kunstigümnaasium ja Tallinna Kopli Ametikool. Asumi munitsipaalharidusasutusi pole ülelinnaline haridusvõrgu korrastamine seni puudutanud. Lisaks on piirkonnas pikka aega tegutsenud mitu erarakenduskõrgkooli, nagu Arvutikolledž[6], Kõrgkool I Studium, Majanduse ja Juhtimise Instituut[7]. Koplis asub ka riikliku rakenduskõrgkooli Eesti Mereakadeemia juhtkond ja osa teaduskondi, mis tegutsevad arhitektuuriliselt tähelepanuväärses vastrenoveeritud hoones aadressil Kopli 101. Selles hoones, mis ehitati 1914. aastal Vene-Balti Laevatehase administratiivhooneks, tegutses varem Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskond. Tallinna Kopli Ametikooliga samas hoones tegutseb Kopli ettevõtlusinkubaator, mis on keskendunud väike- ja eksperimentaaltootmise arendamisele.

Kopli asumis tegutseb Kopli Noortekeskus ja mitu spordiklubi: Mittetulundusühing JALGPALLIKLUBI DÜNAMO, Johannes Kotkase Spordiklubi, Spordiklubi Siilid ja Rebased, Artemi Tepi Poksiklubi ja Spordiklubi Baltic Stars. Kultuuriasutustest paikneb Koplis vaid Kopli raamatukogu. Piirkonnas tegutseb aktiivselt Kopli Selts.

Pelguranna asum jääb Kopli, Sitsi ja Pelgulinna asumi vahele, ulatudes läänes Kopli laheni. Kunagist Sitsi karjamaana tuntud ala hakati hoonestama 1940. aastate lõpus. Pelguranna asum on elamupiirkond, kus paikneb üks lastesõim, viis lasteaeda, üks põhikool ja Pelguranna raamatukogu. Peamine vaba aja veetmise ja sportimise koht on Stroomi rand koos rannapargiga. Kuna nende heakorrastamisse on viimastel aastatel investeerinud nii Põhja-Tallinna Valitsus kui ka Tallinna Linnavalitsus, on Stroomi rand ja rannapark kujunenud arvestatavaks suplus- ja puhkekohaks nii tallinlastele kui ka linna külalistele. Pelgurannas asub Stroomi hotell.

Sitsi asum paikneb Põhja-Tallinna linnaosa keskmes, piirnedes idast Karjamaa, lõunast Pelgulinna, läänest Pelguranna ning põhjast Kopli ja Paljassaare asumiga. Sitsi asum on tekkinud 1899.–1900. aastail rajatud

[5] Siin ja edaspidi on endisaegsete asutusenimetuste kirjutamisel järgitud nende asutuste tegutsemise ajal kehtinud õigekirjatava.
[6] Ärinimi on Informaatika ja Arvutustehnika Instituudi Aktsiaselts.
[7] Ärinimi on ECOMEN Mittetulundusühing.

tekstiilivabriku juurde, mida rahvasuus nimetati Sitsi vabrikuks. Asumit iseloomustavad kahekorruselised puitelamud. 1920. aastate keskel rajati Niidi, Lina ja Puuvilla tänava piirkonda Sitsi aedlinn. Asumis on linnaosa ainus noortemaja, Tallinna Kopli Noortemaja, kus tegutseb hulgaliselt huviringe.

Karjamaa asum paikneb Kopli ja Tööstuse tänava ning mereranna vahel, piirnedes läänest Kalamaja ja edelast Sitsi asumiga. Karjamaa asum hõlmab ka Hundipea piirkonda ja selle kõrval asuvaid Miinisadama alasid. 19. sajandi lõpuni oli Karjamaa piirkonnas ainult üksikuid ehitisi. Olukord muutus, kui Karjamaa lähipiirkonda rajati Balti puuvillavabrik ja elamurajoon. 1960. aastate algul ehitati Karjamaa piirkonda ühed Tallinna esimesed suurpaneelelamud. Karjamaa asumis töötab Karjamaa gümnaasium.

Paljassaare asum paikneb Paljassaare poolsaarel Tallinna lahe lääneranniku l. Paljassaart Koplist eraldanud väin täideti Tallinna sõjasadama ehitamise ajal aastatel 1912–1917, et rajada merekindlus. 1950. aastail rajati Paljassaare lõunaosasse väike linnaosa ning 1990. aastal AKTSIASELTSi PALJASSAARE KALATÖÖSTUS tootmishooned. Paljassaarel asub 109 ha suurusel alal Tallinna reoveepuhastusjaam ning Natura 2000 võrgustikku kuuluv linnukaitseala.

Pelgulinna piirkond on kesklinnast läänes asuv elamupiirkond. Pelgulinnas on kolm: Pelgulinn, Merimetsa ja Kelmiküla.

Pelgulinna asum tekkis 19.–20. sajandi vahetusel töölisagulina. Asumi planeering on korrapärane. Arhitektuuri poolest väärivad tähelepanu elamukooperatiivi „Oma Kolle" majad Kolde puiesteel ning koolimaja Ristiku tänavas. Asumi oluline ehitis on Peeteli kirik, mis 2009. aastal renoveeriti. Omanäolise ja suhteliselt terviklikult säilinud arhitektuuri tõttu on ka Pelgulinn määratletud miljööväärtusliku piirkonnana. Pelgulinna uuemas osas, Sõle tänava piirkonnas, domineerivad 1960.–1970. aastatel ehitatud korruselamud.

Pelgulinnas on 6 lasteaeda, 1 põhikool, 4 gümnaasiumi ja hariduslike erivajadustega lastele mõeldud Tallinna Heleni Kool. Kultuuriasutustest paikneb asumis Tallinna Pelgulinna Rahvamaja (edaspidi *Pelgulinna rahvamaja*; u 25 huviringi), 47 rahvuskultuuriseltsi ühendav Rahvusvaheline Rahvuskultuuride Ühenduste Liit Lüüra (edaspidi *RRÜL Lüüra*) ning piirkondlik Sõle raamatukogu. Asumis tegutseb aktiivselt PELGULINNA SELTS ja Pelgulinna Majaomanike Selts ning mitu spordiklubi.

Pelgulinnas asuvad ka sihtasutuse Põhja-Eesti Regionaalhaigla (edaspidi *Põhja-Eesti Regionaalhaigla*) verekeskus, Aktsiaselts Lääne-Tallinna Keskhaigla (edaspidi *Lääne-Tallinna Keskhaigla*) naistekliinik ja Pelgulinna sünnitusmaja, Kopli kaubajaam ning hipodroom. Hipodroomi alal soovitakse rajada kortermajade rajoon koos lasteaedade, perearstikeskuste, sotsiaal- ja äriobjektidega. Tõstatatud on ka Kopli kaubajaama tuleviku teema, kuid selle omanik aktsiaselts EESTI RAUDTEE ei plaani lähitulevikus ala koormust vähendada ega selle kasutusfunktsioone muuta.

Asumi olulisemad ettevõtted on Tallinna Linnatranspordi Aktsiaselts, Aktsiaselts BALTREIL, aktsiaseltsile EESTI RAUDTEE kuuluv Kopli kaubajaam, Mööblimaja Aktsiaselts, aktsiaselts HIIEKO ja Estel Pluss AS.

Merimetsa asum on Paldiski maantee, Pelguranna tänava ja Merimetsa tee vahele jääv piirkond, millest enamiku moodustab Merimetsa parkmets ja Stroomi rand. Paldiski mnt äärsel alal asub Põhja-Eesti Regionaalhaigla koosseisu kuuluv Tallinna Psühhiaatriakliinik ja selle naabruses Lääne-Tallinna Keskhaigla konsortsiumi kuuluvad Meremeeste polikliinik ja Merimetsa nakkuskeskus. Lääne-Tallinna Keskhaiglal on kavas Paldiski mnt äärsele alale kehtestatud detailplaneeringu kohaselt rajada ja koondada oma tegevus tervishoiulinnakusse.[8]

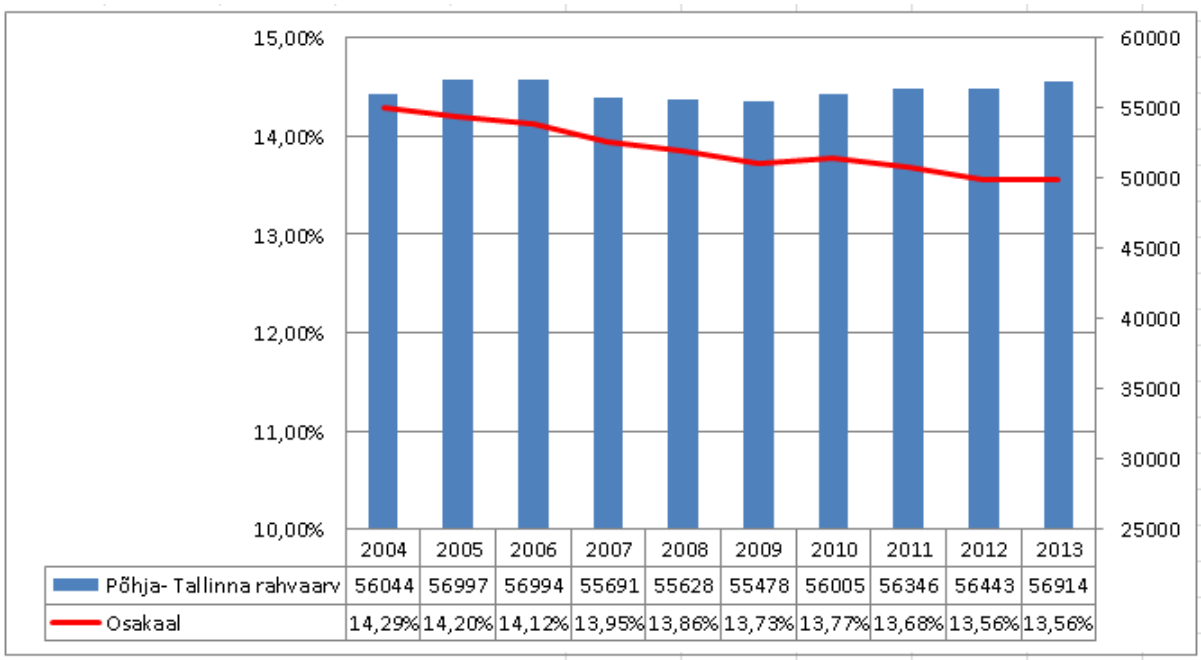
Kelmiküla asum on Pelgulinna ja kogu Põhja-Tallinna linnaosa väikseim asum. Ajaloolase Robert Nermani hinnangul on Kelmiküla kujunemislugu ja areng seotud pigem Kassisaba piirkonna kui Pelgulinnaga. Nii nagu Kalamaja ja Pelgulinn, on ka Kelmiküla Tallinna üldplaneeringus määratud miljööväärtuslikuks piirkonnaks, kuid mitte iseseisva piirkonnana, vaid osana Kassisaba piirkonnast. Asumi levinuim hoonetüüp on nn Tallinna maja – kahe- kuni kolmekorruseline puitelamu, mille keskel on kivi trepikoda. Kelmikülas asub Tallinna Kelmiküla Lasteaed, Tallinna Transpordikool ja tuntumatest ettevõtetest Grand Meriton Hotel Tallinn.

1.2 Rahvastik

Põhja-Tallinna linnaosa registreeritud elanike arv on 2013. aasta alguse seisuga 56 914 inimest. Rahvastiku tiheduselt – 3717 in/km^2 – on Põhja-Tallinn Mustamäe, Lasnamäe ja Kristiine linnaosa järel neljandal kohal. Viimastel aastatel on linnaosa elanike hulk püsinud suhteliselt stabiilne, see on suurenenud või

[8] Tallinna Linnavalitsuse 1. oktoobri 2008 korraldus nr 1603-k „Paldiski mnt 62, 68, 68a ja 68c kinnistute detailplaneeringu kehtestamine Põhja-Tallinnas".

vähenenud aastati ainult paari protsendi võrra. Tallinna linna elanike hulk on seevastu viimaste aastate jooksul stabiilselt suurenenud.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Põhja- Tallinna rahvaarv	56044	56997	56994	55691	55628	55478	56005	56346	56443	56914
Osakaal	14,29%	14,20%	14,12%	13,95%	13,86%	13,73%	13,77%	13,68%	13,56%	13,56%

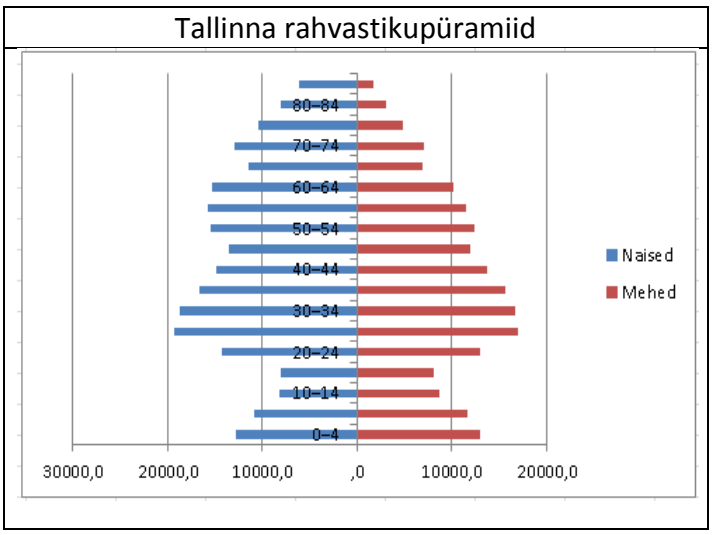
Joonis 2. Põhja-Tallinna rahvaarv 2013. a alguse seisuga (allikas: Eesti rahvastikuregister)

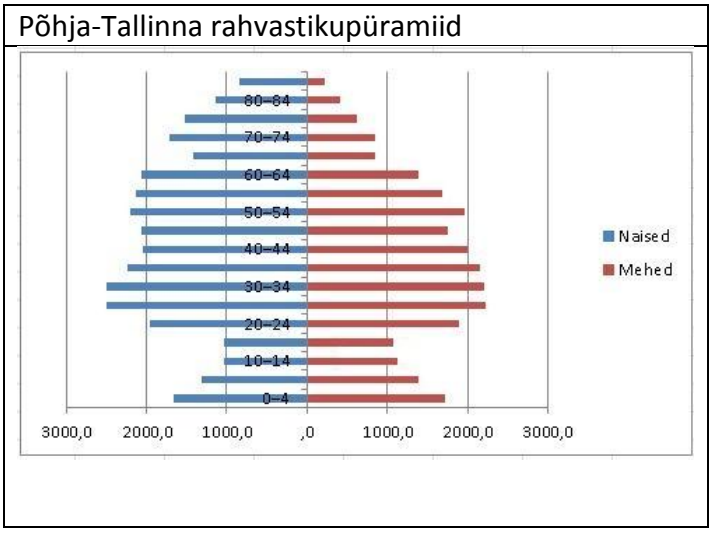
Põhja-Tallinna linnaosas elab naisi rohkem kui mehi (vastavalt 55% ja 45%). Erinevus suureneb vanemate elanike hulgas: kui kuni 15-aastaste seas on poisse veel rohkem, siis järgmistes vanuserühmades naiste osakaal järjest tõuseb.

Kõige rohkem elab Põhja-Tallinnas noori keskealisi, 30–34-aastaseid elanikke (4718 in). Sama arvukad on ka teised vanuselt lähedased rühmad: 25–29-aastased (4733 in) ja 35–39-aastased (4378 in) linnaosa elanikud. Vanuse poolest erinevad linnaosa elanikud Tallinna elanike keskmistest näitajatest vähe, kuna Tallinnas moodustavad arvukaima vanuserühma 25–29-aastased noored (36 340 in), arvult järgmised on 30–34-aastased (35 325 in) ja 35–39-aastased (32 227 in).

Põhja-Tallinna rahvastikupüramiid näitab, et praeguseks on suuremad vanuserühmad tööturule kas sisenemas või juba sisenenud. Kui rahvaarv jääb samaks, tuleb edaspidi arvestada, et tööturult lahkub inimesi rohkem kui sinna siseneb, sest 10–14- ja 15–19-aastaste vanuserühmad on võrreldes vanemate earühmadega suhteliselt väiksearvulised ja moodustavad suurimatest vaid poole.

Võrrelduna eelmiste aastatega on positiivne suundumus asjaolu, et noorimate vanuserühmade suhteline arvukus on suurenenud. Kui 2004. aastal jäi kuni 5-aastaste laste arv suuresti alla varem nimetatud vanuserühmadele, siis 2013. aastal on noorima vanuserühma osa vanusstruktuuris kasvanud ning lapsi ja noori on vaid pisut vähem kui keskealisi. Samuti on viimaste aastate sündimus ületanud surmade arvu, mille tulemusena on loomulik iive linnaosa sees püsinud positiivsena.

Joonis 3. Põhja-Tallinna ja kogu Tallinna rahvastikupüramiid 2013. a alguse seisuga (allikas: Eesti rahvastikuregister)

Kuna Tallinna rahvastikupüramiidi kohaselt on tulevikus tööturule sisenev vanuserühm (5−14-aastased) märgatavalt väiksem kui tööturult peatselt lahkuv vanuserühm (55−64-aastased), on demograafiline tööturusurve indeks praegu nii Põhja-Tallinna linnaosas kui ka Tallinnas tervikuna negatiivse trendiga. Tööturusurve indeksi kohaselt on lähitulevikus põhjust eeldada tööealiste arvu mõningast vähenemist, sest noorema vanuserühma arvukus ei suuda vanema rühma arvukust kompenseerida.

Viimaste aastate põhiline elanike ränne (kust Põhja-Tallinna linnaosa elanikud linnaosasse elama on saabunud ja kuhu mujale elama asuvad) toimub valdavalt Tallinna linna sees. Linnaelanikud vahetavad elupaika suhteliselt palju ka linnaosa enda sees. Põhja-Tallinna suurim rändevahetus on olnud Lasnamäe ja Mustamäe linnaosaga, olulisel kohal on elukoha vahetamine ka Kesklinna linnaosa ja Põhja-Tallinna elanike vahel. Vähemal määral toimub ränne Põhja-Tallinna ja Haabersti ning Kristiine vahel.

2013. a alguse seisuga elas Põhja-Tallinnas 75 rahvuse esindajaid, kellest kõige enam oli venelasi (45,6%). Eestlasi elab linnaosas 45,1%. Rahvastiku koosseisu kirevuse on tinginud eelkõige nõukogude ajal linnaosas toiminud sõjatööstus, samuti masina- ja kalatööstuse ettevõtted, mis kasutasid valdavalt väljastpoolt Eestit siia elama asunud tööjõudu.

Tabel 1. Põhja-Tallinna elanike rahvuslik jagunemine aastate kaupa protsentides (allikas: statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013")

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Eestlased	41,9	42,2	42,9	43,7	44,4	45,1
Venelased	48,3	48,0	47,5	46,7	46,1	45,6
Ukrainlased	4,2	4,2	4,1	4,0	4,0	3,9
Valgevenelased	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,2
Soomlased	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Juudid	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
Tatarlased	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3
Teised rahvused	2,0	2,0%	2,0	2,0	2,1	2,1

1.3 Põhja-Tallinna linnakeskkond

Pargid, rohe- ja rekreatsioonialad

Põhja-Tallinna linnaosa omapära on mere lähedus ja pikk rannajoon. See asjaolu iseloomustab ka linnaosa suuremaid rekreatsiooni- ja rohealasid. Nii Põhja-Tallinna kui ka teiste Tallinna piirkondade elanike hulgas on väga populaarsed linnaosa haldusterritooriumil asuvad Merimetsa puhkeala ja Stroomi rand koos laste- ja pallimänguväljakute ja metsapargi terviserajaga. Stroomi ranna atraktiivsust suurendab 2009. aastal valmis ehitatud Rocca al Mare rannapromenaad, mis ühendab Kakumäe poolsaare alguse Stroomi puhkealaga. Atraktiivne on ka kultuuripealinna projekti raames 2010. aastal rajatud kultuurikilomeeter, mis ühendab linnahalli ja Peetri sadamat. Tallinna ühtsest kavandatud rannapromenaadist ootab Põhja-Tallinna territooriumil valmisehitamist lõik, mis kulgeb Peetri sadamast üle Kopli ja Paljassaare poolsaare kuni Stroomi rannani. Tuntust kogub ka Paljassaarel Katariina kai läheduses asuv, 2006. aastal avatud Pikakari rand. Tallinnas on avalikke supelrandu kokku viis ja neist kaks asuvad Põhja-Tallinnas. Mereturismi

arengut silmas pidades on oluline rekonstrueerida Katariina kai ja endise sõjaväe territoorium aadressil Paljassaare 42[9] ja luua nende alusel paatide, jahtide ja kaatrite sildumis- ja hoiuala.

Loodushuvilistel on võimalus käia linde vaatlemas Natura 2000 võrgustikku kuuluval Paljassaare linnukaitsealal, sama nimega poolsaare tipus.

Parkide ja pargilaadsete alade pinda on linnaosas kokku 32 ha ja haljasmaid on linnaosas kokku u 190 ha, s.o linnaosa üldterritooriumist u 12%. Nii pargid kui ka haljasalad on linnaosas võrdlemisi heas seiskorras ning puude seisund nendel aladel on samuti hea. 2010. aastal rajati Karjamaa asumisse endise lasteaia alale Karjamaa park koos lastemänguväljaku ja koerte harjutusväljakuga. Endisel Kalamaja kalmistu alal asuv park rekonstrueeriti 2009. aastal ja selle käigus rajati sinna ka kaks silmailu pakkuvat purskkaevu.[10] Kalamaja kalmistupargi rekonstrueerimine pälvis seejuures Eesti Kommunaalmajanduse Ühingu 2009. aasta objekti autasu. Marjamäe park, Stroomi rannapark ja Kopli kalmistupark on mõni aasta tagasi korrastatud. Rekonstrueerida on vaja Süsta park ja Kase park, kuna pargirajatised, nagu teed, istutused ja muru on amortiseerunud.

Rannaalade aktiivsem kasutamine sõltub asjaolust, kuivõrd rajatakse eri tegevust võimaldavaid objekte, nagu mängu- ja spordiväljakuid, kohvikuid jms. Puhkefunktsiooniga alasid on asutud süsteemselt planeerima koostatava linnaosa üldplaneeringu ja vastavate alade detailplaneeringute raames. Linnaosas on 31 lastemänguväljakut[11], suur osa neist asub Stroomi rannas ning Pelguranna ja Pelgulinna asumis. 1. mai 2010. a seisuga on Põhja-Tallinnas heas seisukorras 17 mänguväljakut, s.o 57% kõikidest linnaosa mänguväljakutest[12], ülejäänud mänguväljakud on rahuldavas seisukorras. Vajadus mänguväljakute järele on suurim Kalamajas, kus on vaid üks avalik mänguväljak. Linnaosasse on ette nähtud rajada seitse uut mänguväljakut ja Kase parki üks pereväljak.[13]

Rajatiste ehitamist ja tehnohooldust koordineerivad Tallinna Keskkonnaamet ja Tallinna Kommunaalamet, Põhja-Tallinna Valitsus peab tagama linnaosa territooriumil paiknevate rekreatsioonirajatiste igapäevase korrashoiu. Parkides, eelkõige Kopli kalmistupargis ja Stroomi rannapargis, on probleemiks vandaalitsemine, inventari lõhkumine ja teisaldamine.

1.3.1 Teed, tänavad, liiklussõlmed ja muu tehniline infrastruktuur

Linnaruumiliselt on Põhja-Tallinn küll kesklinna lähedal, kuid ühenduslülid sellega on tegelikult nõrgad – vanalinna ja Põhja-Tallinna vahel on justkui nähtamatu barjäär, mis tekitab negatiivset eraldatuse kuvandit ja takistab turistide voolu piirkonda[14]. Eraldatust suurendab nõrk infrastruktuur – kõnni-, jalgratta- ja autoteed –, mille olukorda on viimase viie aastaga tunduvalt parandatud, kuid endiselt on kitsaskohti.

Põhja-Tallinna läbivad tähtsamad liiklusmagistraalid on Sõle ja Telliskivi tänav ning marsruudid Kopli tn – Põhja pst – Soo tn – Tööstuse tn ja Tööstuse tn – Niine tn. Linnaosas on 125 tänavat, kogupikkusega 74 km.[15]

Magistraaltänavad on korda tehtud, kuid olemasolevad jaotus- ja kõrvaltänavad on endiselt kehvas seisukorras ja kitsad, parkimine on probleemne. Kuna linnaosa tänavavõrk ei vasta aina tihedamatele liiklusvoogudele, on tipptundidel sagedased liiklusummikud. Samal ajal ei soosi auto asemel jalgsi või rattaga liiklemist ebapiisavad kergliiklusteede ühendused linnaosa sees ja teiste linnaosadega. Osa tänavate elanikke häirib suurte ja raskete veokite liikumine, mis tekitab vibratsiooni ja müra ning lõhub teid.

Praeguste liiklusprobleemide lahendamiseks linnaosas ning arvestades arendusalade projektide teokssaamist tulevikus on menetluses oleva Põhja-Tallinna üldplaneeringuga ette nähtud mitu teede ja tänavate arendust, millest kaalukamaid muudatusi toovad kaasa Põhjaväila ja Stroomi metsa läbiva magistraali rajamine ja põhitänava Suur-Patarei tn – Kalaranna tn valmisehitamine. Kavandatava põhitänava Suur-Patarei tn – Kalaranna tn rajamine tagab juurdepääsu Lennusadamale kavandatavale Justiitsministeeriumi peahoonele ja teistele mereäärsetele arendustele ning hajutab teataval määral ka Soo tänava piirkonnas liiklust, kuid ei vähenda märkimisväärselt liikluskoormust marsruudil Põhja pst – Soo tn – Tööstuse tn ning ahendab Kalamaja asumi elanike juurdepääsu merele ja rannapromenaadile. Eksperdid kahtlevad Põhjaväila kohta seni väljapakutud lahenduste otstarbekuses. Stroomi metsa läbiva

[9] Põhja-Tallinna üldplaneeringu avaliku arutelu protokoll (2010).
[10] Tallinna linna 2009. a majandusaasta konsolideeritud aruanne (2010).
[11] Statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2011".
[12] Avalike mänguväljakute arendamise tegevuskava Tallinnas 2011–2016.
[13] *Ibid.*
[14] Põhja-Tallinna loomemajanduse uuring (2010).
[15] Huvitavaid fakte Põhja-Tallinna linnaosa kohta; http://www.tallinn.ee/est/g4106s41763 (30.08.2012).

magistraali rajamise kava on põhjustanud elanike tugeva vastuseisu. Üldplaneeringuga on ette nähtud maa Stroomi metsa läbiva liikluskoridori jaoks, kuid avalikkus on selle vastu.

Paljassaare sadama, Paljassaare garaažilinnaku ja Ecobay arengualadele[16] on plaanis rajada järgmised uued jaotustänavad: Paljassaare sadama ala läbiv tee, Uus-Paljassaare tee ja Maleva tn – Paljassaare tee. Planeeritud on rajada Sitsimäele mitmetasandiline liiklussõlm ning Paldiski maantee ja Humala tänava ristumisalale eritasandristmik.

Rekonstrueerimist ootavad endiselt Tööstuse, Telliskivi ja Maleva tänava ning Paljassaare tee raudteeülesõidukohad.

Peateede ääres olevad kõnniteed on korrastatud koos autoteedega, kuid kõrvaltänavate kõnniteede olukord ei vasta elanike ootustele. Kõnniteed on kitsad ja paljudes kohtades neid ei olegi, olemasolevatel on tänavakate ebaühtlane ja sõiduteelt kõnniteele üleminekukohad on kõrgete astmetega. Sellised tingimused takistavad jalgsi, käru ja rattaga liikumist eeskätt eakatel, invaliididel ja väikelastel. Uute arenduste puhul tuleb selliseid vigu vältida.

Jalgratta ühendused linnaosa asumite vahel ning teiste linnaosade ja linnalähipiirkonnaga on kehvad. Kergliiklusteede võrk vajab linnaosa edasiarendamist eelkõige marsruudil Stroomi rand − Pikakari rand ja edasi linnahalli poole.

Peamine linnaosas teenust osutav energiavarustusettevõte on Elektrilevi OÜ. Piirkonnas on ka elektrienergia edasimüüjatena tegutsevaid ettevõtteid, nagu Aktsiaselts Elme, aktsiaselts TALLINNA SADAM ja VOLTA ENERGEETIKA Osaühing. Elektrilevi OÜ andmete kohaselt on Põhja-Tallinna plaanitud rajada uusi keskpingetrasse ja alajaamasid, on arvestatud perspektiivsete arengualade suuremate detailplaneeringutega ning parendatakse ja renoveeritakse toimivaid objekte.

Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniteenust haldab AKTSIASELTS TALLINNA VESI. Põhja-Tallinna linnaosa territooriumil Paljassaare poolsaarel asub ettevõtte allüksusena reoveepuhastusjaam. Linnaosas on ühed Tallinna vanimad veetorustikud. Koplis on torustikud rajatud peamiselt 20. sajandi teisel poolel, Pelgulinnas ja Kalamajas 1930.−1940. aastatel. Vanimad torustikud Koplis on rajatud aastatel 1913−1914. Üle saja aasta vanuseid veetorusid on piirkonnas u 4%. Seega on vee- ja kanalisatsioonitorustike uuendamine linnaosas väga aktuaalne. Veega varustatus on tagatud kõigile piirkonna veetarbijaile ja veevõrku on vaja laiendada vaid arengualadel.

Kuivõrd enne 1990. aastat ehitatud vee- ja kanalisatsioonitorustikud on väga suure läbimõõduga, siis ei tekita hoonestuse tihendamine ja uute arengualade ühendamine linnaosa vee- ja ühiskanalisatsioonivõrku tavaliselt probleeme.

Õhu kvaliteedi mõõtmisi korraldab riigi tasandil OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus. Selleks on rajatud moodne seiresüsteem, milles kasutatakse nii automaatjaamu kui ka mobiilseid seirejaamu. Tallinnas paikneb praegu kolm statsionaarset riiklikku välisõhu seirejaama: Liivalaia tänaval, Õismäe teel ja Kopli tänaval. Kopli tänava seirejaama mõõtetulemused näitavad, et seatud piirnorme piirkonnas ei ületata ja õhu kvaliteet on paranemas.[17] Linnaosa mitmes kohas ületab autode tekitatud liiklusmüra piirtaseme nii öösel kui ka päeval ning kriitilise piirtaseme Paldiski maanteel, Põhja puiesteel, Toompuiesteel, Telliskivi ja Tööstuse tänaval.[18] Trammiliikluse müra häirib trammiteede vahetus läheduses asuvate elamualade, eelkõige Kopli tänava piirkonnas elavaid Kalamaja, Karjamaa ja Kopli asumi elanikke. Tootmisettevõtete ja sadamate tekitatav müra häirib Kopli elamualade elanikke ja ühiskondlike hoonete kasutajaid.

1.3.2 Ühistransport

Ühissõidukiühendused on Põhja-Tallinnas head. Linnasisese transpordi seisukohalt on positiivne kesklinna lähedus, sinna koondub enamik linna ühissõidukitest. Kaugtranspordi puhul on eeliseks asjaolu, et Tallinna raudteejaam asub Põhja-Tallinna linnaosa lõunapiiril ning kaugliinide bussijaam on võrdlemisi lähedal ja ühendus sellega läbi kesklinna on väga hea.

Ühisveondusteenuste arendamisel linnaosas on peale tänavate ülemäärase liikluskoormuse ja liiklusummikute takistavaks asjaoluks ka kitsad tänavad. Linnaosa üldplaneeringuga on tulevikus ette nähtud luua mitu uut bussiliini, neist enamiku seoses teedevõrgu arendamisega. Ühissõidukitele mõeldud sõiduradasid on tulevikus võimalik rajada vaid Sõle tänavale. Rööbassõidukiliinide edasiarendamine on ette nähtud Ecobay arendusalasse.

---

[16] Aadressil Paljassaare põik 16 asuv kinnistu.

[17] Põhja-Tallinna linnaosa üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine (31.08.2012).

[18] *Ibid*.

Ühissõidukipeatusi on viimastel aastatel pidevalt korrastatud. Ootekojad on nüüdisaegsed ja sõidugraafikud on sõita soovijatele peatustes hästi nähtavaks tehtud.

1.3.3 Heakord

Avalike prügikastide piisavuse ja prügi äraveo sagedusega on linnaosaelanikud võrdlemisi rahul, see on üks suurima rahuloluga teenusvaldkondi, kuid võrreldes teiste linnaosadega on arenguruumi.[19] Avalikud prügi liigiti kogumise mahutid on mõeldud konkreetse prügiliigi tarvis. Probleem on prügikastiümbruse prahistamine esemetega, mis konteinerisse ei mahu ega kuulu. Kinnistute omanikud peavad tagama prügi sortimise ja äraveo oma kinnistutelt ning see süsteem toimib. Elanike keskkonnateadlikkus on märkimisväärselt suurenenud, jäätmete liigiti kogumine on muutunud populaarseks.

Linnaruumi heakorra ja turvalisuse tagamiseks on mahajäetud hooned korralise jälgimise all. Sellised hooned asuvad valdavalt Paljassaare teel ja Kopli liinidel. Hoolimata ettekirjutustest ja majaomanike katsetest sulgeda hooned, mida praegu ei kasutata, hõivavad taolisi maju sageli kodutud, sellega kaasneb aga suur tulekahjuoht ja sotsiaalprobleemidega inimeste koondumine. Tekivad niinimetatud slummid. Kuigi linnaosa üks valusamaid probleeme kasutult seisva kinnisvara kiire amortiseerumine ja miljööväärtuslike alade slummistumine on praeguseks suurel määral leevenenud, pole see lõplikult lahenenud.

Tänavavalgustus on üks avalike teenuste valdkondi, millega Põhja-Tallinna elanikud on võrreldes teiste linnaosade elanikega kõige vähem rahul.[20] Selle tõttu vajab linnaosa tänavavalgustus lahendusi ja on vaja kaaluda seda infrastruktuuri laiendada, kuivõrd tänavate valgustatus mõjutab otse linnaosa turvalisust ja imagot.

1.3.4 Elamumajandus

Põhja-Tallinna linnaosa moodustavad kolm eriilmelist, isesuguse ajaloo ning kultuurilise ja sotsiaalse taustaga piirkonda. Siin asub üks Tallinna vanimaid eeslinnu, 1,5−3-korruseliste puitelamutega Kalamaja, pere- ja korterelamutega hoonestatud Pelgulinn ning tööstuspiirkonnana arenenud Kopli. Linnaosale iseloomulik oluline joon on puitarhitektuuri ja tööstusalade kontrast. Valdav osa linnaosa elanikest elab korterelamutes, millest enamik on eraomandis.

Põhja-Tallinn on järjest enam hinnatud elukohana. Seda näitavad ka **korterite üüri- ja ostuhinnad**.

Elamupiirkondade turvalisuse tagamiseks on vabatahtlikkuse alusel loodud Põhja-Tallinnas 14 **naabrivalve sektorit.**[21]

Enamikus kortermajades on moodustatud **korteriühistud** ja linnaosas on 824 korteriühistut. Korterite erastamisega kaasnenud vajadus moodustada maja ühiseks haldamiseks ühistu kui eraõiguslik juriidiline isik, tekitas linnaosas teravaid probleeme, kuna osa elanikke ei soovinud sõlmida kokkuleppeid ja ühistut moodustada. Kuigi üle linnaosa on veel korterelamuid, kus ühistut pole moodustatud (eelkõige nelja korteriga väikestes majades), on varem probleeme tekitanud olukord praeguseks suures osas lahenenud. Mõnes kortermajas on moodustatud ühisused ja suhted majaelanike vahel on korraldatud lepingutega.

Ühistute moodustamine on tunduvalt aidanud parendada majade ümbrust, hoove, fassaade ja infrastruktuuri ning suurendada turvalisust. Kuigi Põhja-Tallinna elanikud on linnaosa elamute välisilme ja lähiümbruse korrastatusega üsna rahul ja viie aastaga on rahulolu suurenenud, on Põhja-Tallinna elanike rahulolu selle valdkonnaga võrreldes teiste linnaosade elanike rahuloluga keskmisest väiksem. Endiselt on probleemiks miljööalade elamute välisilme ebarahuldav olukord (eelkõige Kalamaja asumis), mis suuresti on seotud vanemaealiste korteriomanikega, kellel pole raha ja pealehakkamist maja välisilmet korrastada.

Linn toetab mitme algatuse ja **projekti kaudu elamute ja nende ümbruse korrastamist** ning mitu meedet on mõeldud just korteriühistutele. Elanikud ja korteriühistud on hästi vastu võtnud elamute korrastamist toetavad projektid, mis aitavad kaasa Tallinna Kultuuriväärtuste Ameti ja Tallinna Kommunaalameti tööle linnakeskkonna heakorrastamisel ja elanike heaolu tagamisel.

Ajaloolise väärtusega elamute korrastamist toetatakse Tallinna linna 2001. aastal algatatud kampaania „Vana maja korda!" raames. Selle projekti eesmärk on korrastada Tallinna miljööväärtuslikes elamupiirkondades asuvaid hooneid ja populariseerida säästvat suhtumist ehitatud keskkonda. Tallinna Kultuuriväärtuste Amet kompenseerib osa restaureerimis- või renoveerimistööde kuludest välisviimistluspassi koostamisega. Põhja-Tallinnas asuv Säästva Renoveerimise Infokeskus on linnavalitsuse

[19] Elanike rahulolu Tallinna avalike teenustega (2012).
[20] Elanike rahulolu Tallinna avalike teenustega (2012).
[21] Statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013".

pikaajaline koostööpartner, kes korraldab elanikele ja huvilistele vana maja korrastamise seminare ja infopäevi ning annab arhitekti- ja insenerikonsultatsioone.

Tallinna linnal on korteriühistutele mitu toetusmeedet, mida saab taotleda linnaosavalitsuse kaudu. Korteriühistute toetamiseks hoovide korrastamisel on mõeldud 2005. aastal alguse saanud projekt „Hoovid korda". Tallinna linn toetab seda tegevust märkimisväärse rahalise panusega. Algatus võimestab korteriühistute tegevust hoovide korrastamisel ja muudab seeläbi kaunimaks kogu linnaruumi. Põhja-Tallinna Valitsus peab „Hoovid korda" projekti raames tehtavatest töödest oluliseks just jäätmemajanduse ja parkimise korrastamist, hoovide valgustamist ja lastele hoovialal mänguvõimaluste loomist. Koolituse ja energiamärgise väljastamise kulusid korteriühistutele toetatakse alates 2009. aastast. Tallinna linna abiprojekti raames algatati koostöös Sihtasutusega KredEx 2011. aastal projekt „Fassaadid korda". Selle projektiga toetatakse korteriühistuid korterelamu renoveerimislaenu taotlemisel vajaliku omafinantseeringu katmisel.

Linnaosa korteriühistud saavad oma probleemide lahendamiseks pöörduda Põhja-Tallinna Valitsuse poole, kus pakutakse neile nõustamisteenust ning jagatakse teavet ühistute haldamise kohta. Linnaosa valitsuse eestvedamisel korraldatakse kord kuus korteriühistute infopäevi.

Loodud on ka Tallinna ja Harjumaa korteriühistute ümarlaud, mille eesmärk on koordineerida ühistute tegevust, selgitada linna algatatud projekte, parendada linnaosa ja korteriühistute koostööd ning lahendada ühiseid probleeme.

Munitsipaaleluruumid

Põhja-Tallinna Valitsuse ülesanne on tagada talle valitseda antud, linna omandis olevate elu- ja äripindade korrashoid. Linnaosa valitsemisel on 630 munitsipaaleluruumi.

Põhja-Tallinnas on munitsipaaleluruume peaaegu sama palju kui teistes linnaosades kokku. Selline olukord on tingitud väikesepalgaliste Tallinna elanike koondumisest Põhja-Tallinna. 1993. aastal alustatud omandireformi ajal ei erastanud elanikud suhteliselt suurt osa Põhja-Tallinna territooriumil asuvatest korteritest ning need võeti linna bilanssi. Samuti on linnavarana arvel mitu endist ametkondlikku ühiselamut ja sõjaväe kasarmuhoonet, mis ehitati ümber munitsipaalelamuteks ja -korteriteks.

2009. aastal lõppes 2002. aastal linnavalitsuse algatatud programm „5000 eluaset Tallinnasse", mille raames ehitati Põhja-Tallinna linnaossa kokku u 800 munitsipaalkorterit, neist 120 Erika tänavale (4 maja). Programm oli eeskätt mõeldud sundüürnike probleemi lahendamiseks. 2010. aasta seisuga loetakse sundüürnike probleem Tallinnas lahendatuks. Järgmisena on ellu kutsutud projekt „Tallinna teine elamuehitusprogramm", mille eesmärk on tagada Lasnamäel Raadiku tänava munitsipaalmajades eluase neile noortele peredele ja Tallinna linnale vajalikele töötajatele, kelle varaline seis ja sissetulekud ei võimalda eluaset korteriturult soetada või üürida. Jätkuvalt lahendatakse ka muudel sotsiaalsetel põhjustel arvelolevate inimeste elamispinnaga seotud probleeme. Raadikule ehitatud munitsipaalpindade valmimise tõttu lahkub Põhja-Tallinnast osa vähekindlustatud leibkondi ja võib eeldada, et vähekindlustatud elanike koondumine Põhja-Tallinna on mõnevõrra leevenemas.

Linnaosa valitsuse eestvõttel korraldatakse infopäevi munitsipaalelamute ja -eluruumide elanikele. Selgitatakse elanike probleeme ning pakutakse lahendusi linnaosa, linnavaraameti, majahaldurite ja teiste asjasse puutuvate osaliste toel.

Munitsipaalelamufondi tõhusaks kasutamiseks ja haldamiseks on avaliku enampakkumise teel hakatud turuhinnaga võõrandama eluruume, mis asuvad kaasomandis olevates elamutes. Seejuures võõrandatakse eelkõige need objektid, mis on nii kehvas seisus, et renoveerida tuleb kogu objekt. Eluruumid, mis on keskmises või keskmisest paremas seisukorras, hoitakse munitsipaalomandis. Võõrandamises on Põhja-Tallinna Valitsus nõuandvas rollis, võõrandaja on Tallinna Linnavalitsus.

Põhja-Tallinnas eluruumi üürimise taotlejad

Põhja-Tallinnas arvele võetud, linnalt eluruumi taotlejate arv on aasta-aastalt vähenenud, nagu ka teistes linnaosades. 2010. aasta seisuga polnud munitsipaaleluruumi taotlejate hulgas kogu Tallinnas ühtegi sundüürnikku ja seega loetakse sundüürnike elamispinna probleem Tallinnas lahendatuks.

Tabel 2. Munitsipaal- või sotsiaaleluruumi üürimist taotlevate elanike hulk Põhja-Tallinna linnaosas ja Tallinna linnas (allikas: statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013")

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Põhja-Tallinna linnaosas kokku	**1 200**	**1 054**	**1 022**	**735**	**551**	**737**	**864**
Munitsipaaleluruumi üürimise taotlejad	1 112	976	944	645	465	479	494
Sotsiaaleluruumi üürimise taotlejad	88	78	78	90	86	82	85

Tallinna linnas kokku	3 728	3 278	3 242	2 306	1 697	2 752	2 968
Munitsipaaleluruumi üürimise taotlejad,	3 346	2 933	2 830	1 899	1 291	1 274	1 210
sh tagastatud eluruumide üürnikud	2 039	1 630	1 442	533	-	-	-
Sotsiaaleluruumi üürimise taotlejad	382	345	412	407	406	406	405

Sotsiaalmajutusüksused ja öömajad

Linnaosas on kaks sotsiaalmajutusüksust[22], ühiselamu tüüpi munitsipaalmaja, kus pakutakse toetatud elamise teenust. Majutuskohti saavad kasutada Tallinna elanike registrisse kantud inimesed, kes on kaotanud kodu ja sattunud majanduslikesse raskustesse. Ajutist öömajateenust pakub Tallinna Sotsiaaltöö Keskus[23], mis on mõeldud kõigile täisealistele tallinlastele, kellel ei ole isiklikku või üüritud eluaset. Sedalaadi asutuste olemasolu tõttu on Põhja-Tallinna kogunenud riskirühma(desse) kuuluvad isikud. Siia on koondunud ka nende inimeste probleemid, sest sotsiaalmajutusüksuseid pole kõigis linnaosades (sotsiaalmajutusüksused asuvad veel Mustamäe[24], Lasnamäe[25] ja Nõmme[26] linnaosas). Paraku pole loodud võimalused piisavad, et rahuldada kogu linna vajadust. Kuigi vajadust ööbimiskohtade hulga järele on hinnatud erinevalt, ollakse üksmeelel, et vajadus nende järele on suurem kui praegu olemasolevate ööbimiskohtade arv. Tulevikus on vaja ajutise öömaja teenuse pakkujate ja sotsiaalmajutusüksuste hulka suurendada, kuid riskide hajutamise eesmärgil tuleb seda teha hajutatult üle Tallinna. Põhja-Tallinna ei ole selle valdkonna asutusi vaja juurde luua.

1.3.5 Infomajandus ja imago

Visuaalne informatsioon linnaosas toimuvast ja paiknevast on linnaruumi oluline osa. Kehtiva korra järgi tuleb reklaamide ja teabevahendite paigaldamine kooskõlastada linnaosavalitsusega, selle tõttu on praegu linnaruumi kohta esitatud visuaalne teave märkimisväärselt parem kui varem. Mõneti on probleemiks omavoliliselt paigaldatud reklaamid. Lahenduseks oleks rajada avalikud infotulbad ja -tablood, kuhu saaks infot tasuta riputada. Infotulbad ja -tablood võiksid olla üle linna ühesugused ning linna(osad) peaks(id) neid regulaarselt korrastama.

Tallinna linna ja linnaosade kohta käiv info on koondatud Tallinna linna veebilehele www.tallinn.ee ning sealt on teabe leidmine elanikule ja turistile tehtud ülevaatlikuks ja mugavaks, lisatud on mitme funktsiooniga kaardirakendused. Samas on info uuendamine kesksete rakenduste kaudu praegu väheefektiivne ning oleks vaja, et linnaosa ise infot korrigeeriks ja ajakohastaks.

Linnaosaga seostuvad märksõnad, mis arengukava koostamise 28. jaanuari 2011. a seminarist osavõtjad esile tõid, on esitatud joonisel 4.

Joonis 4. Põhja-Tallinnaga seostuvad märksõnad

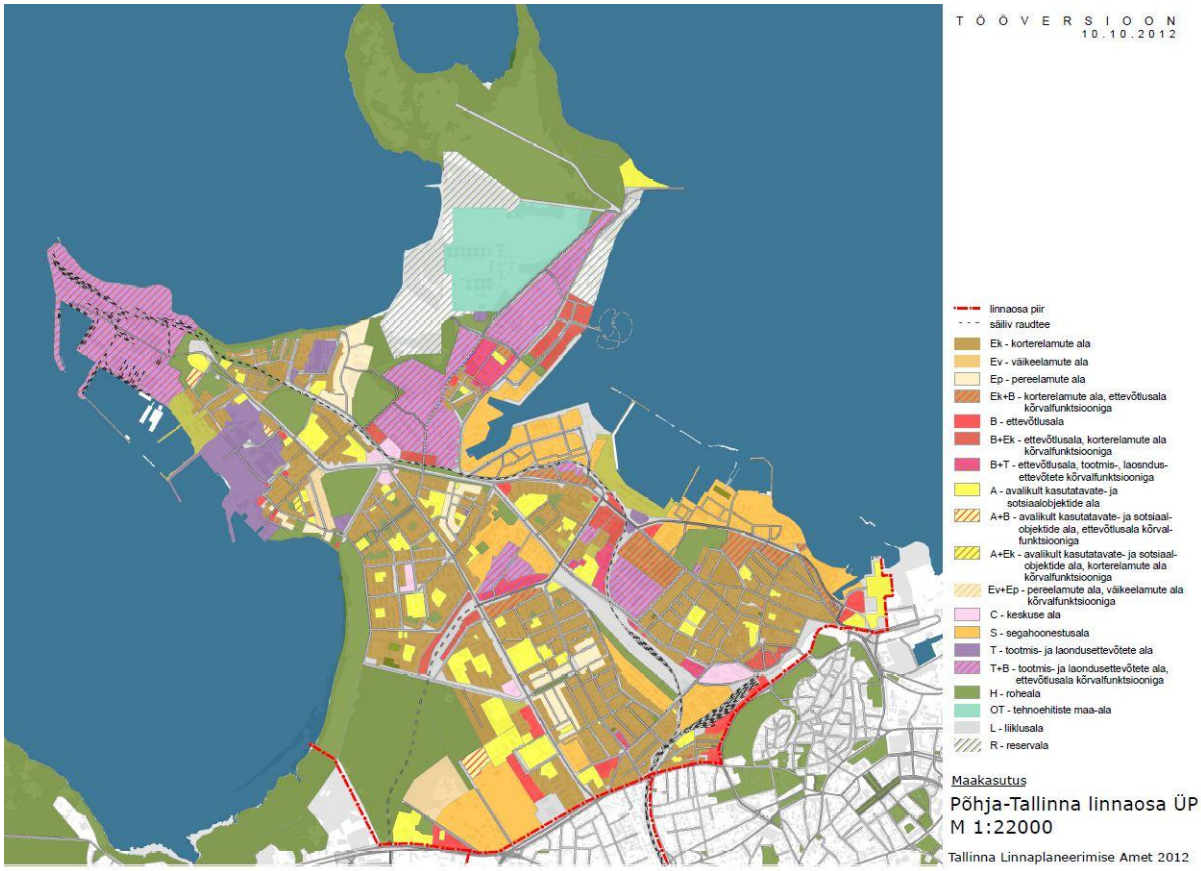
1.3.6 Planeerimistegevus

Tallinn on kõige aktiivsema ehitustegevusega piirkond Eestis. Linnaruumi tasakaalustatud arengu tagamiseks on kehtestatud Tallinna üldplaneering,[27] mida uuendatakse linnaosade üldplaneeringutega. Hetkel on Põhja-Tallinna linnaosa üldplaneering[28] koostamisel.

[22] Ühiselamu tüüpi sotsiaalmajutusüksused Põhja-Tallinnas aadressil Tuulemaa 6 ja Paljassaare tee 35.
[23] Tallinna Sotsiaaltöö Keskus aadressil Kopli 79.
[24] Ühiselamu tüüpi sotsiaalmajutusüksus Mustamäel aadressil Akadeemia 34.
[25] Kodutute rehabilitatsioonikeskus elanike lühiajaliseks majutamiseks Lasnamäel aadressil Suur-Sõjamäe 6a.
[26] Sotsiaalmajutusüksus aadressil Kauge 4.
[27] Tallinna Linnavolikogu 11. jaanuari 2001 määrus nr 3.
[28] Tallinna Linnavolikogu 26. jaanuari 2006 otsus nr 8.

Põhja-Tallinna üldplaneeringuga määratakse maakasutuse perspektiivid, uute elamu- ja ettevõtlusalade asukohad, ühissõiduki-, auto- ja kergliiklusteed, linnaosa keskused, uued miljööalad ja nendele ehitamise tingimused ning koostatakse sadamate arengusuunad ja tulevikuväljavaated. Üldplaneering on koostatud kahekümne aasta ajaperspektiivis.

Põhja-Tallinna linnaosa käsitleb ka kõrghoonete teemaplaneering, mille järgi Sitsi arengualale on ette nähtud perspektiivne kõrghoonete piirkond. Paljassaare ja Russalka vahelise rannaala üldplaneering, millega loodi raamistik ranna-ala arendamiseks ja linnaruumi merele ning elanikele taasavamiseks.

Joonis 5. Põhja-Tallinna maakasutus (allikas: Põhja-Tallinna üldplaneeringu kavand seisuga 10.10.2012)

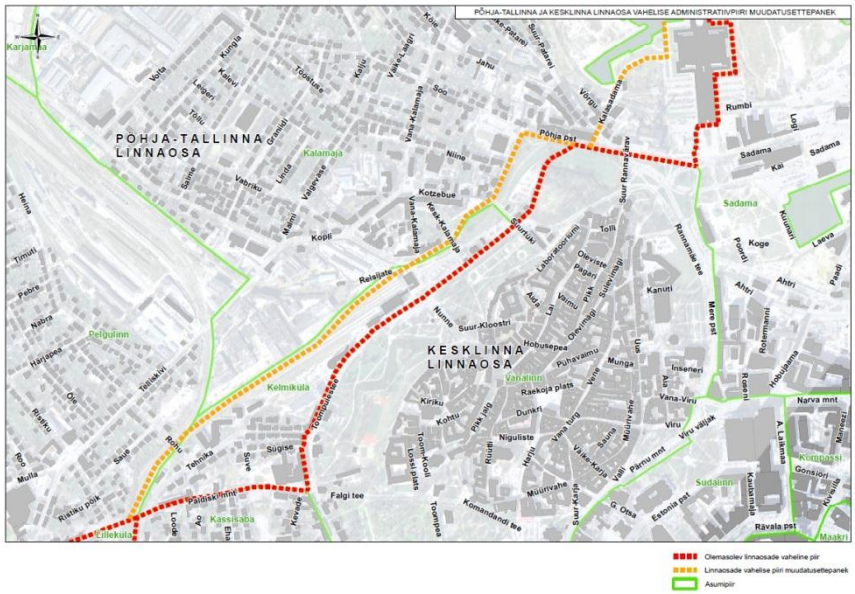
Põhja-Tallinn on heterogeenne, mitme funktsiooni ja ruumilises mõttes suure arengupotentsiaaliga linnaosa, kuna planeeritavad arengualad on ulatuslikud ja mitme funktsiooniga. Olulised põhimõtted, mida nende alade planeerimisel järgitakse, on linna merele avamine, era- ja avalike huvide tasakaalustamine, linnamiljöö väärtustamine ning keskusealade funktsioonide tugevdamine ehk lokaalsete piirkonnakeskuste loomine, kuna Põhja-Tallinna linnaosal praegu keskust ei ole.

Väljapakutud ja osalise heakskiidu saanud arendustegevus mõjutab linnaosa elukeskkonda märkimisväärselt ja mitmest küljest. Üldplaneeringu keskkonnamõjude strateegilise hindamise kohaselt ei halvenda arendustegevus linnaosa senist elukeskkonda. Olulisemad uued arendatavad alad on planeeritud järgmistesse kohtadesse: Paljassaare asum (Ecobay, Kultuurisaared, Paljassaare sadama piirkond), Sitsimägi, Noblessneri sadam, Kopli, Kalamaja, Telliskivi loomelinnak, Balti jaama ala ja nn Hipodroomi kinnistu.

Peale linnapildi, liiklustiheduse ja -skeemide ning avaliku infrastruktuuri vajaduse ulatuslikule mõjutamisele on oluline aspekt ka lisanduvate elanike elulaad, nende vajadus töökohtade järele ja elanike endi oskus neid luua. Lisanduvate elanike töökohtade puhul on oluline, kas need on olemas või luuakse, kas need asuvad linnaosas või linnas(tus) ja kas teenindus- või tööstussektoris. Üld-, teema- ja detailplaneeringute koostamisel on töökohti loovate teenindus- ja tööstussektori arenduste puhul tähtis kaaluda kõiki võimalusi ja lahendusi ning jääda avatuks läbimõeldud ettepanekutele.

Üldplaneeringu käigus on esitatud ettepanek linnaosa piire muuta ja nihutada Põhja-Tallinna ja Kesklinna linnaosa vahelist piiri põhja poole. See ettepanek puudutab Kelmiküla asumit ja Kalasadama ümbrust. Ettepanekut on põhjendatud kahe asjaoluga. Esiteks, kui praegune piir linnaosade vahel kulgeb mööda Toompuiesteed, siis linnaruumi tegelik eraldaja on raudtee ja mööda seda võiks kulgeda ka uus piir. Teiseks on olemas soov, et mõni avalik hoone, nagu linnahall ja kavandatav Tallinna Linnavalitsuse hoone, kuuluksid Kesklinna haldusalasse. Samas asub muudatusega hõlmatud alal mitu munitsipaaläripinda, mille

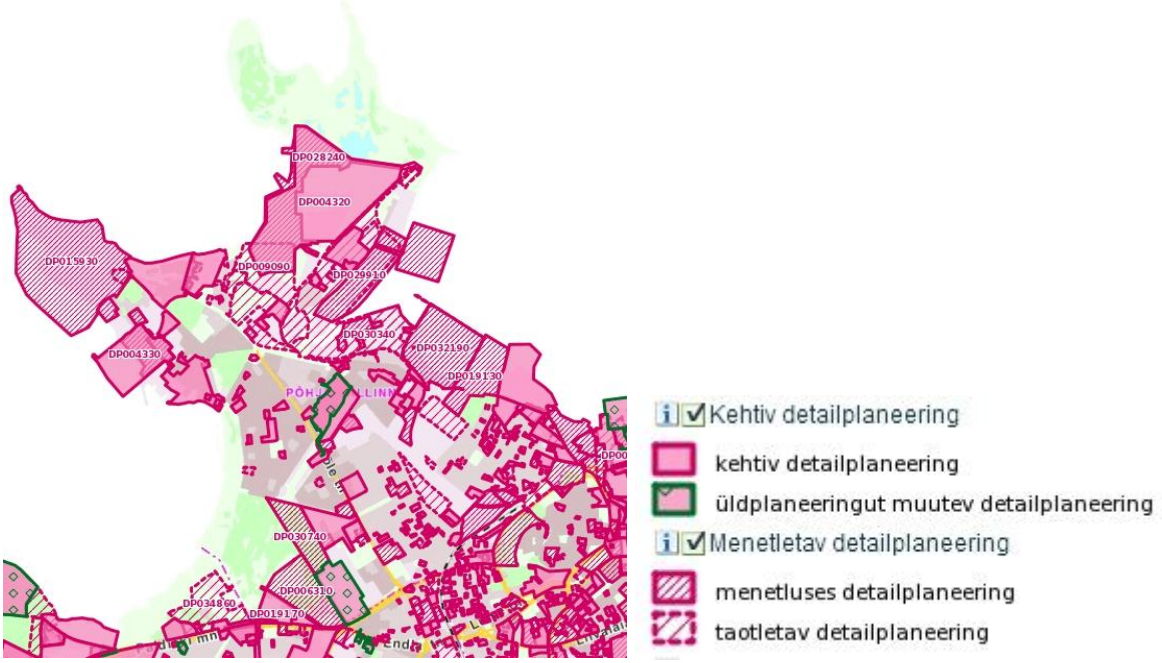
üür laekub praegu Põhja-Tallinna Valitsusele. Kui piiri asukohta muuta, jäädakse ilma äripindadest ja üüritulust.

Joonis 6. Põhja-Tallinna linnaosa piiri asukoha muutmise ettepanek (allikas: Põhja-Tallinna üldplaneeringu kavand seisuga 10.10.2012)

Arendustegevuse ja kinnisvara arendamise vastu sadama- ja mereäärsetel aladel tunnevad suurt huvi nii avaliku kui ka erasektori organisatsioonid. Seda kinnitavad detailplaneeringud, mille järgi hõlmavad 2011. aasta alguse seisuga kehtivad ja menetluses olevad detailplaneeringud Põhja-Tallinna territooriumist umbes 2/3.

Justiitsministeeriumile ja Tallinna Linnavalitsusele uue esindushoone rajamise kavandamisel kaalutakse mõlema hoone asukohana Põhja-Tallinna. Strateegias „Tallinn 2030" on kohaliku omavalitsuse arendamisel strateegilise meetmena kindlaks määratud rajada linnahalli piirkonda ka Tallinna raekoja uus hoone.

Joonis 7. Kehtivad ja menetletavad detailplaneeringud (allikas: Tallinna planeeringute registri kaardirakendus seisuga 25.03.2013)

1.4 Ettevõtlus ja töökohad

Äriregistri andmetel oli Põhja-Tallinna linnaosa territooriumil 1. jaanuaril 2011 seisuga registreeritud 5368 ettevõtet. Enamik neist on osaühingud (94,4%), aktsiaseltse on ettevõtete hulgas 3,4%. Tulundusühistuid, täisühinguid ja usaldusühistuid oli kokku 1,8% kõikidest ettevõtetest. Välisettevõtete filiaale oli Põhja-Tallinnas registreeritud 29, mis moodustab 0,5% linnaosa ettevõtetest. Ettevõtete tegevusalad on esitatud tabelis 3.

Tabel 3. Põhja-Tallinna ettevõtjate arv ja tegevusala seisuga 01.01.2011 (allikas: äriregister)

Põhitegevusala	Ettevõtted	FIE-d	MTÜ-d	SA-d
Hulgi- ja jaemüük; mootorsõidukite ja mootorrataste remont	1 252	186	0	1
Kutse-, teadus- ja tehnikategevus	793	96	7	1
Ehitus	634	30	0	0
Haldus- ja abitegevus	477	17	11	1
Töötlev tööstus	425	38	0	0
Tegevus kinnisvara valdkonnas	389	61	981	2
Veondus ja laondus	290	215	2	0
Info ja side	275	31	8	1
Muu teenindav tegevus	220	144	416	18
Finants- ja kindlustustegevus	186	9	2	0
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	117	131	156	1
Majutus ja toitlustus	116	7	1	0
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	67	16	44	1
Haridus	58	32	28	1
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	33	16	0	0
Veevarustus; kanalisatsioon; jäätme- ja saastekäitlus	19	3	1	0
Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	9	0	0	0
Mäetööstus	7	0	0	0
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	1	0	0	0
Kindlaks määramata	0	0	1	0
Kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus, kodumajapidamiste oma tarbeks mõeldud	0	1	0	0
Kokku	**5 368**	**1 033**	**1 658**	**27**

Enam kui pooled Põhja-Tallinna ettevõtetest on mikro- ja väikeettevõtted. Teistest suurema töötajate arvuga ettevõtted tegutsevad töötleva tööstuse ja logistika valdkonnas. Peamised tegevusalad on masinaehitus, laevade ja paatide remont ja hooldus, metallide kokkuost ja töötlemine, metallkonstruktsioonide tootmine, laadungikäitlus, logistika ja konteinervedu ning sadamateenuste pakkumine. Põhja-Tallinna on koondunud enamik Tallinna töötlevast tööstusest. Samuti on linnaosa territooriumil asuvatel sadamatel oluline roll Eestit läbivas kaubavoos. Üks suuremaid tööandjaid linnaosas on Balti Laevaremonditehase Gruppi kuuluv Osaühing BLRT Marketex (332 töötajat), samuti on keskmisest arvukama töötajaskonnaga ettevõtted OÜ BLRT Masinaehitus (157 töötajat), Osaühing Vene-Balti Sadam (128 töötajat), osaühing Tehnomet (112 töötajat), Dekoil OÜ (88 töötajat) ja Osaühing Refonda (78 töötajat).

1.5 Haridus ja noortetöö

Põhja-Tallinnas tegutseb 19 **koolieelset munitsipaallasteasutust**, neist 1 lastesõim, Lastesõim Päkapikk, ja 18 lasteaeda: Kalamaja Lasteaed (edaspidi *lasteaed Kalamaja*), Tallinna Kelmiküla Lasteaed (edaspidi *Kelmiküla lasteaed*), Kolde Lasteaed, Kopli Lasteaed (edaspidi *Kopli lasteaed*), Pelguranna Lasteaed, Taime Lasteaed (edaspidi *Taime lasteaed*), Sitsi Lasteaed (edaspidi *lasteaed Sitsi*), Lasteaed Kajakas, Lasteaed Kelluke (edaspidi *lasteaed Kelluke*), Lasteaed Maasikas (edaspidi *lasteaed Maasikas*), Lasteaed Mesipuu (edaspidi *Mesipuu lasteaed*), Tallinna Lasteaed Mudila (edaspidi *lasteaed Mudila*), Lasteaed Naeratus (edaspidi *lasteaed Naeratus*), Lasteaed Ojake (edaspidi *lasteaed Ojake*), Lasteaed Päikene, Lasteaed Pääsupesa, Lasteaed Rukkirääk ning Tallinna Heleni Kooli juures tegutsev hariduslike erivajadustega lastele mõeldud lasteaed. Lastesõim Põialpoiss ühendati lasteaiaga Mudila ning sügisest 2009 tegutsevad sõim ja lasteaed ühe asutusena kahes hoones. Eralasteasutusi linnaosas ei tegutse, kuid Tallinna Vaba Waldorfkooli (kolis Põhja-Tallinna sügisel 2010) juures on avatud ka lasteaiarühmad.

Kasvanud on nõudlus lasteaiakohtade järele ja see näitab kasvutendentsi, sest sündimus on suurenenud. Tallinna Linnavolikogu otsusega on kõigi koolieelsete munitsipaallasteasutuste teeninduspiirkond kogu Tallinna linn ja selle tõttu ei ole ühest seost Põhja-Tallinna elanikeks registreeritud laste arvu ning koolieelsetes lasteasutustes olevate kohtade nõudluse vahel. Hinnangu järgi on aiarühmades kohti piisavalt, kuid endiselt on puudu sõimekohti ja vajadus nende järele suureneb.

Linna algatatud programmi „Lasteaiakoht igale lapsele" raames on sõime- ja aiakohti Põhja-Tallinna juurde loodud sel viisil, et järk-järgult on olemasolevates lasteaedades (Kelluke, Sitsi, Ojake ja Taime lasteaed) ruume, mida vahepeal renditi välja või kasutati teistel eesmärkidel ja avatud neis uued rühmad. Tehnika 23 hoone, mis vahepeal ei olnud kasutuses lasteaiana, renoveeriti, tehti juurdeehitus ja seal avati aastal 2007 Kelmiküla lasteaed. Rühmades on rakendatud sõime- ja aiakohtade juurdeloomise võimalusi, nagu rühmades laste arvu suurendamine hoolekogu otsusega ning osaaja kohad. Selle tulemusena on laste arv

kõigis lasteaedades kokku märkimisväärselt suurenenud ja seisuga 21. märts 2013 käib linnaosa lasteaedades 2698 last.

Tabel 4. Laste arv Põhja-Tallinna koolieelsetes lasteasutustes (Allikas: statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013")

	2008	2009	2010	2011	2012
Põhja-Tallinnas munitsipaal-lasteasutusi	**2 377**	**2 506**	**2 566**	**2 636**	**2 706**
Era-lasteasutusi	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Tallinna linnas kokku munitsipaal-lasteasutusi	**19 200**	**20 200**	**21 235**	**21 682**	**21 875**
Era-lasteasutusi	**629**	**713**	**717**	**728**	**976**

Tallinna Haridusameti kavade kohaselt on lasteaia hooneid ja õuealasid korrastatud järk-järgult igal aastal. Linnaosa lasteaedadest on väga heas seisukorras Kelmiküla ja Kopli lasteaed ning Mesipuu lasteaia kahest hoonest. 2013 renoveeriti ja avati Kolde lasteaia hoone, lasteaed sai ka juurdeehituse. Põhjalikumat rekonstrueerimist vajaksid Taime lasteaed, lasteaiad Naeratus, Kalamaja ja Maasikas.

Üldhariduskoole tegutseb linnaosas kümme, neist üheksa on munitsipaal- ja kolm erakooli. Munitsipaalkoolidest kaks on põhikoolid: Kalamaja Põhikool ja Ristiku Põhikool. Kolm munitsipaalkooli on nii-öelda täisgümnaasiumid (kõik 3 kooliastet): Ehte Humanitaargümnaasium, Pelgulinna Gümnaasium ja Tallinna Kunstigümnaasium; lisaks Vana-Kalamaja Täiskasvanute Gümnaasium (III ja IV kooliaste) ning hariduslike erivajadustega lastele mõeldud Tallinna Heleni Kool (lasteaed ja neli kooliastet). Meelespea Waldorflasteaia hallatav Tallinna Vaba Waldorfkool on põhikool.

Eelmise viie aasta jooksul on üldhariduskoolide võrku märkimisväärselt korrigeeritud. Põhja Eragümnaasium lõpetas tegevuse sügisel 2006. Sõle Gümnaasium ja Pelguranna Gümnaasium muudeti põhikoolideks vastavalt õppeaastast 2007/2008 ja 2008/2009 ning mõlemad suleti lõplikult sügisel 2010. Samas on linnaossa juurde loodud üks erakool – varem Lasnamäel tegutsenud Tallinna Vaba Waldorfkool jätkab õppetegevust alates 2010/2011. Õppeaastast tegevust Pelguranna asumis aadressil Tuulemaa 12, endise Pelguranna gümnaasiumi ja põhikooli hoones. Sõle 40 hoone ruumides tegutsevad Kool 21. sajandil Haabersti Vene Eragümnaasium ja Hilariuse Kool.

Lähitulevikus on koolivõrgu korrastamine endiselt aktuaalne, eelkõige gümnaasiumiastmes, kuivõrd gümnaasiumiealiste laste arv väheneb jätkuvalt ka järgmistel aastatel. Põhikooliealiste laste arv saavutas aastatel 2008−2010 miinimumi ja on taas kasvama hakanud. Õpilaste nappuse tõttu ei avatud 2010/2011. õppeaastal 10. klassi Tallinna Ranniku Gümnaasiumis, kuid otsust kool põhikooliks ümber kujundada pole tehtud.

Põhja-Tallinnas asuvatest munitsipaalüldhariduskoolidest olid kuni 2011. aasta märtsini kõik asumipõhise kindlaks määratud teeninduspiirkonnaga, kuid kunstikallakuga koolides, nagu Pelgulinna Gümnaasium ja Tallinna Kunstigümnaasium, olid kunstiklassidesse vastuvõtul olulised ka katsete tulemused. Nende koolide paljud õpilased on pärit väljastpoolt linnaosa, kuivõrd Pelgulinna Gümnaasium ja Tallinna Kunstigümnaasium on ainsad kunstikallakuga koolid Tallinnas. Alates märtsist 2011 on kõigi Tallinna munitsipaalkoolide teeninduspiirkond Tallinna linn, õpilasele määratakse elukohajärgne kool, arvestades peale registreeritud elukoha läheduse munitsipaalkoolile ka mitut muud asjaolu. Võrreldes varem kehtinud korraga võimaldab uus kord vanematel märksa enam arvestada kõigi Tallinna koolide omanäolisust ja nende õppekavade eripära ning valida oma lapsele sobiv kool. Kauges perspektiivis võib valikuvõimaluste avardumine märkimisväärselt muuta vanemate eelistusi ja lapsele kooli valimise senist tava, mille tõttu võib õpilaste arv kooliti muutuda.

Õpilaste arv on langustrendis, kuid kui eelmistel aastatel on õpilaste arv Põhja-Tallinnas vähenenud kiiremini kui Tallinnas keskmiselt, siis koolivõrgu korrastamisega on õpilaste arvu vähenemine linna keskmise näitajaga ühtlustunud.

Riskirühmadele mõeldud tugiteenustega, nagu pikapäevarühm, huviringid ja tasandusklassid, aitab võrdseid võimalusi pakkuv haridussüsteem vähendada ka sotsiaalset kihistumist. Nõudlus tugiteenuste järele on suurem kui pakkuda suudetakse, raha teenuste senisest laialdasemaks pakkumiseks napib ning pigem on koolid pidanud langetama valiku ühe või teise tugiteenuse kasuks, kuigi need täiendavad üksteist ja vajadus on nende kõigi järele. Põhja-Tallinnas asuvates munitsipaalkoolides nn Tootsi klasse pole. Üle linna on 12 kasvatusraskustega õpilaste klassi, mille eesmärk on korrigeerida õpilaste käitumisharjumusi, vähendada koolieiramist, parandada üldist sotsiaalset pädevust ning kujundada õpiharjumusi ja väärtushoiakuid. Linnaosades on loodud alaealiste komisjonid, mille ülesanne on

kohaldada koolikohustust mittetäitvate ja probleemse käitumisega õpilastele eri mõjutusvahendeid, et tagada koolikohuste täitmine, ning korraldada kriminaalpreventiivset tööd.

Koostöös erasektoriga on linnaosas renoveeritud Pelgulinna Gümnaasiumi, Kalamaja Põhikooli ja Karjamaa Gümnaasiumi hooned. Linna rahaga on varem korrastatud Ristiku Põhikool ja Tallinna Kunstigümnaasium, etapiti on remonditud Vana-Kalamaja Täiskasvanute Gümnaasiumi. 2013. aasta märtsis avati Tallinna Heleni Kooli õpilaskodu juurdeehitus, kus on voodikohad 40-le lapsele ja lisaruumid. 2013. aasta jaanuaris alustati Ehte Humanitaargümnaasiumi renoveerimist. Renoveerimist vajab praegu Tallinna Ranniku Gümnaasiumi hoone.

Lisaks üldhariduskoolidele tegutseb linnaosas mitu kutseõppeasutust ja rakenduskõrgkooli**. Kutseõppeasutusi** on kokku neli: Tallinna Kopli Ametikool, mis on esimene Tallinna munitsipaalkutsekool, riigile kuuluv Tallinna Transpordikool ning e-kutseõppeasutused Informaatika ja Arvutustehnika Kool ning Tallinna Erateeninduskool (2. juulini 2007 L. G. Kaubandus- ja Kulinaariakool). Põhja-Tallinnas on **neli rakenduskõrgkooli:** riigi hallatav Eesti Mereakadeemia (kooli juhtkond ja osa teaduskondi), erakool Arvutikolledž ja Ecomen Majanduse Juhtimise Instituut (kuni 29. septembrini 2006 Sillamäe Majanduse ja Juhtimise Instituut) ning Eesti Hotelli- ja Turismikõrgkool (20. aprillini 2010 Eesti Hotelli- ja Turismimajanduse Erakool).

Kui linnaosas tegutsevate erarakenduskõrgkoolide hulk ei ole viimastel aastatel muutunud, siis erakutseõppeasutusi on kolme võrra vähem: tegevuse lõpetasid Fouette Balletikool (kevadel 2003), Tallinna Iluerakool (kevadel 2007) ja juuksurite erakool Jusven (sügisel 2008). Riigi haridusasutuste puhul on aset leidnud järgmised muutused: 2009. aastal kolis Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskond hoonest aadressil Kopli 101 uude äsja valminud õppehoonesse Mustamäel. Aadressil Kopli 101 asuv hoone renoveeriti ja selles asub Eesti Mereakadeemia juhtkond ja osa teaduskondi.

Üldhariduskoolid pakuvad õpilastele enesearendus ja isetegevusvõimalusi **huvitegevuse** kaudu. Samuti tegutsevad huviringid mitme koolieelse lasteasutuse juures.

Õpilaste üldarvu vähenemise tõttu on nii koolides tegutsevate ringide kui ka nendes osalevate õpilaste hulk vähenenud, kuid kaasatus ehk ringides osalevate õpilaste arvu suhe õpilaste koguarvu on suurenemas. Seejuures on omaette suundumus kasvav huvi osaleda ühiste ainehuvidega õpilaste klubides.

Tabel 5. Põhja-Tallinna üldhariduskoolide huviringide ja neis osalevate õpilaste arv ning õpilaste osakaal ringide koguarvus (allikas: statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013")

Põhja-Tallinn	2007–2008	2008–2009	2009–2010	2010–2011	2011–2012
Õpilasi koolis	**4 101**	**4 079**	**3 752**	**3 594**	**3 560**
Õpilasi ringides	**2 589**	**2 315**	**2 490**	**6 029**	**2 038**
Ringide arv	**160**	**149**	**143**	**124**	**102**

Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) andmetel pakuvad seisuga 1. jaanuar 2011 Põhja-Tallinnas noortele ja/või täiskasvanutele mitmekesiseid huvitegevusvõimalusi kokku 10 **huvikooli.** Linna hallatavaid huvikoole on üks − Tallinna Kopli Noortemaja, kus 17 erialal tegutseb u 40 ringi, osalisi on 580.[29] Ülejäänud on erahuvikoolid, nagu Mittetulundusühing Spordiklubi Nord, Kalamaja Koolituskeskus, Spordiklubi Daigo, huvikool Põlvkond[30], Usbeki pühapäevakool, Korea pühapäevakool, Kabardiini pühapäevakool, Ukraina kasakate kultuuri pühapäevakool „KOZAK-MAMAI"[31] ja MTÜ Aserbaidžaani rahvuste Art Studio Buta.

Laialdast huvitegevust pakub veel MTÜ Noorte Mereklubi VIGRI, linna hallatav Pelgulinna rahvamaja, kus tegutseb u 25 huviringi, ja linnaosa valitsuse hallatav Salme kultuurikeskus u 40 huviringiga, milles osaleb ligi 1500 inimest.

Huviringide ja -koolide tegevuses osaleda soovijaid on enam kui kohti. Eelkõige takistab huvitegevuse laiendamist ja elanikele kättesaadavamaks tegemist rahanappus munitsipaalsektoris. Munitsipaalhuvikoolide tegevust koordineerib Tallinna Haridusamet. Erahuvikoolide tegevust toetas linn taotluste alusel finantseerimiskorra[32] järgi kuni 2009. aasta I poolaasta lõpuni. Hiljem ei ole Tallinna linn majanduslangusest tingitud eelarvevahendite nappuse tõttu erahuvikoole toetanud.

Põhja-Tallinna haldusterritooriumil aadressil Kopli 98 asub Tallinna **Noorsootöö** Keskuse osakond Kopli noortekeskus. Noortekeskus töötab avatud noorsootöö meetodil ja keskuse eesmärk on pakkuda kõikidele

[29] Tallinna Kopli Noortemaja (2012); http://koplinoortemaja.edu.ee/ (18.09.2012).
[30] Ärinimi on Mittetulundusühing Põlvkond.
[31] Ärinimi on URK Eesti Kasakate Ühing Sihtasutus.
[32] Finantseerimiskorra alus on Tallinna Linnavolikogu 27. jaanuari 2005 määrus nr 1.

Põhja-Tallinna territooriumil elavatele noortele sisustatud ja turvalist vaba aja veetmise võimalust, lähtudes eelkõige noorte vajadustest. Noorsootöö üks valdkondi on erinoorsootöö, selle sihtrühm on riskirühma noored, nagu õigusrikkujad, sõltuvusainete tarvitajad, koolikeskkonnast põhjustatud probleemidega lapsed. Erinoorsootöö on olemuselt preventiivne ja mõjutav töö. Muu hulgas hõlmab erinoorsootöö mobiilse noorsootöö tegemist noorte kogunemiskohtades, ennetusprojektide koordineerimist ja elluviimist. Ennetusprojekte tehakse koostöös Kesklinna politseijaoskonna Põhja konstaablijaoskonnaga, Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi osakonnaga, Tallinna Laste Turvakeskuse ja mitme mittetulundusühinguga. Üks erinoorsootöö ülesandeid on tegeleda alaealiste komisjoni suunatud noortega ja kohaldada neile mõjutusvahendeid.

Koostöös kolmanda sektoriga viiakse ellu mitmesuguseid programme, Tallinnas on pidev nõudlus tõhusate ja järjepidevate, riskirühma lastele mõeldud programmide järele.

Põhja-Tallinna Valitsuse alaealiste komisjoni töö aluseks on alaealise mõjutusvahendite seadus. Komisjoni töö eesmärk on koordineerida linnaosas alaealistega tehtavat kriminaalpreventiivset tööd. Alaealiste komisjoni üks peamisi ülesandeid on kohandada mõjutusvahendeid koolikohustust mittetäitvate ja probleemse käitumisega alaealistele õpilastele, et vähendada õigusrikkumisi soodustavaid tegureid. Põhja-Tallinna alaealiste komisjoni kuuluvad[33] linnaosa kultuuri- ja noorsootöö sektori juhataja, kultuuri- ja noorsootöö peaspetsialist, lastekaitse vanemspetsialist, erinoorsootöö spetsialist, Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskuse direktor, Põhja Politseiprefektuuri Kesklinna politseiosakonna noorsooteenistuse esindaja ning Põhja-Tallinna halduskogu haridus-, kultuuri- ja sporditöö komisjoni esimees. Komisjoniga, mille koosseisu kuulub palju osalisi, tagatakse süsteemne ning tõhus ja ennetav juhtumipõhine töö. Sel viisil on võimalik põhjalikult hinnata probleeme ning optimaalselt ja ratsionaalsel viisil leida sobivaid lahendusi mitme teenuse, projekti ja programmi kaudu. 2012. aastal arutati Põhja-Tallinna alaealiste komisjonis kokku 156 alaealise õigusrikkumist, mis lõppesid otsusega (sh 18 alaealist kutsuti nõustamisele), mis on 12 võrra vähem kui 2011. aastal, kui arutati 168 õigusrikkumist (sh 24 alaealist kutsuti nõustamisele).

Tallinna linnal on olemas uus Tallinna munitsipaalüldhariduskoolide võrgu korrastamise kava aastateks 2013–2021.

1.6 Kultuur, sport, vaba aeg ja seltsitegevus

Põhja-Tallinnas on üheksa **kultuuriasutust**, neid haldavad avaliku sektori asutused. Lennusadamat haldab Kultuuriministeeriumi allasutus Eesti Meremuuseum. Tallinna Kultuuriväärtuste Ameti haldusalasse kuuluvad Tallinna Linnamuuseumi Lastemuuseum, Tallinna Keskraamatukogu neli haruraamatukogu (Kalamaja, Kopli, Pelguranna ja Sõle) ja Pelgulinna rahvamaja. Põhja-Tallinna Valitsus haldab Salme kultuurikeskust.

Pelgulinna rahvamaja on kultuuri- ja huvikeskus, kus kesksel kohal on eesti rahvuskultuur. Rahvamaja tegevuses on kõige rohkem arvestatud linnaosa elanikega, neile korraldatakse mitmesuguseid, eri vanuserühmadele mõeldud üritusi. Salme kultuurikeskus on traditsiooniline huvikeskus, mis pakub huvitegevust ja eripalgelisi kultuuriüritusi aasta ringi. Keskuse tegevus on traditsiooniliselt mõeldud pigem piirkonnast väljapoole. Salme kultuurikeskus, selle üritused ja huvitegevuse harrastajad on tuntud kogu Eestis.

Linnaosas on pikka aega tegutsenud ka mitu eraalgatuslikku **kultuuriorganisatsiooni**, nagu Mittetulundusühing Teoteater ja RRÜL Lüüra. RRÜL Lüüra on katusorganisatsioon, mis koondab mitme vähemusrahvuse, nagu vene, ukraina, ersa, valgevene, armeenia, gruusia, osseedi, kabardiini, tatari, turkmeeni, korea, seto, usbeki, hiina, angola, kasahhi, lesgi, talõši ja burjaadi, esindusorganisatsioone ja kultuuriühendusi. 2010. aasta lõpu seisuga oli neid ühtekokku 47. RRÜLi Lüüra liikmeskond suureneb aasta-aastalt.

Kodanike initsiatiivil loodud **seltsitegevus** on mitmekesine ja aktiivne ning laieneb. Tegusad on PELGULINNA SELTS, Kalamaja Selts, Kopli Selts, Telliskivi Selts, Pelgulinna Majaomanike Selts, Pelgulinna Haridusselts, tantsu- ja lauluansambel Kungla Memmed, Prillitoosi klubi. Seltsid suhtlevad aktiivselt linnaosa valitsusega, võtavad osa linnaosa arengut puudutavatest protsessidest ja annavad ametivõimudele teada kodanike seisukohad. Samuti elavdavad nad linnaosa kultuurielu. Näiteks Kalamaja Seltsi eestvõttel on ellu kutsutud ettevõtmine, millega avatakse Kalamajas mõne ürituse ajal ajutised kohvikud ja korraldatakse Kalamaja päevi, viimasest on saamas traditsioon. Telliskivi selts korraldab rattamatkasid, eri teemadel foorumeid ja asumilehe Kalamajakas väljaandmist (2011. aasta kevadel ilmus esimene number).

[33] Põhja-Tallinna linnaosavanema 9. veebruari 2010 korraldus nr 2-1/49.

Mitmekesine rahvuste ja kultuuride kooslus tuleb esile ka linnaosa kirikute puhul. Linnaosas asub neli kirikut: Peeteli kirik (luteri kirik), Kõikide Kurbade Rõõmu pühakuju kirik (Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kirik), Tallinna Jehoova tunnistajate kuningriigisaal ja Püha piiskop Nikolause kirik (Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kirik). Lisaks tegutseb nn Tetermani majas Kalamajas Tallinna Kalju Baptistikogudus.

Kultuurimeelsust ja loovat õhustikku linnaosas toetavad **loomemajanduskeskused**. Loomemajanduse kontekstis on Põhja-Tallinn väga atraktiivne ja suure arengupotentsiaaliga. Praeguseks on põhiline loomemajandustegevus koondunud Kalamaja asumisse, kus asuvad linnaosa kolm peamist toimivat loomemajanduse tõmbekeskust: Telliskivi loomelinnak aadressil Telliskivi 60A ja Salme kultuurikeskus. Loomelinnak on kindla idee järgi arendatud keskus, kus on kokku u 50 loomemajandusvaldkonna tegevusvõimalust ja organisatsiooni: bändi prooviruumid, lastehoid, kohvik-restoran, trükikoda jt. Loomekeskusest aadressil Telliskivi 60A on kujunenud loomemajanduse tõmbekeskus, mis koondab arhitekte, reklaamiinimesi ja filmiprodutsente. Salme kultuurikeskus on tuntud üle Eesti ja on väga hinnatud huvi- ja kultuurikeskus, kuid selle hoonet kasutatakse vaid osaliselt, sest osa ruume on renoveerimata ja suletud. Kalamajas asuv varem väga populaarne vaba aja ja kultuurikeskus **Tallinna Linnahall** ootab investeeringuid ja arenduskontseptsiooni. Selle arhitektuurselt väärtusliku kompleksi lähedusse on rajamisel eksperimentaalkultuuri- ja loomemajanduskeskus **Tallinna Kultuurikatel**.

Lennusadama muuseumis lisaks muuseumilaevadele ning arhitektuuri- ja ajaloomälestisena ainulaadsetele vesilennuki angaaridele külastajatele avatud ja kasutusel ka maapealsed rajatised. Endise vanglakompleksina tuntud Patarei merekindlust haldab Sihtasutus Mänguväljaku Fond. Praegu on osa kompleksi kasutusel muuseumina ja seda saab külastada, kuid eesmärk on võtta kultuuripargina kasutusele kogu Patarei merekindlus. Positiivse arenguna on piirkonda lisandunud kultuuriürituste korraldamise kohana **Noblessneri valukoda**. Noblessneri valukoda ja Peetri sadam on BLRT Grupp Aktsiaseltsi omanduses ja korrastatud ning firma seostab valukoja tuleviku kultuuriga. Valukojas on toimunud mitu kontserti ja etendust, koostööd on tehtud mittetulundusühinguga Von Krahli Teater ja on sõlmitud pikaajaline koostöölepe Osaühinguga Nargen, kes korraldab Nargeni festivali.

Kultuuriürituste korraldamiseks kasutatakse aktiivselt ka avalikku linnaruumi, mille arendamine eesmärgipärane kujundamine, tegevuslubade väljastamine, õigusaktide kehtestamine ja ürituste korraldamine on Põhja-Tallinna Valitsuse ülesanne.

Linnaosa lastele ja noortele mõeldud olulisemad traditsioonilised üritused on lasteaedades korraldatav emakeelepäevale pühendatud luulekonkurss „Eesti keele ilus kõla", parimate abiturientide vastuvõtt, kooli alguse perepäev Stroomi rannas, tugitooliteater, lauluvõistlus Siller, Stroomi rannajooks ja õpetajate päeva vastuvõtt õpetajatele.

Väga populaarsed üldsusele mõeldud linnaosaüritused on Eesti Vabariigi aastapäeva vastuvõtt Salme kultuurikeskuses, jõulusündmused pensionäridele ja jaanipäeva tähistamine Stroomi puhkealal.

Laialt on tuntud RRÜLi Lüüra iga-aastased kultuurifestivalid ja muud üritused.

Spordiasutusest on olulisemad Kopli ja Põhja spordihoone, mis mõlemad on linna hallatava Pirita spordikeskuse Põhja-Tallinnas asuvad filiaalid. Õpilastele ja osas kohtades ka linnarahvale pakuvad sportimisvõimalusi koolide **staadionid, väljakud ja saalid.** Peale erasektori hallatavate spordirajatiste (peamiselt pallimängusaalid), asub üle linnaosa, esmajoones Stroomi rannas, mitu avalikku pallimänguväljakut.

Tabel 6. Spordibaasid ja -rajatised seisuga 2009–2012 (allikas: statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013")

	Spordisaal	Staadion	Ujula	Välispalliväljak	Jäähall, uisuväljak	Muud
Tallinn kokku	160	64	40	103	5	56
Põhja-Tallinn	21	6	1	12	0	3

Linnaosas tegutseb hulgaliselt spordiklubisid, mis koondavad eri spordialade huvilisi, nagu kergejõustik, poks, jalgpall, korvpall, lauatennis, võimlemine, idamaised võitluskunstid, maadlus, tants ja puuetega inimeste sport. Seejuures tegeletakse noortespordiga kõige ulatuslikumalt Mittetulundusühingus Spordiklubi Nord.

Linnaosa osaleb koostöös Tallinna linna asjaomaste ametitega noorte spordi- ja huvitegevuse toetamisel ning konkreetsete ürituste korraldamisel. Projektitaotluste järgi toetab linnaosa rahaga MTÜ-de, lasteaedade ja koolide ning mõnel juhul ka erasektori spordi-, kultuuri-, haridus- ja huvitegevuse projekte ja algatusi.

Ekstreemspordihuvilistele on rajatud rularamp Kopli noortekeskuse kõrval. Traditsiooniliselt on uisutajatele talviti avatud liuväli Kalamaja Põhikooli juures ja Stroomi rannas.

Suviste spordiharrastuste hulgas on Tallinna elanike seas tähtsal kohal **jalgrattasõit**[34], selle tõttu on esmatähtis ka tulevikus ehitada jalgrattasõidu harrastamiseks ja ratturite ohutuse tagamiseks kergliiklusteid.

Põhja-Tallinnas on spordi- ja liikumisvõimalusi märkimisväärselt parendatud ja elanikud kasutavad olemasolevaid võimalusi aktiivselt. Kuna sportida soovivaid elanikke on rohkem kui linnaosas sportimiskohti, siis kasutavad linnaosa elanikud võimalusi ka mujal Tallinnas. Eelkõige tunnevad põhjatallinlased puudust ujulast.[35]

1.7 Sotsiaalne kaitse, tervishoid ja turvalisus

Linnaosas korraldab sotsiaalhoolekandeteenuste osutamist Põhja-Tallinna Valitsuse sotsiaalhoolekande osakond, kus töötab 48 teenistujat ja mis hõlmab nii töötajaid kui ka ametnikke. Teenuseid osutatakse peamiselt juhtumikorralduse meetodil. Osakonna ülesanne on osakonnale eraldatud rahaliste vahendite piires katta kõigi linnaosa elanike vajadus sotsiaalteenuste järele (eakate hoolekanne, laste hoolekanne, puuetega inimeste hoolekanne, toetuste maksmine). Lisaks osutatakse linnaosa elanikele sotsiaalteenuseid ka Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti korraldamisel. Linnaosa valitsuse sotsiaalhoolekande osakond osutab abivajajatele koduteenuseid ning, erinevalt teistest linnaosadest, ka perekeskset nõustamisteenust, pereteraapia teenust ja võlanõustamist. Hiljuti on lisandunud veel Eesti Toidupanga (Randla 13) pakutav toidupanga teenus.

Lastekaitsetöö Põhja-Tallinnas on korraldatud piirkonniti. Linnaosa on jagatud neljaks ja igal piirkonnal on kaks lastekaitsetöötajat. Esmatähtsaks peetakse perekeskset lähenemist, kus esikohal on lapse huvid, kuna üldjuhul pole last võimalik aidata ilma perekonda tervikuna aitamata. Kui perekesksel tööl ei ole tulemust, tuleb rakendada teisi sekkumismooduseid, sh lapse perest eraldamist ja vanematelt vanemlike õiguste äravõtmist.

Põhja-Tallinna haldusterritooriumile on koondunud märkimisväärne osa Tallinna keskselt hallatud hoolekandest. Osal juhtudel (nt kodututе hoolekandeasutuste koondumine) tuleb seda linnaosa juhtimise vaatenurgast hinnata ka probleemseks.

Linnaosa kõige olulisemad sotsiaalhoolekandeasutused on Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskus (Maleva 2a), Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskuse filiaal (Madala 3) ja Paljassaare Sotsiaalmaja (edaspidi *Paljassaare sotsiaalmaja*; Paljassaare tee 37). Põhja-Tallinnas asuvad Tallinna Sotsiaaltöö Keskusele alluvad kaks sotsiaalmajutusüksust (Tuulemaa 6 ja Paljassaare 35), lisaks asuvad linnaosas psüühikahäiretega inimestele teenuseid osutava Tallinna Vaimse Tervise Keskuse allüksused (Pelguranna 31).

Suuremahulisi teenuseid osutuvad linnaosas järgmised mittetulundusühingud.

1) Mittetulundusühing CARITAS EESTI tegutseb Põhja-Tallinna Perekeskuses (Erika 7a) − laste mängutuba, perekeskus (kogupere ringid), noorte emade tugirühmad, sh alustav, Innove rahastusega projekt „Noored emad tagasi kooli/tööle".
2) Mittetulundusühing Lastekeskus Tähetorn (Kopli 30a) – riskilaste tugikeskus.
3) Peeteli Kiriku Sotsiaalkeskus (Preesi 5) – üsna laiahaardeline hoolekandealane tegevus (laste päevakeskus, laste turvakodu, otsiv tänavatöö, hädalistele humanitaarabi jagamine).
4) MTÜ Pro Civitas (Alasi 4 ja 6, Lina 5) – töötute aktiveerimiskeskus (tööharjutusteenus ja töötute koolitamine).
5) EKB Koguduste Liidu sotsiaaltöö organisatsiooni Sõbra Käsi supiköök (Sepa 6) – supiköögi töös osalevad mittetulundusühing Oleviste Hoolekanne ja Kalju kogudus.
6) mittetulundusühing AIDSi Tugikeskus (edaspidi *AIDSi tugikeskus*; Erika 5a, Kopli 32) – süstlavahetuspunkt, metadoonravi, päevakeskus, tugigrupid, rehabilitatsioon jmt.
7) Tallinna Hoolekande Keskus (Alasi 8) – kodututе öömaja.
8) Halastuse Misjonäride Ordu Klooster Tallinnas (Ristiku 44) – alkohoolikute rehabilitatsioon.
9) Päästearmee Eestis (Kopli 8 ja Laevastiku 2a) – humanitaarabi, supiköök ja muu hoolekandetegevus.

Mittetulundusühingud, kellele sotsiaalhoolekandeprojektid on kõrvaltegevus, on Pelgulinna Selts (n-ö seltsidaamid üksikutele eakatele) ja RRÜL Lüüra, kes pakub perelõunaid väikesepalgalistele peredele ja eakatele.

[34] Spordi- ja liikumisharrastuse edendamise ning sportimisvõimaluste arendamise suunad Tallinnas (2007).
[35] Elanike rahulolu Tallinna avalike teenustega (2010).

Tervishoiuteenuseid osutab linnaosas Lääne-Tallinna Keskhaigla ja selle allüksused. Linnaosas asuvad Pelgulinna haigla sisekliinik ja naistekliinik/Pelgulinna sünnitusmaja, 1. juunil 2012 avatud uus hooldusravikliinik (Ehitajate tee 137), Pelgulinna polikliinik, Kopli polikliinik, perearstikeskused ja AIDSi tugikeskus.

Põhja-Tallinna linnaosa sotsiaalprobleemistikku iseloomustab juba taasiseseisvumisest alates riskirühmadesse kuuluvate inimeste, sh narkomaanide, asotsiaalide ja kinnipidamiskohtadest vabanenute suur hulk. Kuna eri inimtegevus on linnas koondunud selleks sobivatesse linnaosadesse, siis satuvad ühte asumisse tavaliselt elama ühesuguse sotsiaalse ja kultuuritaustaga elanikud. Põhja-Tallinnas on kahjuks küllaltki palju halva kvaliteediga elamispinda, kuhu paljud linnaelanikud ei soovi elama tulla (u 30 ühiselamut, amortiseerunud tüüpkortermajad ja algselt tööstustööliste tarbeks ehitatud elamud). Teisest küljest on linnaosasse koondunud kogu Tallinna elanikke teenindavad sotsiaalhoolekandeasutused, mis põhjustab ka teistes linnaosades elavate, riskirühma kuuluvate elanike tuleku Põhja-Tallinna.

Põhja-Tallinna sotsiaalne keskkond on muutunud ka paremaks. Näiteks Kalamaja ja Pelgulinna renoveeritud elamutesse on elama asunud inimesed, kes väärtustavad puitelamuid ja asumi elukeskkonda. Nende hulgas on võrdlemisi palju kirjanikke, kunstnikke jt kultuuriinimesi.

Kokkuvõttes saab tõdeda, et oluline osa Tallinna sotsiaalprobleemidest asub Põhja-Tallinnas. Teiste linnaosadega võrreldes on Põhja-Tallinnas toimetulekutoetuse saajaid rohkem ja see näitaja ületab Tallinna keskmist taset. Toimetulekutoetuse saajate arv on Põhja-Tallinnas viimastel aastatel peamiselt halvenenud ja majandusolude tõttu suurenenud.

Tabel 7. Põhja-Tallinnas toimetulekutoetust saavad pered (allikas: statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013")

	2006	2007	2008	2009	2011
Põhja-Tallinn	**393**	**249**	**260**	**722**	**1 190**

Jätkuvalt on kõige rohkem töötuid Tallinnas Lasnamäe linnaosas. Tallinna elanike hulgas proportsionaalselt suur töötute osakaal on ka Põhja-Tallinnas, kuigi see on märgatavalt väiksem kui Lasnamäel. Proportsionaalne erinevus viitab sellele, et võrreldes teiste linnaosadega on nende kahe linnaosa elanikel eri põhjustel mõnevõrra suurem risk osutuda töötuks.

Tabel 8. Registreeritud töötute osakaal 15–64 aastaste tallinlaste arvust (allikas: statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013")

Registreeritud töötud	04–12.2009	2010	2011	01–06.2012
Põhja-Tallinn	**3 757**	**4 039**	**2 600**	**2 178**
Pirita	**423**	**520**	**357**	**309**
Nõmme	**1 328**	**1 550**	**1 002**	**848**
Mustamäe	**3 212**	**3 347**	**2 060**	**1 674**
Lasnamäe	**8 386**	**8 660**	**5 468**	**4 463**
Kristiine	**1 277**	**1 423**	**917**	**771**
Kesklinn	**1 872**	**2 060**	**1 391**	**1 211**
Haabersti	**1 879**	**2 106**	**1 360**	**1 107**
Linnaosa määratlemata	**121**	**737**	**1 064**	**782**

Põhja-Tallinna Valitsuse sotsiaalhoolekande osakonda pöörduvad töötud on üldjuhul riskirühma kuuluvad pikaajalised töötud. Töötuse põhjused on Põhja-Tallinna linnaosas laias laastus kaks: kutseoskuste puudumine ja riigikeele oskamatus. Mõlema kitsaskoha lahendamisel praktilises elus on linnaosal täita vaid kõrvaline roll, sest need probleemid on üldised ja nendega tegelevad riigiasutused, nagu Eesti Töötukassa ning Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed. Linnaosal tuleb korraldada abivajajate esmane aitamine ja suunamine.

Linnaosa sotsiaalhoolekande olulisemad probleemid

1. Vaesus, sissetulekute kahanemine. Linnaosa elanike hulgas on võrreldes teiste linnaosadega märkimisväärselt suurem hulk väikese sissetulekuga inimesi, kellele sissetulekute kahanemine või töökoha kaotus tähendab langemist riskirühma. Viimaste aastatega on linna eelarvest ühekordsete toetuste saajate arv suurenenud.
2. Võlad. Eksperdihinnangute põhjal on võlgnevustega, probleemides olevaid peresid Tallinnas ligikaudu 1500 ja neist u 500 elab Põhja-Tallinnas. Võlaprobleemiga peresid tekib eri põhjustel. Sageli on võlad tekkinud kiirlaenudest lihtsat lahendust otsinud leibkondadel, kes hiljem avastavad, et ei suuda võetud kohustusi täita. Teine rühm on eelmistel aastatel oma sissetulekuid ja võimekust üle hinnanud leibkonnad,

kes pärast töö kaotust või sissetulekute märkimisväärset vähenemist pole võimelised (kõiki) kohustusi kandma.
3. Eluasemeprobleem. Nii sotsiaalmajutusüksuste statistika kui ka sotsiaalsetel põhjustel eluaseme järjekorras olevate isikute poolest on Põhja-Tallinn probleemseim linnaosa. Siia on koondunud märkimisväärne osa sotsiaalset elamispinda vajavaid pealinna elanikke. Munitsipaalpindade üürihinna kalliduse tõttu ei ole nende üürile andmine tihti enam lahenduseks. Toimetulekutoetuse arvelt kallima pinna üürimine tekitab nn vaesuslõksu ja süvendab toimetulematust veelgi. Linn(aosa) vajab probleemi lahenduseks juurde odavat üüripinda.
4. Sõltuvusprobleemid. Eri sõltuvused, nagu alkoholism, narkomaania ja hasartmängusõltuvus, on paljude sotsiaalprobleemide algpõhjus. Sõltuvus mõjub laastavalt isiku tervisele, perekonna kokkukuuluvusele ja sissetulekule. Ka vanemlike õiguste äravõtmise arvu taga on uimastisõltuvuse laiem levik – see algas plahvatuslikult 1990-ndate teisel poolel noorukite seas ja levis 21. sajandi alguseks noorte naiste hulka, kes nüüd on jõudnud lastesaamisikka. Sõltuvushäirete levik kulgeb üldisest majandusolukorrast pigem sõltumatult, kuigi majanduslangus on alkoholismi mõnevõrra vähendanud.
5. Kõrvalvaldkondade surve. Kuna iga avaliku sektori tegevusvaldkond peab toimima piiratud eelarve tingimustes, siis kipuvad probleemid kanduma ühest valdkonnast teise. Eriti tugevalt paistab sellega silma meditsiinivaldkond, kuna kõike, mida Haigekassa kinni ei maksa, kiputakse pidama sotsiaalhoolekande probleemiks. Näitena võib tuua hooldusravi ja hambaravi, mille puhul on oluliselt sagenenud juhud, kus teenuse saaja taotleb, et kulud kataks linnaosavalitsus. Lisaks on suurendanud survet linnaosa valitsusele ja selle niigi kahanenud eelarvele riikliku matusetoetuse kaotamine. Osa korrarikkumisi liigitab politsei linnaosa probleemiks, kuigi seaduse järgi on korrarikkumised nende menetleda. Näiteks peab politsei psüühikahäirega korrarikkujaid sotsiaalhoolekande ja seega linnaosa probleemiks, ehkki kui psüühikahäirega isik on rikkunud seadust ja korda, peab seda menetlema politsei.
6. Põhja-Tallinn on lastekaitse seisukohalt üks probleemsemaid piirkondi nii Tallinnas kui ka kogu Eestis. Linnaosas elab 13,7% Tallinna elanikest, aga ligi pooled menetletavatest Tallinna linna lastekaitsejuhtumitest leiavad aset Põhja-Tallinnas ja üle neljandiku asenduskodudesse suunatud Tallinna lastest on pärit Põhja-Tallinnast. 2013. a alguse seisuga elab kuni 19-aastaseid lapsi ja noori Põhja-Tallinnas kokku 10 941[36]. Lastekaitsetalituses on aga sageli teiste linnaosade või isegi maakondade registris olevaid inimesi, kes reaalselt elavad Põhja-Tallinnas ja seega tuleb neile esmast abi osutada just siin. Inimeste liikuvuse tõttu pole abivajajate täpset hulka võimalik kindlaks teha. Linnaosa lastekaitse töö eripära on asjaolu, et sageli ei tegeleta oma linnaosa abivajajatega, sest odavamate üürikorterite tõttu tuleb linnaosasse elama abivajajaid üle riigi. Sama suundumust võib märgata ka Lasnamäe linnaosas.
7. Lastekaitseprobleemidega saadakse tegelema hakata alles nende hilises järgus. Suur probleem on koduvägivald, millest avalikult eriti ei räägita. Vanemad salgavad, lapsed häbenevad ja üritavad vanemate eest vastutuse enda kanda võtta. Enamasti on võimalik tegeleda tagajärgedega, kuna lapsed satuvad lastekaitsetöötaja juurde alles mõne pahandusega seoses. Riskirühmadega tuleks teha intensiivsemalt ennetustööd. Riskirühma kuuluvad lahutatud perede lapsed, väheste kasvatusoskustega või töönarkomaanidest vanemate lapsed ja teised piisava vanemliku tähelepanuta jäänud lapsed.

Turvalisus

Tallinna kuritegevuse üldnäitajates on läbi aastate olnud esikohal kesklinn, kuhu on koondunud suurem osa linna meelelahutuse ja vaba aja veetmise võimalustest ning mida külastab kõige enam linlasi. Samuti külastab kesklinna enamik Tallinna ja kogu Eestit külastavatest turistidest. Viimaste aastate jooksul on kuritegevuse tase langenud, põhiline vähenemine on toimunud varavastaste (sh vargused) ja isikuvastaste kuritegude arvelt. Põhja-Tallinna kuriteostatistika näitajad langevad suures osas kokku Tallinna keskmise näitajaga, olles samal ajal suhteliselt sarnased ka Kristiine linnaosa näitajatega.

Põhja-Tallinna turvalisuse üldisi näitajaid mõjutab asjaolu, et ühte asumisse on koondatud linna sotsiaalasutused (nt Kopli tänavale – alustades süstlavahetuspunktist kuni supiköögini). Kuigi otsest seost kuritegevuse kasvu ning sotsiaalasutuste ja riskirühma kuuluvate linnaelanike koondumisega ühte linnaosasse esile tuua ei saa, vähendab niisugune koondumine kindlasti kohalike elanike turvatunnet. Ehkki see teema on aktuaalne linnaosa mõnes asumis laieneb see kuvand tegelikult kogu Põhja-Tallinnale. Ka linnaosa naabrivalvesektorid on esitanud linnaosa valitsusele ettepanekuid viia vähemalt mõni sotsiaalasutus üle mujale.

[36] Statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013".

Tabel 9. Registreeritud kuriteod Tallinna linnaosades aastate kaupa (allikas: statistika aastaraamat „Tallinn arvudes 2013")

Kuriteod kokku	2008	2009	2010	2011
Põhja-Tallinn	2 897	2 792	2 632	2 227
Pirita	476	449	506	395
Nõmme	1 068	1 111	954	965
Mustamäe	1 706	1 932	2 037	1 581
Lasnamäe	4 185	3 945	4 225	3 473
Kesklinn	7 219	6 269	6 382	5 549
Haabersti	999	1 062	1 075	976
Kristiine	1 345	1 531	1 495	1 353

Kohalikel omavalitsustel on tähtis roll enda hallatava piirkonna turvalisemaks muutmisel. Kuritegevust soosivaid või pärssivaid tingimused võib jagada kaheks: sotsiaalsed ja elukeskkonna tingimused. Sotsiaalseid tingimusi mõjutavad suurel määral piirkondlikud ja üleriigilised protsessid, mis leiavad aset väljaspool kohalikku omavalitsust. Inimeste elukeskkonnaga seotud tingimused on aga peamiselt kohaliku omavalitsuse hallata.

Olulise panuse piirkonna turvalisusesse annab **naabrivalve**, kelle tegevuse raames on algatatud mitmesugust kodanikualgatustel põhinevat tegevust. Mõnes naabrivalvesektoris töötab regulaarne naabrivalve patrull, teistes korraldatakse igal suvel noortele vaba aja tegevust ja/või koristustalguid. Põhja-Tallinnas toimuvad Stroomi ranna koristustalgud ja korrastatakse parke. Toimival naabrivalvesektoril on märkimisväärne potentsiaal toetada või kujundada kogukond, mis on omavahel sotsiaalselt sidus ja võimeline lahendama ka muid ühiseid probleeme kui kuritegevuse piiramine lähemas naabruskonnas (näiteks luua soodne alus piirkondlikule identiteedile). Põhja-Tallinnas tegutseb 2013. a alguse seisuga kokku 14 naabrivalvesektorit. Põhja-Tallinna naabrivalvesektorite arv linnaosa ühe elaniku kohta on teiste linnaosade samade näitajatega võrreldes suhteliselt väike. Kehvem on olukord vaid Mustamäel ja Lasnamäel. Linnaosadest on kõige rohkem naabrivalvesektoreid Kesklinnas, kuna aastatel 2002–2004 oli naabrivalvesektorite loomine Kesklinnas üks politsei prioriteete ning sealse võrgustiku arendamisega tegeles eraldi spetsialist.

1.8 Haldussüsteem

Põhja-Tallinna Valitsus otsustab ja korraldab oma haldusterritooriumil kas vahetult või lepingute alusel kõiki kohaliku elu küsimusi, mis on talle pandud riigi või Tallinna linna õigusaktidega. Linnaosavalitsust juhib Tallinna linnapea ettepanekul ametisse määratud linnaosavanem.

Linnaosavalitsuse pädevusse kuulub:
1) linnaosa arengu ja infrastruktuuri normaalse toimimise tagamine, lähtudes Tallinna arengukavast, linnaosa huvidest ja ülesannetest, linnaosa elanike vajadusest, linnaosa eripärast ning arvestades linna kui terviku huvisid;
2) sotsiaalhoolekande korraldamine, sotsiaalkultuurilist ja kommunaalteenuste osutamine ja vahendamine linnaosa elanikele ja seal tegutsevatele elanike ühendustele ning üld- ja huvihariduse korraldamine;
3) linnaosa territooriumil asuva linnavara ning linnavolikogu õigusaktidega kehtestatud korras linnaosa valitsemisele antud muud linnavara ja linnaosa eelarvevahendite valdamine, kasutamine ja käsutamine;
4) linnaosa elanike arendatava ettevõtluse soodustamine, mis teenindab elanikke endid;
5) koostööd arendamine kõigi linnade ja teiste kohaliku omavalitsuse üksustega Eestis ja väljaspool Eestit;
6) Tallinna kriisireguleerimisplaani koostamisel osalemine ja selle plaani järgi ametiasutuse vastutusalas olevate ülesannete täitmine.

Linnaosa valitsuse juures tegutseb kokku seitse komisjoni: rendikomisjon, sotsiaalhoolekande komisjon, alaealiste komisjon, mittetulundustegevuseks toetuse andmise komisjon, eluasemekomisjon, äriruumide pakkumisekomisjon ning linnarajatiste ja ehitiste pindade pakkumiskomisjon.

Hallatavaid asutusi on linnaosa valitsusel kokku kolm: Paljassaare sotsiaalmaja, Põhja-Tallinna sotsiaalkeskus ja Salme kultuurikeskus.

Põhja-Tallinna halduskogu on 21-liikmeline ning selle juures töötab viis komisjoni: ettevõtluskomisjon, haridus- ja kultuurikomisjon, korrakaitsekomisjon, maakomisjon ja revisjonikomisjon.

2. Hinnang Põhja-Tallinna arengutasemele

2.1 Põhja-Tallinna SWOT-analüüs

Põhja-Tallinna SWOT-analüüsi tulemused on esitatud tabelis 10.

Tabel 10. Põhja-Tallinna SWOT-analüüsi tulemused

Tugevused	Nõrkused
• Soodne geograafiline asend – vanalinna naabrus, mereäärne ja arendustele avatud, logistiliselt hästi juurdepääsetav piirkond raudteejaama ja sadamate lähedal • Linnaruumi mitmekesisus, rikkalik ja mitmekülgne ajalugu – miljööväärtuslikud asumid, Natura 2000 ala Paljassaares • Kõrgkoolide ja kutseõppeasutuste potentsiaal • Rohealad – puiesteed, pargid, puhkealad (Stroomi, Merimetsa ja Pikakari) • Toimivad sadamaalad ja -ettevõtted, tööstuse potentsiaal • Arvukas elanikkond, inimpotentsiaal • Aktiivne seltside tegevus ja elanike koostöö • Loomeinimeste tõmbekeskus (Salme kultuurikeskus, disainimaja, Telliskivi loomelinnak) • Aktiivselt tegutsev linnaosa valitsus • Loomemajanduse koondumine piirkonda • Kultuuriasutuste toimimine, väljakujunenud kultuuriasutuste võrk • Meditsiiniasutused ja toimiv tervishoiusüsteem • Laste mänguväljakute aktiivne arendus elamu- ja puhkealadel • Ajakohane koolivõrk ja erainitsiatiiv hariduse valdkonnas • Noortekeskuse toimimine • Jahisadamate rajamise potentsiaal	• Spordikompleksi ja vaba aja veetmise kohtade vähesus, eriti noortele • Linnaosa ebaühtlane imago, osal asumitel halb imago • Kõrvaltänavate (tänavad elamukvartali sees) kehv olukord, infrastruktuuri amortiseerumine • Parkimisprobleem (kitsad tänavad, parkimiskohti pole) • Madal turvalisuse tase (Balti jaam, endised ühiselamud, endise restorani Saturn ümbrus, Kopli park) • Miljööaladel mitterahuldav elamute välisilme • Nüüdisaegsete teenindus-, toitlustus- ja kaubanduskohtade vähesus • Lasteaiakohtade (sõimekohad) puudus • Töötute ja kodutute suur arv • Eraomandis, halva kvaliteediga kinnisvara (u 30 ühiselamu tüüpi maja), kasutuseta hoonete halb seisukord • Liiklusohtlikud transpordisõlmed (Sitsimägi), lahendamata transpordiprobleemid • Ohtlikke veoseid veetakse läbi elurajooni • Vananenud elektrisüsteemid, vee- ja kanalisatsioonitrasside amortiseerumine • Elanike vaesus ja väike ostuvõime • Inimeste vähesed kutseoskused, tööliste vähene valmidus ümberõppeks • Linnale kuuluvate, linnaosa hallatavate üksikkorterite suur arv (u 630)
Võimalused	**Ohud**
• Elanike tervise väärtustamine (investeeringud spordirajatiste valmimisse, vaba aja veetmiseks) • Arendajate huvi mereääre arendamise vastu (rannapromenaadi ja lennusadama valmisehitamine, sotsiaalse infrastruktuuri objektide rajamine) • Kinnisvara arendamise potentsiaal – huvi on sadama- ja mereäärsete alade ja vanade asumite arengu vastu • Linnaosa volituste ja haldusvõimekuse suurendamine • Riigi- ja munitsipaalasutuste huvi kolida Põhja-Tallinna (Justiitsministeerium, Tallinna Linnavalitsus) • Kultuuritegevuse laiendamine (Kultuurikatel, Noblessneri valukoda jne) • Inimeste huvi täienduskoolituse vastu ja vajadus selle järele	• Vähekindlustatud ja riskirühmadesse kuuluvate inimeste koondumine Põhja-Tallinna • Linnaosa majanduslik sõltuvus keskvõimust • Kuritegevuse ja narkomaania levik • Autostumise kasv, vähesed investeeringud tänavate ehitamisesse ja korrastamisesse ning parkimisprobleemide lahendamisesse • Kinnistupõhine linnaplaneerimine • Arstiabi kättesaadavuse halvenemine – meditsiiniasutuste vananemine, nende koondumine linnaosa piirile, pere- ja eriarstide vähesus • Põhja-Tallinna linnaosa piiri asukoha muutmine, linnaosa tulude vähenemine

• Investeeringud tänapäevase kutseharidus- ja ümberõppekeskuse väljaarendamisse	

2.2 Põhja-Tallinna arengueelduste kokkuvõte

Põhja-Tallinna linnaosa kõige tähtsamad **arengueeldused** on atraktiivne asukoht Tallinna vanalinna vahetus naabruses, pikk rannajoon, miljööväärtuslikud asumid puiesteedega, ulatuslikud rohe- ja haljasalad ja pargid ning avatus arendustegevusele, mis üheskoos annavad suurepärase potentsiaali nii eri sihtrühmadele mõeldud elamuehituseks, puhkamiseks ja vaba aja veetmiseks kui ka majanduse edendamiseks. Linnaosas on mitmekesine haridus- ja kultuuriasutuste võrk, mitmekultuuriline kultuuritegevus ning aktiivne seltside tegevus. Vakantsed pinnad on toetanud piirkonna kujunemist loominguliste inimeste tõmbekeskuseks. Kõiges selles kokku on potentsiaali, mida tuleb kasutada.

Põhja-Tallinna areng on senini suurel määral olnud seotud tootmisega, mis vajab jätkuvat ümberstruktureerimist teadusmahukuse, suuremat lisandväärtust andvate keskkonnasäästliku tootmise ja kohapealset teenindust pakkuva tegevuse suunas. Kõrvuti eri funktsiooniga sadamate ning neid teenindavate firmade ja organisatsioonidega on linnaosa arengus oluline roll piirkonna suurtel töötleva tööstuse ettevõtetel. Domineerivad pika ajalooga metalli- ja masinatööstusfirmad. Tootmissisendite ja tööjõu kallinemine survestab tootmise ja ettevõtluse restruktureerimist, ka linnaosa läbivate kaubavoogude puhul on oodata muutusi. Logistiliste lahenduste ümberkorraldamine Tallinna linnastus vähendab keskkonnaohtlike veoste hulka. Elanike ja kinnisvaraarendajate tahe on, et Põhja-Tallinnas arendataks keskkonnasäästlikku ja teenindavat ettevõtlust.

Pikk rannajoon, eelkõige alates linnahallist kuni Lennusadamani ja sealt edasi Katariina kaini võimaldab kõrvuti sadamatega arendada eri iseloomu ja sihtotstarbega puhke- ja elamualasid koos teeninduse ja kaubandusega.

Põhja-Tallinna **arengut enim takistavad tegurid** on eelkõige piirkonna infrastruktuuriga seotud vajakajäämised: võrdlemisi kehvas seisukorras tänavad elamukvartali sees, kasutuseta kinnisvara lagunemine, elamute välisilme, lahendamata transpordi- ja parkimisprobleemid, kehv tänavavalgustus, elektrisüsteemide ja vee- ja kanalisatsioonitrasside vananemine ning sellega osaliselt seostuv mõne asumi vähene turvalisus, linnaosa halb maine ja keskkonnariskid. Puudust tuntakse kohapealsetest sportimise ja vaba aja veetmise võimalustest, eelkõige noortele mõeldud tegevusest. Linnaosasse on rajatud parke, korrastatud rekreatsiooni- ja rannaalasid, kuid nende kasutusatraktiivsust ei toeta teenindus- ja toitlustuskohtade vähesus.

Töötute ja toimetulekuabi vajajate osakaal linnaosa elanike hulgas on Tallinna suuremaid. Samas on ettevõtjatel raske leida vajaliku kutseoskusega töölisi ja teenindussektorisse sobivaid töötajaid. Tööjõu süsteemne ettevalmistamine, mis arvestab tööturu nõudeid praegu ja tulevikus, eeldab jätkuvaid investeeringuid kutseharidusse ja täiskasvanute koolitusse. Oluline on panustada merehariduse arengusse ja kujundada sellest Põhja-Tallinna üks visiitkaarte.

Kindla tegevuseta noorte hulgas on levinud alkoholism, narkomaania ja kuritegevus. Nn eikellegimaal lagunevad endised sõjaväe-, tööstus- ja eluhooned, mis on loonud tingimused asotsiaalide, narkomaanide ja kuritegevusele kalduvate isikute kogunemiseks ning on tekitanud vajaduse lahendada kodutute probleemid ja suurendada elukeskkonna turvalisust.

Põhja-Tallinna populaarsust elamispiirkonnana kahandab keskkonnaohtlike ettevõtete suur hulk, naftasaaduste ja teiste ohtlike veoste vedu Kopli kaubajaama kaudu ning raskeveokite liikumine läbi elamukvartalite. Ettevõtjale (tema töötajatele, klientidele ja ettevõtte teenindavatele sõidukitele) on probleemne Põhja-Tallinna liikluskorraldus. Raudtee suur koormus tingib ülesõidukohtadel tihti liiklusseisakuid, esineb parkimisprobleeme ning kvartalisisesed tänavad ja nende valgustus on kehvas seisukorras.

Otsustusõiguste koondumine Tallinna Linnavalitsuse eri ametite volialasse on tunduvalt vähendanud linnaosavalitsuse kui pädeva institutsiooni osatähtsust ja haldusvõimekust linnaosa valitsemises.

3. Põhja-Tallinna arengustrateegia

3.1 Põhja-Tallinna arenguvisioon aastaks 2030

Põhja-Tallinna arenguplaan on linnaosa tasakaalustatud ja kestlik areng. Põhja-Tallinna linnaosa aastal 2030 on:

- elanikukeskne ja haldussuutlik,

- haritust ja õppimisvõimalusi soodustav,
- atraktiivset, tervislikku ja turvalist elukeskkonda pakkuv,
- asumite ajaloolis-kultuurilist identiteeti väärtustav,
- merele avatud ja tasakaalustatult arenev,
- ettevõtete konkurentsivõimet ja keskkonnahoidlike töökohtade loomist soosiv,
- elanike ühistegevust, ettevõtlikkust ja sotsiaalset toimetulekut toetav.

Linnaosa tasakaalustatud arengu kavandamine ja arendamine koostöös eri huvipooltega, investeeringud elanike, ettevõtjate ja linna külastajate vajadustele vastava nüüdisaegse infrastruktuuri ehitamisse, elamuehituse laiendamisse ja töökohtade loomisse, teatud piirkondade slummistumise vältimisse, linnaosa rikkaliku ajaloo ja miljööväärtuslike alade väärtustamisse, mereranna korrastamisse ja avaliku kasutuse võimaldamisse, rohe- ja rekreatsioonialade säilitamisse ja arendamisse ning puhkemajanduse edendamisse on linnaosa muutnud positiivse imagoga soositud vaba aja veetmise, töö- ja elupaigaks vanalinna vahetus läheduses. Terviklike kinnisvara arendusprojektide elluviimise kaudu on Põhja-Tallinna mereäärsed piirkonnad elanike seas hinnatud kodu rajamise ja vaba aja veetmise kohad ning linna külastajate seas soositud sihtpunktid. Planeeringutes on pööratud suurt tähelepanu linnaruumi terviklikkusele ja kvaliteedile. Tervikliku linnaruumi loomise üks osa on kuritegevuse tõkestamise meetmed. Linnaelanike elatustaseme üldise tõusu, asotsiaalse käitumise vähenemise ja paremini kindlustatud perede linnaosasse elamaasumise tõttu on Põhja-Tallinna elanike sotsiaalne koosseis, linnaosa heakord ja teeninduse tase märkimisväärselt paranenud.

Et elanikud ja arendajad väärtustavad olemasolevat elukeskkonda, piirkonda on koondunud loomemajanduse ja kohalik omavalitsus on võtnud toetusmeetmeid rikkaliku ajaloopärandi ja miljööväärtuste korrastamisse, on suurenenud linnaruumi omanäolisus ja tugevnenud asumites elanike ühine identiteet.

Põhja-Tallinna tihedam lõimimine Tallinna linnaruumi, linnaosa linnakeskkonna kvaliteedi paranemine, ajaloopärandi ja miljööväärtuste eksponeerimine ja linnaosa positiivne imago on toonud kaasa turismist saadava tulu märkimisväärse kasvu. Tallinna vanalinna kui rahvusvaheliselt pikka aega tuntud turismimagneti kõrval on ka Põhja-Tallinnast saanud arvestatav külastuse sihtpunkt turistidele, kuna linnaosa pakub unikaalseid võimalusi saada osa väärtuslikust arhitektuuri- ja ajaloopärandist, mitmekesistest ja eripalgelistest kultuuriväärtustest ja -sündmustest.

Kergliiklusteede võrk, mis soosib auto asemel jalgsi ja rattaga liiklemist, ühendab turvaliselt linnaosa asumeid omavahel, teiste linnaosade ja linnalähedaste piirkondadega. Haljasalad, pargid ja parkmetsad ning avalikud rannad on korrastatud ja nii linnaelanike kui ka külastajate seas hinnatud rekreatsioonikohad. Natura 2000 võrgustikku kuuluv linnukaitseala ja Merimetsa rohealade looduskoosluste säilimine on tagatud ja seejuures on ellu viidud Paljassaare ning Stroomi ranna ja Merimetsa aladel vaba aja veetmise kontseptsioonide edasiarendused. Rannapromenaad on valminud täies ulatuses, rajatud on väikelaevade ja jahisadamad, paatide ja kaatrite sildumis- ja hoiualad on aktiivses kasutuses, mis kokkuvõttes on tuntavalt suurendanud linnaosa turismiväärtust, Tallinna avatust merele ja staatust merelinnana.

2030. aastaks on Põhja-Tallinna elanike tööhõive ja ettevõtete struktuur mitmekesistunud ja linnaosa ruumimuster muutunud. Eesmärgistatud strateegia ja investeeringute tõttu on Põhja-Tallinn mitmekesise teadmiste mahuka majandusega, mereäärse asukoha eeliseid kasutav ettevõtlus- ja elamispiirkond. Üha enam on traditsioonilisele tootmisele ja kaubavahendusele sadamate kaudu lisandunud keskkonnasäästlikku ja teadmuspõhist tootmist viljelevad, loomemajandusvaldkonda kuuluvaid ning kohapealsele teenindusele keskendunud, sotsiaalselt vastustundlikke ettevõtteid. Tulevikus on vaja lõpetada raudteeveoste (sh ohtlike veoste) vedu Paljassaare ja Kopli poolsaarel ning raudtee-alune maa (sh Kopli kaubajaam) on kasutusele võetud linnaosa arengut arvestavalt. Riiklikud ja kohalikud äritegevuse tugistruktuuride teenused ja arendused on soodustanud inimeste ettevõtlikkuse suurenemist ja uute töökohtade loomist.

Haridusasutuste, linna ja riigi ametite ning ettevõtjate koostöö tulemusena on suurenenud harituse väärtustatus ja ettevõtjatel on huvi luua uusi töökohti. Põhja-Tallinnast on saanud väljaõppinud inimesi ettevalmistav keskus, eelkõige merehariduse valdkonnas koostöös Eesti Mereakadeemiaga.

Linnaosaelanike kõigile rühmadele on tagatud sotsiaalhoolekandeteenused, järgides elukoha läheduse põhimõtet, ja sotsiaaltoetused tagavad inimväärse elatustaseme toimetulekuraskustega leibkondadele. Probleeme tõkestavate meetmete võtmine, sh varajane teavitamine ja sekkumine, riskirühma kuuluvate

isikute probleemide lahendamine on tõhus, riskirühma kuuluvate isikute ja nendega lisanduvate riskide Põhja-Tallinna koondumist soodustavad institutsionaalsed tegurid on kõrvaldatud.

Linnaosas on elav seltsitegevus ja asumikogukondade liikmed on aktiivsed. Kodanikeühendused ja munitsipaalasutused teevad linna(osa)elu korraldamisel, kultuuriürituste korraldamisel ja sotsiaalteenuste osutamisel tõhusat koostööd. Kodanikuühiskonna areng on märgatavalt aidanud kaasa kodukohakeskse valitsemiskultuuri tekkimisele ja väärtustamisele, uudsete elanikukesksete ja keskkonnasäästlike lahenduste väljatöötamisele ja rakendamisele.

Õiguste, kohustuste, vastutuse ja ressurssidega kaetuse tagamine elukoha läheduse põhimõtte kohaselt on toonud kaasa linnaosa märkimisväärse iseseisvuse Tallinna haldusstruktuuris. Majanduskasv, arukas arengu- ja planeerimistegevus ning suutlikkus tagada linnaosa elanike sotsiaalne toimetulek ja sotsiaalne sidusus on Põhja-Tallinnast teinud pealinna ühe kiiremini areneva linnaosa.

Järgmises tabelis on kokkuvõtlikult, märksõnadega, näidatud Põhja-Tallinna varasem olukord ja soovitud tulevik.

Tabel 11. Põhja-Tallinna varasem ja soovitud olukord valdkondade kaupa

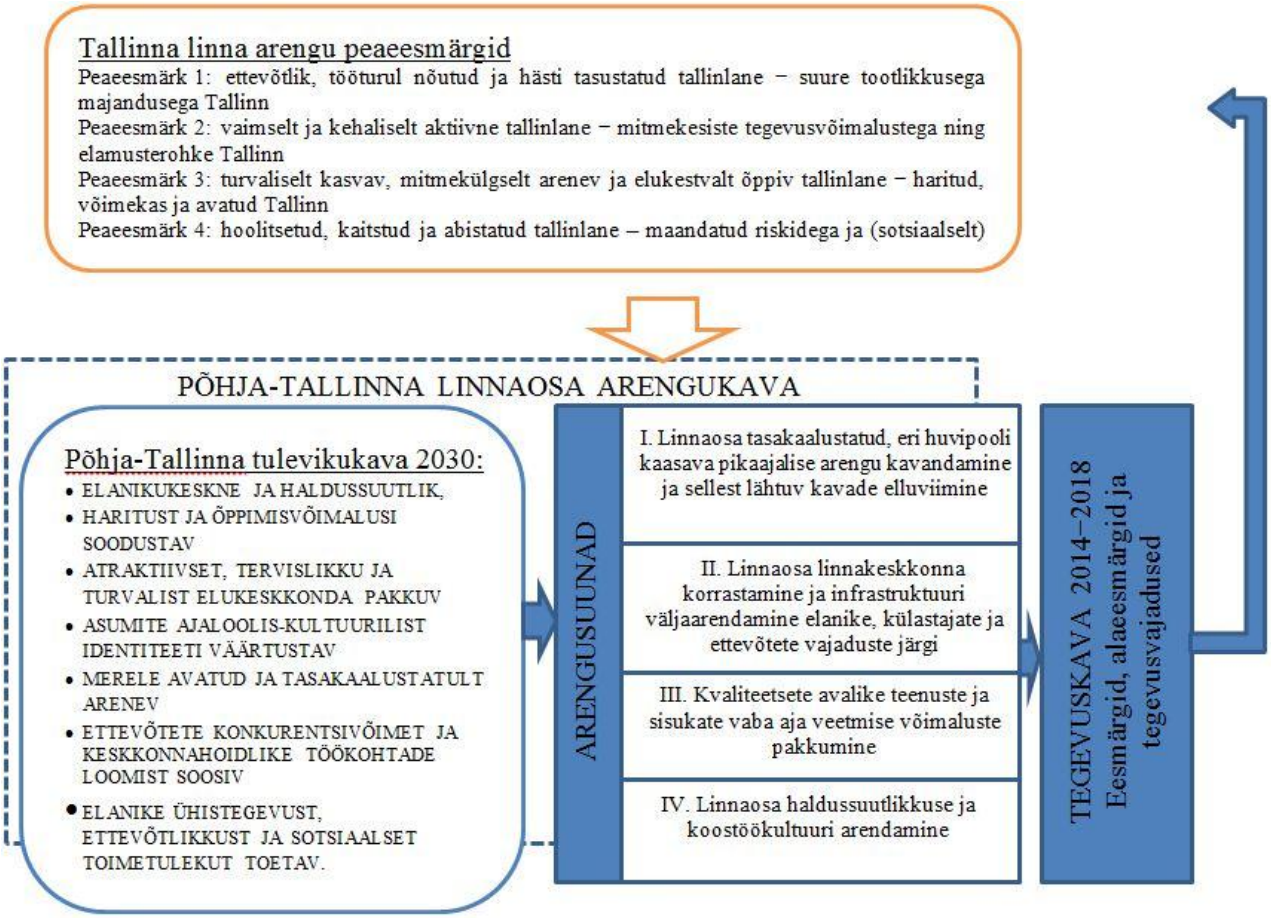
Märksõna	Varasem olukord	Soovitud olukord
Linnaosa suletus või avatus	Suletus: kehtisid piirireeglid, elanike vähene liikumine ja merele pääs vaid militaareesmärgil, nn tupiksuund	Avatus: linnaosaülesed funktsioonid, turismiatraktsioonid ja puhkemajandus, rannaäär avatud ja merele pääs kõigile vaba, miljööväärtuslik arendus
Ettevõtlus, majandus	Toorainemahukas ja väikese lisandväärtusega tööstus, militaarettevõtted	Mitmekesine ja suure lisandväärtusega tootmine, eelistus keskkonnahoidlikele valdkondadele, loomemajandusele, kohalike elanike ja külastajate teenindamisele, sotsiaalselt vastutustundlikud ettevõtted
Juhtimine	Tsentraliseeritud juhtimine, mis lähtub võimu huvidest, on keskendunud valupunktidele ja eirab kodanike initsiatiivi	Arenenud kodanikuühiskond, juhtimine pikaajalise tulevikukava ja eri huvipooli kaasava partnerluse kohaselt, avalik võim on ennekõike tingimusi loov
Planeerimine	Keskne normatiivne planeerimine	Avatud ja eri huvipooli kaasav, mitmekesisust soosiv ja jätkusuutliku arengu tagamisele keskendunud planeerimine
Avalikud teenused	Keskselt korraldatud, erainitsiatiive eirav, selektiivne	Elanike vajadustest lähtuv, elukoha läheduse põhimõtet järgiv, kõigi elanikerühmade rahulolule ja toimetulekule suunatud
Haridusdominant	Tallinna Tehnikaülikool, keskselt juhitud kutseharidus	Eesti Mereakadeemia, linnaosa ettevõtetega partnerlusel põhinev kutseharidus, erivajadusi arvestav
Transport ja liikumine, rohe- ja puhkealad, rekreatsioon, vaba aeg, sport	Infrastruktuuri vähesus ja kehv seisukord, ühendused linnaosa asumite ja teiste linnaosadega ühekülgsed, rekreatsioonialasid vähe ja olemasolevad kehvas seisus, linnaruum räämas	Liikumisvõimaluste mitmekesisus ja integreeritus, keskkonnasäästlikku transporti eelistav (kergliiklus, elektrisõidukid); atraktiivne, eri eluviise ja tervisekäitumist soosiv infrastruktuur kõigile vanusrühmadele
Kultuuri dominant, väärtushinnangud	Elanikkond valdavalt mitte-eesti päritolu, võõrkultuuride domineerimine, kehv kodukohatunnetus	Märgatav eesti päritolu elanike hulga suurenemine, kultuuride mitmekesisus, lõimitus oma kodukohaga, keskkonda säästev ja hooliv käitumine
Linnaosa imago	Tööstusimago, slummistumine, riskirühmadesse kuuluvate isikute ja sotsiaalprobleemide koondumine	Väärt elukeskkonna imago, turvaline, loovlinna esilekerkimine

3.2 Põhja-Tallinna arengumudel

Põhja-Tallinna arengumudel on Tallinna linna kui terviku arengulistele peaeesmärkidele tuginev, linnaosa ja selle piirkondade elukeskkonda ning sotsiaal-majanduslikku arengu eripära arvestav terviklahend, mille eesmärk on saavutada linnaosa tulevikukava elluviimine.

Põhja-Tallinna arengumudel on linnaosa tulevikukava elluviimise terviklahend, mis tugineb Tallinna linna kui terviku arengu peaeesmärkidele, arvestab linnaosa ja selle eri piirkondade elukeskkonna ning sotsiaal-majandusliku arengu eripära.

Põhja-Tallinna arengumudeli koostamisel on lähtutud Põhja-Tallinna arenguvisiooni aastateks 2030 ja Tallinna linna arengukava aastateks 2009–2027 peaeesmärkidest.

3.3 Põhja-Tallinna arengusuunad ja nende elluviimise strateegilised valikud

Põhja-Tallinna arenguvisiooni aastateks 2030 rakendamisel keskendutakse neljale põhilisele arengusuunale:

1) linnaosa tasakaalustatud, eri huvipooli kaasava pikaajalise arengu kavandamine ja sellest lähtuv kavade elluviimine;
2) linnaosa linnakeskkonna korrastamine ja infrastruktuuri väljaarendamine elanike, külastajate ja ettevõtete vajaduste kohaselt;
3) kvaliteetsete avalike teenuste ja sisukate vaba aja veetmise võimaluste pakkumine;
4) linnaosa haldussuutlikkuse ja koostöökultuuri arendamine.

Järgmistes jaotistes on arengusuundade kaupa esile toodud nende elluviimise strateegilised valikud, olulisemad ülesanded ja tegevus.

3.3.1 Linnaosa tasakaalustatud, erinevaid huvipooli kaasava pikaajalise arengu kavandamine ja sellest lähtuv kavade elluviimine

I. Linnaosa tasakaalustatud ruumilise arengukontseptsiooni väljatöötamine, endistele tööstusaladele ja elamualadele uue nüüdisaegse sisu ja uutele arengualadele funktsioonide andmine, eelistades ajalooliste tootmispiirkondade ning elamis-tootmisfunktsioonide väljakujunenud sidususe säilimist.
II. Loomemajanduskeskuseks kujunemise soodustamine.
III. Linnaosas kohapeal töökohti loova, eelkõige teenindava, keskkonnahoidliku tootmise ja sotsiaalselt vastutustundliku, mitmekesise ettevõtluse arengu toetamine, sh kohapealse väike-ettevõtluse soodustamine, et hoida elu- ja töökoha ajaloolist sidusust.
IV. Linnaosas paiknevate ettevõtetega seotud riskide maandamine.
V. Linnaosas asuvate sotsiaalhoolekandeasutuste ruumilise arengu kavandamine ja nende võrgu tasakaalustatud arendamine.

Linnaosa tasakaalustatud arengu tagamisel on üks sihte anda kasutuseta, endistele tööstus- ja elamualadele uus, nüüdisaegne sisu. Seejuures on oluline tagada linnaosas ajalooliselt väljakujunenud elamis-tootmisfunktsioonide sidusus, mistõttu on eelistatud ajalooliste piirkondade esialgse(te) funktsiooni(de) säilimine ja kohapealne väike-ettevõtlus. Selle tõttu on tähtis:
1) tagada planeeringute parim vastavus linnaosa arengueeldustele ja tulevikukavale;
2) arendada puiesteede ja nn poolpuiesteede kontseptsiooni.

Ettevõtluskeskkonna arendamise puhul on oluline:
1) aidata kaasa ettevõtluskeskkonna parendamisele ja töökohade juurdeloomisele linnaosas. Eelistatud on teenindusettevõtlus, keskkonnasäästlik tootmisettevõtlus ja sotsiaalselt vastutustundlik ettevõtlus;
2) toetada kohapealset väike-ettevõtlust, et säilitada ajaloolist elu- ja töökoha lähedust;
3) korrastada infrastruktuur ja rajada ettevõtluse arengut soodustavad infrastruktuuri objektid;
4) arvestada olemasolevate ja potentsiaalselt lisanduda võivate ettevõtete vajadustega;
5) toetada ettevõtluse tugistruktuuride tööd ja laiendada nende tegevust;
6) teha kindlaks, kus on linnaosas vakantsed äripinnad ja investeerimisvõimalused linnaosas, neid tutvustada ja turundada ettevõtetele koostöös teiste linnaosade ja linna institutsioonidega;
7) selgitada välja ettevõtlusega seotud probleemid Põhja-Tallinnas ja töötada välja lahendused, tõhustades koostööd piirkonna ettevõtjate ja linna ametitega;
8) aidata kaasa elanike vajadusi rahuldava kaubandus- ja teenindusvõrgu väljakujundamisele, sh näha sellekohane areng ette üld- ja detailplaneeringutega, et tagada ettevõtluse arendamiseks soodsad ja otstarbekad asukohad;
9) kaaluda munitsipaaläripindade üüri diferentseerimist ja äriarendus-piirkondade (ingl *business improvement areas*) idee katseprojektina rakendamist Põhja-Tallinnas;
10) suurendada elanike ettevõtlusaktiivsust, soodustada aktiivsete ja ettevõtlusega seotud elanike sisserännet, võtta tööhõive suurendamise meetmeid ja tõhustada koostööd asjaomaste riigiasutustega: Eesti Töötukassa ning Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed.

Strateegias „Tallinn 2030" nähakse ette jõulist ja tihedat kultuuriruumi arendamist Põhja-Tallinnas koostöös linnaelanikega ning toetatakse linnaosa kujunemist loomemajanduskeskuseks. Põhja-Tallinnast lähtuvat, nn loovlinna käsitatakse täiendusena traditsioonilisele vanalinnale. Linnaosa kultuuriruumi arendamisel:
1) kaaluda loomemajandusega seotud ettevõtete ja organisatsioonide eelistamist Põhja-Tallinnas asuvate munitsipaaläripindade üürile andmisel ning tulevikus doteerida loomeettevõtteid ruumide üürimisel eraomanikelt;
2) tunnustada loomemajandusorganisatsioonide arendustegevust, panust linnakeskkonna kujundamisse ja linnaosa arengusse;
3) soodustada Põhja-Tallinna loomemajanduse piirkondliku interaktiivse kaardi- ja veebirakenduse (tähistamine, ühisturundus) loomist;
4) toetada linnaosas asuvate koolide, eelkõige kunstikallakuga koolide lõimumist loomemajandusvõrgustikuga;
5) aidata kaasa linnosa seltsingute ning haridusasutuste õpilaste, tudengite ja personali osalemisele linnaosa kultuurielus ja linnakeskkonna kujundamises.

Elanike ja elamuarenduse seisukohast on vaja:
1) teadvustada ja hinnata ettevõtlusega seotud keskkonnariske, eelkõige seoses ohtlike veoste veoga Koplisse;
2) teha jõupingutusi keskkonnariskide maandamiseks;
3) suurendada valmisolekut õnnetuste korral kiiresti tulemuslikult käituda;
4) koostada linnaosa riskianalüüs, elanike teavitamise kava ja riskijuhtimisplaan. Riskianalüüsi tulemusi arvestada planeeringute koostamisel;
5) tõhustada Põhja-Tallinna Valitsuse koostööd Põhja Päästekeskuse ja teiste asjaomaste asutustega.

Linnaosa turvalisuse, maine paranemise ja tasakaalustatud arengu tagamise seisukohast mõjub soodsalt, kui kodutute ja narkomaanidega tegelevate sotsiaalhoolekandeasutuste võrgustik välja arendada hajutatult üle Tallinna ning vähendada riskirühmade, nendega kaasnevate probleemide ja riskide koondumist Põhja-Tallinna. Tuleb välja töötada Põhja-Tallinna sotsiaalhoolekandeasutuste võrgustiku arendamise kava ja läbi mõelda linnaosa koht Tallinna sotsiaalhoolekande valdkonnas.

3.3.2 Linnaosa linnakeskkonna korrastamine ja infrastruktuuri väljaarendamine elanike, külastajate ja ettevõtete vajaduste kohaselt

I. Linnaosa ajaloolise miljöö ja rikkaliku ajaloopärandi väärtustamine.
II. Avaliku linnaruumi heakorrastamine, sh amortiseerunud elamute renoveerimine ja asendamine uutega.
III. Elanikele ja linnakülastajatele, turvalist ja sujuvat liikumist võimaldava infrastruktuuri, mitut liiki ühissõidukitega linnaosa asumite vahel ja naaberlinnaosadesse liikumise ja ühissõidukite kooskasutamisvõimaluste loomine ning linnaosa parema sidususe tagamine Tallinna linnaruumiga.
IV. Ettevõtete vajadustele vastava avaliku infrastruktuuri väljaarendamine.
V. Sadamate ja rannaäärsete alade korrastamine, vaba ligipääsu tagamine rannaäärsetele aladele, merele ja merelt kaldale nii elanikule kui ka linna külastajale.
VI. Vaba aja veetmise ja kultuuriobjektide kompleksne arendamine, avaliku infrastruktuuri korrastamine ja uute objektide rajamine.
VII. Rekreatsiooni- ja rohealade ning rohekoridoride korrastamine, säilitamine ja arendamine.

Linnakeskkonna ja infrastruktuuri väljaarendamisel lähtutakse Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuses 2012. aastal koostatud juhendmaterjalis väljatöötatud printsiipidest „Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine ja loomine".

Põhja-Tallinna elamufond on eri vanuse, arhitektuurse väärtuse, omanikustaatuse ja renoveerimisastmega. Nii miljööväärtuslike hoonete kui ka paneelelamurajoonide lähiümbruse korrastamisele, seega linnapildi ühtlustamisele, aitab kaasa Tallinna heakorraeeskirja nõuete rakendamine. Selleks on vaja:
1) tõhustada munitsipaalpolitsei tehtavat järelevalvet heakorranõuete täitmise üle ja teha elanike hulgas selgitustööd, kuidas tagada kasutuseta hoonete turvalisus;
2) toetada ja tunnustada eraomanike heakorrategevust nõustamise, mitmesuguste konkursside ja projektide kaudu, panustada nendesse ka raha;
3) lammutada või taastada amortiseerunud ja peremehe hooleta hooned;
4) rekonstrueerida munitsipaalühiselamud ning välja töötada ja rakendada eraühiselamute arendusprogramm, et vältida nende slummistumist;
5) korrastada munitsipaalelupindade struktuur ja luua juurde odava üüriga munitsipaalelupindu;
6) väärtustada ja eksponeerida olemasolev ajaloopärand, sh miljööväärtuslike asumite, hoonete, ettevõtete ja asutuste rikkalik ajalugu;
7) jätkata ja toetada linnaruumi merele avamist, parendada avalikku infrastruktuuri ja linnainventari;
8) tagada vee- ja kanalisatsioonitorustike uuendamine, kuivõrd linnaosas on ühed Tallinna vanimad veetorustikud.

Põhja-Tallinna teedevõrk ja parkimisvõimalused ei vasta autostumise tasemele ja liiklusvoo aktiivsusele ega soosi keskkonnasäästlike sõidukite kasutamist. Heas korras kõnni- ja kergliiklusteed ning tänavad muudavad Põhja-Tallinna ka turistidele atraktiivsemaks. Põhja-Tallinna linnaosas on vaja:
1) arendada võimalust liikuda ühissõidukitega ja luua võimalus kasutada auto asemel teisi liikumisvõimalusi;
2) korrastada kõrvaltänavad ja arendada tänavavõrku;

3) teha teoks kavandatud magistraaltänavate arendused, eelkõige Kalamaja möödasõit, ning arenduste valmimist mööda ehitada valmis mitmetasandiline liiklussõlm Sitsi mäele koos raudteeviaduktiga ja ristmik Paldiski maantee ja Humala tänava ristumisalale;
4) tagada sõidu- ja veoautode ning ühissõidukiliikluse sujuvus;
5) suurendada liiklusohutust;
6) valmis ehitada kergliiklusteede võrk linnaosa sees ja ühendusteed välise teedevõrgustikuga, et ühendada linnaosas eri funktsioonid ja ümbritsevad piirkonnad;
7) rajada kergliiklustee, mis ühendab Stroomi ja Pikakari ranna ning viib edasi linnahalli piirkonda;
8) arendada kergliiklusteede- ja tänavavõrku, tagada selle korrashoid ja valgustamine, et tagada võimalus keskkonnasäästlikult ja ohutult liikuda ning seeläbi vähendada autostumist;
9) uute tänavate projekteerimisel näha ette sõidu- ja kõnniteest eraldatud jalgrattateed, et tagada sujuv ja turvaline liikumine;
10) samal ajal jalgrattateede arendamisega näha ette ka rattaparkimiskohad ning korraldus.

Ettevõtluse arengu seisukohast on vaja:
1) leida lahendus, kuidas tagada raskeveokite juurdepääs linnaosa põhjaosa tööstusaladele ja sadamatele ning külastajate pääs Lennusadamasse;
2) kaaluda liikluspiirangute kehtestamist osal tänavatel ja miljööaladel, nagu massi- ja gabariidipiirangud suurtele autodele, kiiruspiirangud, raskeveokite liiklus suunata kitsastelt tänavatelt suurematele tänavatele;
3) tõhustada vanades asumites autode parkimiskorraldust;
4) selgitada välja Pikakari ja Stroomi ranna piirkonnas lisaparkimiskohtade vajadus ja kaaluda nende rajamise võimalust;
5) vältida arendustegevuse käigus müra, mis kaasneb ulatusliku ehitus ja kasvavate liiklusvoogudega, ning vibratsiooni- ja saaste probleeme, varakult teavitada elanikke eelseisvatest muutustest.

Oluline arengupotentsiaal on seotud Kalamajas asuvate hoonekompleksidega, mis ei ole aktiivses kasutuses (linnahall, Patarei merekindlus, Kultuurikatel). Lennusadamas, kus riigile kuuluv Eesti Meremuuseum eksponeerib alates 2006. aastast muuseumlaevu, avati 2011. aastal külastajatele vesilennukite rekonstrueeritud angaarid, sadam (rekonstrueeritud osaliselt) ja toitlustuskoht (u 200 kohta). Lähiaastatel (2015−2017) renoveeritakse kasarmu- ja staabihoone, kuhu luuakse näituse ja külastuskeskused. Nende objektide aktiivsem kasutuselevõtt rikastab nii Põhja-Tallinna kui ka kogu Tallinna külastus- ja elamuskeskkonda ning aitab kaasa linnaruumi üldisele korrastamisele. Hoonete kasutuselevõtu tõttu on vaja rajada ka ühendusteid ja tänavaid ning arendada ühissõidukiliiklust. Lisaks on vaja ajakohastada ja täiendada linnaosa infoviitade süsteemi ja muuta Põhja-Tallinna kohta käiv teave kättesaadavaks internetis. Et soodustada avaliku linnaruumi kasutamist, tuleb luua avalikke traadita interneti levialasid. Noblessneri sadama ja Lennusadama atraktiivsust suurendaks tunduvalt ka rannapromenaadi valmisehitamine Kalamaja-Lennusadama lõigul. Kultuurikatla rajamine linnahalli vahetusse lähedusse on takerdunud. Seda tööd tuleb kiirendada, kuivõrd sellist keskust on avalikkus väga oodanud. Osalist renoveerimist vajab Salme kultuurikeskus.

Haridusasutuste puhul on oluline**:**
1) parendada üldhariduskoolide õpikeskkonda;
2) tihendada koostööd koolide vahel;
3) tagada kõigi koolide õpilastele nüüdisaegsed sportimisvõimalused;
4) kujundada endise Sõle põhikooli hoone keskuseks, kus tegutsevad huviringid ja pakutakse vaba aja tegevust. Kooli spordirajatiste alusel rajada mitme funktsiooniga spordikompleks;
5) linnakeskkonda pidevalt arendada ja muuta see laste- ja noorte kesksemaks;
6) arendada lasteasutuste lähiümbruses tänavavalgustust ja liiklusturvalisust.

Tallinna kui rohelise pealinna staatuse säilitamiseks ja parandamiseks on tähtis korrastada **Põhja-Tallinna rohe- ja rekreatsioonialasid** ja muuta need avalikkusele praegusega võrreldes atraktiivsemaks. Rohe- ja rannaalade intensiivsema rekreatsioonialadena kasutamisega on seotud vajadus laiendada ja rajada linnaosa eri asumite vahele keskkonnasäästlikke liikumisvõimalusi ning parandada ühendust teiste linnaosade ja linnaäärsete aladega.

Rohealad annavad elanikele ja ka turistidele võimaluse lõõgastuda, harrastada tervislikke eluviise, sportida ja veeta aktiivselt vaba aega. Kuna Põhja-Tallinnas asuvaid väärtuslikke rohe- ja rekreatsioonialasid on eelmistel aastatel märkimisväärselt korrastatud ja neid on juurde rajatud, on nende populaarsus elanikkonna eri vanusrühmade hulgas aasta-aastalt kasvanud. Seepärast tuleb

1) tagada rohe- ja puhkealade inventari (sh mänguväljakute ja koerte jalutusväljakute) pidev hooldamine ja korrashoid, neid vajadust mööda nüüdisajastada ja täiendada;
2) rajada uusi puhkealasid, et mitmekesistada tervisedenduse ja vaba aja veetmise võimalusi, sh rajada avalikud piknikukohad mere äärde Kalaranda, Paljassaarde, Meremuuseumi lähedusse ja Koplisse;
3) hea seista tänavaid ääristavate alleede korrashoiu eest;
4) korrastada Süsta ja Kase park;
5) edasi arendada Paljassaare ning Stroomi ranna ja Merimetsa alal vaba aja veetmise võimalusi;
6) tagada Natura 2000 võrgustikku kuuluva linnukaitseala ja Merimetsa looduskoosluste säilimine. Merimetsa kavandatud liikluskoridori asemele, millele on elanikud väga vastu, kaaluda muid lahendusi.

Nii miljööväärtuslike kui ka teiste alade planeerimisel tuleb arvestada avaliku huviga, sh tagada piisaval hulgal mänguväljakuid ja muid vaba aja veetmise rajatisi. Uute detailplaneeringute ja ehitusprojektide kinnitamisel on asjakohane nõuda, et avalikku huvi arvestataks ka erakinnistutel.

Senisest intensiivsemalt tuleb kasutada Põhja-Tallinna unikaalsust: merelähedus ja pikk rannajoon. Ajalooliste sidemete taastamiseks linna ja mere vahel ning turismikeskkonna laiendamiseks on strateegia „Tallinn 2030" raames ette nähtud linnakeskuse laienemine mereäärse ala ja Kalamaja poole.

Põhja-Tallinna mereääre avamiseks nii kohalikele elanikele kui ka turistidele tuleb esmalt arendada välja piirkond Tallinna sadamast Lennusadamani. Selles piirkonnas on viimastel aastatel korrastatud rannaalasid ja -rajatisi ning muudetud avalikkusele kättesaadavaks Noblessneri sadam ja Lennusadam ning rajatud kultuurikilomeeter. Nende atraktiivsuse suurendamiseks on vaja:
1) korrastada ümberkaudne linnaruum ja rajada infrastruktuur;
2) arendada ühissõidukiliiklust ning lisategevuse võrgustikku (nt kohvikud, söögikohad ja jalgrataste üürimine);
3) tagada rannapromenaadi valmimine täies ulatuses;
4) vähendada ehituskeeluala ning lubada avaliku kasutusega ehitisi ka veepiirile ja vee kohale;
5) ranna-äärse ala arengut peab toetama avatuse suurendamine merele ja üle mere: ühendus saartega – Aegna, Naissaar, Prangli – ja teiste linnaosadega;
6) rajada väikelaevade ja jahisadamate ning jahtide hoiualasid Lennusadamasse, Noblessneri sadamasse, endisele sõjaväeterritooriumile aadressil Paljassaare 42, Katariina kai äärde. Sadamate rajamine loob linnaosasse uusi funktsioone ja toetab mereklastri arengut.

3.3.3 Kvaliteetsete avalike teenuste ja sisukate vaba aja veetmise võimaluste pakkumine

I. Sotsiaalhoolekandeteenuste arendamine ja sotsiaaltoetuste tõstmine piisavale tasemele, et tagada linnaosa elanike toimetulek, vähendada vaesust ja sotsiaalset tõrjutust ühiskonnas.
II. Eri vanuserühmade vajadustele vastavate haridus-, kultuuri-, huvi- ja spordivõimaluste ja vaba aja sisuka veetmise võimaluste pakkumine ning eri rahvusrühmade kogukonda lõimumise toetamine.

Põhja-Tallinna on koondunud märkimisväärne osa Tallinna sotsiaalprobleemidest, vaesusest, tõrjutusest ja kuritegevusest.

Sotsiaalhoolekande valdkonna arendamiseks on oluline:
1) koostada Põhja-Tallinna sotsiaalhoolekandeasutuste võrgustiku arendamise kava ja määrata kindlaks linnaosa asukoht Tallinna sotsiaalhoolekande valdkonnas;
2) tõhustada koostööd teiste linnaosade sotsiaalhoolekandeasutustega;
3) arendada Põhja-Tallinna Valitsuse sotsiaalhoolekandeosakonna haldusstruktuuri;
4) senisest rohkem ja tõhusamalt kaasata sotsiaalteenuste pakkumisse vabatahtlikke;
5) rajada Põhja-Tallinna Valitsuse sotsiaalhoolekande osakonnale piirkondlikud vastuvõtupunktid Pelguranda ja Koplisse.

Sotsiaalsete ja turvariskide hajutamiseks on oluline:
1) mitte rajada Põhja-Tallinna juurde riskirühmadele mõeldud sotsiaalmaju, -majutusüksusi, varjupaiku ja öömaju;
2) võimaluse korral rajada linnaosasse ülelinnalise teeninduspiirkonnaga hoolekandeasutusi, nagu hooldekodu. Selliste asutuste rajamine Põhja-Tallinna mõjuks linnaosa arengule soodsalt, kuna kohapeal paraneks hooldusteenuste kättesaadavus ja linnaosasse loodaks uusi töökohti;
3) toetada elanike tööalast ettevalmistust, et suurendada elanikkonna töö leidmise võimalusi ja seeläbi nende toimetulekut, eesmärgiga suurendada töötute ja töösoovijate ning teiste abivajajate sotsiaalset sidusust ühiskonnaga;

4) soodustada riskirühmade ja eelkõige lastega perede toimetulekut.

Riskirühmadesse kuuluvate inimeste puhul on tähtis:

1) lahendada linnaosas elavate riskirühmadesse kuuluvate inimeste eluasemeprobleemid;
2) luua juurde väikese üürihinnaga elupindasid ja kaaluda võimalust üüri diferentseerida;
3) luua vanglast vabanenute ja kriminaalhooldusel olijate eluasemeprobleemide varase lahendamise süsteem, kaugemas perspektiivis välja töötada suure teenuste valikuga süsteem;
4) korraldada, koordineerida ja toetada ennetustööle mõeldud projekte ning soodustada sõltuvushäiretega elanike pöördumist võõrutusravile;
5) vähendada riskikäitumist, sh narkootikumide tarbimist, soodustavate eeltingimuste mõju;
6) välja selgitada alkoholismi, narkomaania ja HI-viiruse levik ning laiendada nende tõkestamise programmide elluviimist;
7) tõhustada koostööd riikliku sotsiaalhooldus- ja sotsiaalkindlustussüsteemiga, et tagada riskirühmadele ja abivajajatele nii probleeme vältiv kui ka konkreetsest olukorrast lähtuv, lahendust pakkuv sotsiaalteenus;
8) suurendada sotsiaaltoetuste kasutamise tõhusust ja taotleda sotsiaaltoetuste eelarvevahendite taastamist kriisieelselt tasemel;
9) taotleda, et hoolekandega tegelevate mittetulundusühingute tegevust kaasrahastataks majanduskriisieelsel tasemel.

Sotsiaalteenuste valdkonnas tuleb:

1) suurendada päevakeskustes osutavate teenuste hulka ja osutada teenust rohkematele sihtrühmadele;
2) mitmekesistada avahooldusteenuseid ja suurendada nende saajate hulka;
3) tõhustada lastekaitsetegevust ja laiendada perekeskset aitamistööd;
4) toetada ja arendada vanemakoolituse ja psühholoogilise abi teenuseid;
5) jätkata noorte ja perede nõustamise teenuste arendamist;
6) kaaluda Põhja-Tallinnasse nõustamiskeskuse rajamist.

Kuritegevuse piiramiseks ja turvalisuse suurendamiseks on vaja:

1) soodustada olemasolevate naabrivalvepiirkondade laienemist ja uute teket;
2) laiendada kogukonnapõhist ühistegevust;
3) toetada kogukonnapõhiseid kodanikuliikumisi ja -algatusi;
4) tõhustada linnaosa valitsuse koostööd kogukondadega;
5) turvalisuse tagamisel linnaosa väheturvalistes kohtades (nt Balti jaama ümbrus, Saturni jalgpallistaadioni ümbrus, Kopli park) tõhustada koostööd Põhja Politseiprefektuuri ja Põhja Päästekeskusega.

Hariduse valdkonna arendamisel on tähtis:

1) tagada lasteaiakohad, eelkõige sõimekohad, nõudluse järgi;
2) tagada võimalus omandada kvaliteetne üldharidus ja osaleda huvitegevuses;
3) kavandada uusarenduste piirkondadesse iga 2000 elaniku kohta kuue rühmaga lasteasutus;
4) nüüdisajastada olemasolevate haridusasutuste õpikeskkond ja varustada need tänapäevaste õppematerjalide ja -tehnikaga;
5) haridusasutuste renoveerimisel ja ehitamisel arvestada erivajadusega laste vajadustega;
6) tõhustada üldhariduse, huvihariduse ja -tegevuse kohta käiva info levitamist, tutvustada kogukonnas nende asutuste tegevust ja võimalusi;
7) korraldada, toetada ja mitmekesistada õpilastele ja õpetajatele mõeldud üritusi, sh lastelaagreid, haridusprojekte, võistlusi ja konkursse;
8) toetada huvitegevuse mitmekesistamist;
9) tõhustada linnaosa koolide koostööd õppetöö mitmekesistamisel ja spordirajatiste ühiskasutamisel;
10) rajada Põhja-Tallinna spordikeskus ja luua sportimiseks elamurajoonides lisavõimalusi;
11) kaasata koolid, eelkõige kunstikallakuga koolid, loomemajandusvõrgustikku ja tõhustada sellesuunalist koostööd linnaosa valitsuse, ettevõtete ja kolmanda sektoriga, et aidata viia loomemajanduse kontseptsioon laiemale kandepinnale;
12) suurendada üldhariduskoolide, kutseõppeasutuste ja rakenduskõrgkoolide õpilaste ja tudengite osalemist linna(osa)elus. Arendada koostööd eelkõige Eesti Mereakadeemia ja Tallinna Kopli Ametikooliga.

Noorsootöö valdkonnas on tähtis:

1) tõhustada Kopli noortekeskuse, linnaosa valitsuse ja teiste organisatsioonide koostöös noorsootöö piirkondlike vajaduste elluviimist;

2) toetada mittetulundusühingute tegevust ja rahvusvahelist koostööd noorsootöö valdkonnas;
3) laiendada noorsootöö kandepinda ja luua lisavõimalusi noorte vaba aja täisväärtuslikuks sisustamiseks;
4) toetada laste ja noorte osalemist laagrites, mis on mõeldud vaba aja sisukaks kasutamiseks ja mille eesmärk on kasvatada väärikaid ja toimetulevaid kodanikke;
5) suurendada laste ja noorte hõivatust organiseeritud huvi- ja sporditegevusega;
6) laiendada elukeskkonda ja loovust väärtustavat kasvatust laste ja noorte seas;
7) kaasata noori enam keskkonna valdkonna, kodanikuühiskonna ja loomemajandusega seotud tegevusse.

Vaba aja veetmise võimaluste arendamisel on tähtis:
1) aidata kaasa tervist väärtustava käitumise kandepinna laiendamisele ja tervist edendavate meetmete võtmisele;
2) investeerida linnaosa rohevõrgustiku säilimisse ja virgestusalade arendamisse;
3) toetada traditsiooniliste sündmuste korraldamist;
4) toetada kultuuri- ja spordiürituste korraldamist;
5) mitmekesistada ürituste programme ja lisada uusi algatusi koostöös kolmanda ja erasektoriga, et saavutada sünergia ja parim tulemus elanike ja külastajate seisukohast; töötada välja uusi ja arendada olemasolevaid turismimarsruute ja linnamatkaradasid Põhja-Tallinnas;
6) ajakohastada ja teha vabalt kättesaadavaks linnaosa ja selle turismimarsruute ja linnamatkaradasid tutvustavad materjalid, sh Robert Nermani raamat „Jalutaja teejuht. Põhja-Tallinn".

3.3.4 Linnaosa haldussuutlikkuse ja koostöökultuuri arendamine

I. Kodanikuühiskonna arengu, omaalgatuse, oma kodukoha valitsemise kultuuri tekkimise (elanike väärtushinnangute muutumise) toetamine.
II. Linnaosa maine parendamine, Kopli piirkonna teistele piirkondadele arengus järele aitamine.
III. Linnaosa elanike, ettevõtete ja organisatsioonide aktiivne kaasamine otsuste tegemisse ja linnaosa linnakeskkonna kujundamisse, vastastikku kasuliku partnerluse loomine kolmanda, avaliku ja erasektoriga.
IV. Koostöö arendamine teiste linnaosavalitsuste, linna ametite ja hallatavate asutustega avalike teenuste arendamisel, sh töökohtade kohapeal loomise ja investeerimisvõimaluste tutvustamisel.
V. Linnaosa ametnike pädevuste tõstmine, haldusstruktuuri ja e-teenuste arendamine.

Haldussuutlikkuse suurendamiseks tuleb tagada kogu organisatsiooni toimimine. Selleks on oluline:
1) arendada linnaosa valitsuse haldusstruktuuri;
2) kohandada ametijuhendid ja (töö)korrad muutunud olude ja vajadustega;
3) tagada pühendunud ja väljaõppinud töötajad, kes järgivad hea halduse põhimõtteid, nagu usaldusväärsus, õiguskindlus, avatus, läbipaistvus, vastutuse võtmine, säästlikkus ja tõhusus;
4) teha töötajate kutseoskuse täiendamiseks pidevaid koolitusi kõigile selle valdkonnaga seotud osakondade töötajatele;
5) võtta töötajate motivatsiooni parandavaid meetmeid, sh parendada töökeskkonda ja tingimusi ning algatada tegevus, mis edendab töötervishoidu ja tervist ning loob ja hoiab traditsioone;
6) lihtsustada linnaosa valitsuse sisesuhtlust ja tõhustada linnaosa valitsuse infovahendust meediaga;
7) tagada sihiteadlik tegevus linnaosa ühtlaselt positiivse maine kujundamisel, sh aidata Kopli piirkond arengus järele teistele piirkondadele;
8) arendada koostööd nii horisontaalselt kui ka vertikaalselt, st linnaosa valitsuse osakondade vahel, linna ametiasutuste ja nende hallatavate asutuste, riigiametiasutuste ja nende hallatavate asutuste, kodanikuühenduste ja ettevõtete ning välispartneritega, sh töökohtade kohapeal loomise ja investeerimisvõimaluste tutvustamisel ja merehariduse edendamisel;
9) arendada partnerlussuhteid;
10) aktiivselt kaasata linnaosa elanikke, ettevõtteid ja organisatsioone linnaosa linnakeskkonna kujundamisse, otsuste tegemisse, avalike teenuste osutamisse ja parendamisse;
11) toetada kodanikuühiskonna arengut, omaalgatust ja oma kodukoha valitsemise kultuuri tekkimist.

Selleks, et elanikele tagada osutatavate teenuste kvaliteet ja mugavam kättesaadavus, on tähtis:
1) arendada teenuste osutamise ja otsustusprotsesse;

2) jätkata kvaliteetsete teenusstandardite ja muude, elanikele mõeldud juhendmaterjalide ning e-teenuste väljatöötamist, rakendamist ja parendamist. Eesmärk on, et info kõigi linnaosa valitsuse osutatavate avalike teenuste kohta on lihtsalt ja loogiliselt kättesaadav linnaosa veebilehe kaudu;
3) järjepidevalt ajakohastada teavet ja arendada linnaosa veebilehte.

Linnaosa valitsuse ametnikkonnale ja töötajatele tööks vajaliku info kättesaadavuse tagamise ja aja tõhusama kasutamise seisukohast on olulisim ülesanne minna järk-järgult üle digitaalsele asjaajamisele ning tagada registrite ja infosüsteemide ühildumine.

4. Tegevuskava ja finantsplaan aastateks 2014−2018

„Põhja-Tallinna arengukava tegevuskava aastateks 2014−2018" lähtub „Tallinna arengukavas 2009–2027" seatud linna arengu peaeesmärkidest, linnaosa arenguvisioonist 2030, linnaosa arengusuundadest ja nende elluviimise strateegilistest valikutest ning võtab arvesse Tallinna linna valdkondlikke arengustrateegiaid ja -kavasid.

Tegevuskava koostamisel on võetud aluseks „Tallinna arengukava 2009−2027" eesmärgid, mille järgi on täpsemalt sõnastatud Põhja-Tallinna linnaosa arengu peaeesmärgid, alaeesmärgid ja tegevus. Tegevuste loetelu hõlmab Põhja-Tallinna Valitsuse ülesandeid ja tegevust, mille eduka elluviimise eeldus on tõhus koostöö Tallinna Linnavalitsuse, Tallinna linna asutuste, riigiasutuste, ettevõtete, MTÜ-de ja erasektoriga. Seejuures mõjutab ja toetab mitu kavandatud tegevust eri valdkondade eesmärkide saavutamist. Seetõttu on valdkondlike eesmärkide käsitlemisel lisaks konkreetsetele valdkonnakesksetele tegevustele viidatud ka teiste valdkondade all loetletud tegevustele.

Tegevuskavas kajastatud tegevuse juures on esile toodud selle ligikaudne rakendusaeg lähiperioodil, aastatel 2014−2018. Tegevuse juures on märgitud vastutajad või täitmise korraldajad ja rahastamisallikad, võimaluse korral on esile toodud konkreetsed investeeringuobjektid. Sotsiaalhoolekande valdkonna arendamisega seotud investeeringute puhul on esile toodud Põhja-Tallinna Valitsusele kuuluvate sotsiaalhoolekandeasutuste hoonetega seotud objektide laiendus- ja parendustööde ligikaudne maksumus aastate kaupa. Ülejäänud investeeringuobjektide maksumus on kajastatud Tallinna linna valdkondlikes arengukavades ja nende Tallinna Linnavalitsuse ametite arengukavades, kellele asjaomane objekt kuulub.

Eesmärgipäraste tegevuste kirjeldus on eelkõige lähtekoht Põhja-Tallinna Valitsuse iga-aastase eelarve kujundamiseks. Tuginedes arengukava eesmärkidele on Põhja-Tallinna Valitsusel võimalik pidada eelarveläbirääkimisi linna asutustega ning kindlaks määrata kõikide osaliste ülesanded ja vastutus jooksval eelarveaastal.

Põhja-Tallinna arengueesmärkide saavutamisel on oluline seirata tegevuskavas esile toodud tegevuse ja investeeringute elluviimist kasutades tegevuse edukuse hindamisel seiremõõdikuid. Tegevuskava tabelis on linnaosa arengu peaeesmärkide kaupa esile toodud eesmärkide saavutamise seiremõõdikud, väärtused aastate kaupa ja vastutaja.

Tegevuskavas kasutatud lühendid
LOV – linnaosa valitsus
LE – linna eelarve

Põhja-Tallinna tegevuskava aastateks 2014–2018

Tallinna arengukava 1. peaeesmärk: ettevõtlik, tööturul nõutud ja hästi tasustatud tallinlane – suure tootlikkusega majandusega Tallinn

1. PEAEESMÄRK. PÕHJA-TALLINNAS ON SOODNE ETTEVÕTLUSKESKKOND

Seiremõõdik	Mõõdiku väärtus					Vastutaja
	2014	2015	2016	2017	2018	
Ettevõtjate ümarlaudade arv	1	1	1	1	1	LOV
Parima ettevõtja tunnustamine	1	1	1	1	1	LOV

Alaeesmärk 1.1:Põhja-Tallinnas on olemas ettevõtlusele vajalik tugistruktuur

Tegevus	Prognoositavad tegevused 2014–2018	Vastutaja	Rahastamisallikas
Põhja-Tallinnas asuvate üürile antavate munitsipaaläripindade renoveerimine ja üürnike leidmine		LOV, linnavaraamet	LE, erasektor
Munitsipaaläripindade hindade diferentseerimise kontseptsiooni väljatöötamine (tsoonid, üürikoefitsiendid, soodustatud üürnikud)		LOV, ettevõtlusamet	LE
Ettevõtlust soodustavate liiklusvõimaluste loomine (ettevõtete kliendid, töötajad, teenindav transport), sh parkimise korraldamine ja avalike parklate rajamine, ühistranspordi arendamine, tööstus- ja sadamaaladele raskeveokite liikluskoormusele vastavate juurdepääsuteede rajamine		LOV, kommunaalamet, linnaplaneermise amet, transpordiamet	LE
Äriarenduspiirkondade (ingl *business improvement areas*) idee rakendamise kontseptsiooni väljatöötamine ja Põhja-Tallinnas katseprojekti rakendamine		LOV, ettevõtlusamet	LE
Ettevõtjate nõustamine, koostöö arendamine ja ümarlaudade korraldamine		LOV	LE
Vakantsete äripindade ja investeerimisvõimaluste väljaselgitamine, andmebaasi loomine ja uuendamine		LOV	LE

Alaeesmärk 1.2: Põhja-Tallinnas on mitmekesine ja hästi tasustatud töökohtadega tootmis-, logistika- ja teenindusettevõtlus

Tegevus	Prognoositavad tegevused 2014–2018	Vastutaja	Rahastamisallikas
Uutele arengualadele, endistele tööstusaladele ja kasutusest väljalangenud kinnisvarale funktsioonide andmine, eelistades ajalooliste tootmispiirkondade ja elamis-tootmisfunktsioonide väljakujunenud sidususe säilimist		LOV	LE

Alaeesmärk 1.3: Põhja-Tallinn on loomemajanduskeskus

Tegevus	Prognoositavad tegevused 2014–2018	Vastutaja	Rahastamisallikas
Loomemajandusega seotud ettevõtete ja organisatsioonide eelistamise kaalumine munitsipaaläriruumide üürile andmisel		LOV, linnavaraamet, ettevõtlusamet	LE

Põhja-Tallinnas			
Võrgustiku arendamine ja koostöö edendamine loomemajandus-organisatsioonide, ettevõtjate, kolmanda sektori, kunstikallakuga koolide ja linnaosa valitsuse vahel		LOV, ettevõtlusamet, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	LE, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

Tallinna arengukava 2. peaeesmärk: vaimselt ja kehaliselt aktiivne tallinlane – mitmekesiste tegevusvõimalustega ning elamusterohke Tallinn

2. PEAEESMÄRK. PÕHJA-TALLINNAS ON MITMEKESINE KULTUURILOOME JA LAIALDASED VÕIMALUSED AKTIIVSELT VABA AEGA VEETA

Seiremõõdik	Mõõdiku väärtus					Vastutaja
	2014	2015	2016	2017	2018	
Põhja-Tallinna Valitsuse toetatud avalike kultuuri- ja vabaajaürituste ja projektide arv	21	23	23	24	24	LOV
Põhja-Tallinna Valitsuse korraldatud avalike vabaajaürituste arv	6	8	9	9	9	LOV
Salme kultuurikeskuse ürituste külastajate arv	110 000	111 000	112 000	113 000	113 000	Salme kultuurikeskus
Kirjandust ja raamatukoguteenust kogukonnas propageerivate ürituste arv	3	3	3	3	3	Haruraamatukogud

Alaeesmärk 2.1: Põhja-Tallinna kultuuri-, seltsi- ja spordielu on mitmekesine ning soosib erihuvi- ja rahvusrühmade lõimumist

Tegevus	Prognoositavad tegevused 2014–2018	Vastutaja	Rahastamisallikas
Salme kultuurikeskuse teenuste ja tegevuse arendamine		LOV	LE
Pelgulinna rahvamaja tegevuse arendamine		Kultuuriväärtuste amet	LE
Taidlus- ja huviringide, spordiklubide ja rahvusvähemuste organisatsioonide tegevuse toetamine		LOV	LE
Kogukondliku aktiivsuse ja seltsitegevuse toetamine		LOV	LE
Eri sihtrühmadele (sh rahvus- ja vanuserühmad) mõeldud (rahvus)kultuuri-, spordi- ja vabaaja ürituste korraldamine, traditsioonide hoidmine ning ürituste valiku mitmekesistamine		LOV	LE
MTÜ-de, era- ja kodanikualgatuslike kultuuri-, spordi- ja vabaajaürituste, projektide ja algatuste toetamine		LOV	LE
Koostöö arendamine riigi, erasektori ja kodanikualgatuslike kultuuriprojektide korraldajatega linnaosa kultuurikalendri kujundamisel (RRÜL Lüüra, Noblessner, Kalamaja ajutised kohvikud jt algatused)		LOV	LE
Info kogumine Põhja-Tallinnas toimuvate ürituste ja sündmuste kohta ning nende laialdane tutvustamine		LOV	LE
Koostöö haridusasutustega õpilaste, tudengite ja akadeemilise personali osaluse suurendamiseks linna kultuurielus ja loomemajandusalgatustes		LOV, haridusasutused	LE
Kirjandust ja raamatukoguteenust propageerivate ürituste korraldamine kogukonnas		Kultuuriväärtuste amet, raamatukogud	LE

Loome- ja spordivaldkonna inimeste tunnustamine, võimalustekohase toetamissüsteemi väljatöötamine (nt noorsportlaste toetamine)		LOV	LE
Alaeesmärk 2.2: Põhja-Tallinnas asuvad kultuuri-, spordi- ja vaba aja objektid on korrastatud			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Kultuuriasutuste rekonstrueerimine ja uute rajamine		Kultuuriväärtuste amet	LE
Salme kultuurikeskuse ruumide renoveerimine		Kultuuriväärtuste amet	LE
Eksperimentaalkultuuri- ja loomemajanduskeskuse Kultuurikatel hoone rekonstrueerimine		Kultuuriväärtuste amet	LE
Vaba aja ja spordikompleksi rajamine linnaosasse endise Sõle Gümnaasiumi hoone ja staadioni baasil		LOV, spordi- ja noorsooamet, erasektor	LE
Sõle spordikompleksi rajamine koos staadioniga (projekteerimine, ideekonkurss)		Spordi- ja noorsooamet	LE
Avalike spordi- ja mänguväljakute kontseptsiooni arendamine		Keskkonnaamet, LOV	LE
Spordiväljakute ja -rajatiste inventari uuendamine, rekonstrueerimine ning uute spordiväljakute rajamine		Keskkonnaamet, LOV	LE
Inventari uuendamine aadressil Lina 12		Keskkonnaamet, LOV	LE
Inventari uuendamine aadressil Puhangu 63		Keskkonnaamet, LOV	LE
Stroomi rannapargis asuva jalgpalliväljaku rekonstrueerimine		LOV, Eesti Energia Aktsiaselts	LE
Stroomi rannapargis asuva kõrgepingeliini maa alla viimine (jalgpalliväljaku rekonstrueerimise eeldus)		LOV, Eesti Energia Aktsiaselts	Eesti Energia Aktsiaselts
Valgustatud kergliiklusteede ja suusaradade rajamine		Kommunaalamet, spordi- ja noorsooamet	LE
Veepargi rajamine Stroomi rannahoone juurde Merimetsa metsa		Erasektor	Erasektor
Uue spordiväljaku rajamine Kodukolde elamurajooni		Erasektor	Erasektor
Koostöö tõhustamine koolide spordirajatiste ühiskasutamiseks		LOV, haridusamet, koolid	LE
3. PEAEESMÄRK. MEREÄÄR PÕHJA-TALLINNAS ON KORRASTATUD JA LINNAOSA RIKKALIK AJALOOPÄRAND EKSPONEERITUD, ELANIKELE JA KÜLASTAJATELE ON TAGATUD VABA LIGIPÄÄS RANNAALADELE			

Seiremõõdik	**Mõõdiku väärtus**					**Vastutaja**
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	
Infotahvlitega varustatud Põhja-Tallinnas asuvate kultuuriobjektide, mälestiste ja vaatamisväärsuste arv	5	5	5	5	5	LOV
Väljatöötatud Põhja-Tallinna turismimarsruutide ja linnamatkaradade arv	1	1	1	1	1	LOV, kultuuriväärtuste amet

Alaeesmärk 3.1: Põhja-Tallinna rannajoon on korrastatud, linnaelanikele ja külastajatele on tagatud vaba ligipääs kaldalt mere ja merelt kaldale			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**

Rannapromenaadi valmisehitamine		LOV, kommunaalamet	LE
Stroomi rannapromenaadi arendamine		LOV	LE
Kalaranna-Tööstuse tn promenaadi rajamine		LOV, kommunaalamet, erasektor	LE
Rannapromenaadi rajamiseks vajalike riigimaade munitsipaalomandisse taotlemine ja eraomanikega kokkulepete sõlmimine		LOV, linnavaraamet	LE
Rannapromenaadi aktiivset kasutamist toetavate teenuste pakkujatega (jalgrataste üürimine, söögikohad jne) koostöö arendamise kontseptsiooni väljatöötamine		LOV, ettevõtlusamet	LE
Väikelaevade ja -paatide sadamate arendamise kava ning kohapealse paadispordi arengukontseptsiooni väljatöötamine		LOV, ettevõtlusamet, kommunaalamet, erasektor	LE
Väikelaevade ja -paatide sadamate rajamine		LOV, kommunaalamet, erasektor	LE, erasektor
Katariina kai rekonstrueerimine		Kommunaalamet	LE
Noblessneri sadama arendamine		erasektor	erasektor
Endisel sõjaväe territooriumil aadressil Paljassaare 42 paatidele ja kaatritele sildumis- ja hoiualade rajamine		LOV, erasektor	erasektor
Avalike piknikukohtade rajamine mere äärde (Kalarand, Paljassaare, Meremuuseum, Kopli)		LOV	LE
Alaeesmärk 3.2: Põhja-Tallinnas asuvad kultuuriväärtused, -mälestised ja vaatamisväärsused on välja selgitatud, korrastatud ja eksponeeritud			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Kultuuriväärtuste renoveerimine ja korrastamine		LOV, kultuuriväärtuste amet	LE
Mälestiste ja vaatamisväärsuste tähistamine infotahvlitega		LOV, eraomanikud	LE, eraomanik
Mälestiste ja vaatamisväärsuste korrastamine		LOV, kultuuriväärtuste amet, eraomanikud	LE, eraomanik
Arhitektuuriväärtuslike hoonete, ajalooga elumajade ja hoovide juurde nende ajalugu tutvustavate teabetahvlite paigaldamine		LOV	LE
Turismimarsruutide ja linnamatkaradade väljatöötamine		LOV, kultuuriväärtuste amet, ettevõtlusamet	LE
Turismimarsruutide ja linnamatkaradade tähistamine linnaruumis ja interaktiivsete kaardirakenduste pidev ajakohastamine		LOV, kultuuriväärtuste amet, ettevõtlusamet	LE
Linnaosa, selle turismimarsruute ja linnamatkaradasid tutvustavate materjalide ajakohastamine, uute koostamine ning avalikkusele vabalt kättesaadavaks tegemine (sh „Jalutaja		LOV, kultuuriväärtuste amet, ettevõtlusamet	LE

teejuht. Põhja-Tallinn")			
Turismibusside peatumise ja parkimise korralduse arendamine		LOV, transpordiamet, eraettevõtjad	LE
Ettevõtete ja tööstuse ajaloo eksponeerimise põhimõtete väljatöötamine		LOV, kultuuriväärtuste amet, erasektor	LE

Tallinna arengukava 3.peaeesmärk: turvaliselt kasvav, mitmekülgselt arenev ja elukestvalt õppiv tallinlane – haritud, võimekas ja avatud Tallinn

4. PEAEESMÄRK. PÕHJA-TALLINNAS ON MITMEKESISED KVALITEETSE HARIDUSE, SH HUVIHARIDUSE OMANDAMISE, JA HUVITEGEVUSE VÕIMALUSED

Seiremõõdik	Mõõdiku väärtus					Vastutaja
	2014	2015	2016	2017	2018	
Lasteaialastele, õpilastele ja õpetajatele ning noortele mõeldud ürituste ja konkursside arv aastas	25	25	25	25	25	LOV, haridusamet
Huviringides osalevate 4−19-aastaste laste arv aastas	4000	4000	4000	4000	4000	Haridusasutused, haridusamet
Huvitegevusvõimalusi tutvustavate teavituskampaaniate arv aastas	3	3	3	3	3	LOV, huvikoolid
Toetatud, piirkondlike noorsootöö projektide arv aastas	50	50	55	55	55	LOV
Saavutuste eest tunnustatud noorte arv aastas	150	150	200	200	200	LOV
Noortekeskuste tegevust tutvustavate ja noorsootööalaste teavituskampaaniate arv aastas	3	3	3	3	3	LOV, Kopli Noortekeskus

Alaeesmärk 4.1: munitsipaalharidusasutuste võrk on mitmekesine, korrastatud ja vajadustele vastav ning õpikeskkond on nüüdisaegne ja turvaline

Tegevus	Prognoositavad tegevused 2014–2018	Vastutaja	Rahastamisallikas
Koostöö arendamine erasektoriga lasteaiakohtade ja lapsehoiuteenuse tagamisel		LOV, haridusamet	LE
Munitsipaalharidusasutuste hoonete remontimine ja renoveerimine		Haridusamet	LE
Linnaosa üldplaneeringuga arengualadele haridusasutuste rajamiseks maade reserveerimine		LOV	LE
Haridusasutuste info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimaluste täiendamine		Haridusamet, haridusasutused	LE
Programmi „Tuleohutu lasteaed" elluviimine		Haridusamet, haridusasutused	LE

Alaeesmärk 4.2: heal tasemel alus-, põhi-, kesk- ja kutsehariduse omandamise võimalused on mitmekesised, tugiteenused on laialdaselt kättesaadavad ning koostöö Põhja-Tallinnas asuvate haridusasutuste vahel on tõhus

Tegevus	Prognoositavad tegevused 2014–2018	Vastutaja	Rahastamisallikas
Lasteaia- ja koolikoha ning haridusasutuste kohta käiva info lihtsa ja operatiivse kättesaadavuse tagamine		Haridusamet, haridusasutused, LOV	LE
Mitmekultuurilise õpikeskkonna arendamine ja selles toimetulemise toetamine		Haridusamet, LOV	LE

Kogupäevakooli ideest lähtuvate tegevusprogrammide elluviimine		Haridusamet, haridusasutused, LOV	LE
Lastele ja õpetajatele mõeldud ürituste ja konkursside korraldamine, sh tublimate tunnustamine		LOV	LE
Tallinna Kopli Ametikooli õppetegevuse arendamine koostöös riigi ja ettevõtetega		Haridusamet, LOV	LE
Koostöö arendamine Eesti Mereakadeemiaga		Haridusamet, LOV	LE
Alaeesmärk 4.3: Põhja-Tallinna lastel on mitmekülgsed ja lapsevanematele taskukohased huvihariduse omandamiseks võimalused			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Huvitegevuse mitmekesistamiseks 100 huviringi projekti tõhusam rakendamine Põhja-Tallinna üldhariduskoolides		Haridusamet, LOV	LE
Teabe kogumine ja selle avalikkusele paremini kättesaadavaks tegemine huvitegevuse ja -hariduse eri võimaluste kohta linnaosas (sh teavituskampaaniad)		LOV, haridusamet, huvikoolid	LE
Tallinna Kopli Noortemaja tegevuse arendamine ja tutvustamine kogukonnas		Haridusamet, LOV	LE
Tallinna Kopli Noortemaja remont		Haridusamet	LE
Uute huvikoolide- ja keskuste rajamine ja eraalgatuse soodustamine (sh aadressil Sõle 40 asuva endise koolihoone ja Sõle 40a asuva staadioni alusel vabaaja- ja spordikeskuse rajamine)		Haridusamet, LOV, erasektor	LE
Alaeesmärk 4.4: noorsootöö Põhja-Tallinnas lähtub noorte vajadustest , toetab nende vaimset ja füüsilist arengut			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Piirkondliku noorsootööga seotud võrgustikupõhise koostöö arendamine laste, noorte ja lapsevanemate nõustamise ja juhtumitöö tõhustamiseks		LOV	LE
Uute meetodite, sh mobiilse noorsootöö, rakendamine Kopli noortekeskuses		Tallinna Noorsootöö Keskus, LOV	LE
Noortekeskuse ja noorsootöö tõhus tutvustamine kogukonnas		Tallinna Noorsootöö Keskus, LOV	LE
Uute avatud noortekeskuste vajaduse kaalumine ja rajamine Põhja-Tallinna		LOV, spordi- ja noorsooamet	LE
Noorsootöötajate ja noorsootöö ametnike täienduskoolitamine ja nõustamine		Spordi- ja noorsooamet	LE
Piirkondlike noorteürituste ja noorsootööga seotud projektide elluviimine ja toetamine		LOV	LE
Noorte suviste linnalaagrite toetamine ja õpilasmalevale rakenduse leidmine		LOV, spordi- ja noorsooamet	LE

Noorte kaasatuse suurendamine ja linnaosa valitsuse koostöö arendamine munitsipaalkoolide õpilasomavalitsuste, -esinduste, -volikogude ja linnaosa õpilasnõukojaga					LOV	LE
Tallinna arengukava 4. peaeesmärk: hoolitsetud, kaitstud ja abistatud tallinlane – maandatud riskidega ja (sotsiaalselt) turvaline Tallinn						
5. PEAEESMÄRK. PÕHJA-TALLINNA HOOLEKANDESÜSTEEM TAGAB ELANIKELE SOTSIAALTEENUSEID JA TOETAB ELANIKE SOTSIAALSET TOIMETULEKUT						
Seiremõõdik	**Mõõdiku väärtus**					**Vastutaja**
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	
Põhja-Tallinna Valitsuse sotsiaalhoolekande osakonna vastuvõtupunktide arv	3	3	3	3	3	LOV
Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskuse haruasutuste arv	3	4	4	4	4	LOV, sotsiaal- ja tervishoiuamet
Koduteenuseid saavate isikute arv	230	230	230	230	230	LOV
Supervisioonil osalenud sotsiaal- ja lastekaitsetöötajate arv	30	30	30	30	30	LOV
Sissetulekust sõltuvate toetuste summa linnaosa valitsuse eelarves (tuhandetes eurodes)	151	151	151	151	151	LOV
Sotsiaalhoolekandetöös rakendatud vabatahtlike arv	90	90	90	90	90	LOV koostöös mittetulundusühingutega
Korraldatud vanemakoolitused ja osalejate arv	2;24 in	2;24 in	2;24 in	2;24 in	2;24 in	LOV
Korraldatud infopäevad munitsipaaleluruumide elanikele	4	4	4	4	4	LOV
Alaeesmärk 5.1:. linnaosa elanikele on tagatud hea tasemega sotsiaal- ja tervishoiuteenused järgides elukoha läheduse põhimõtet						
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**					**Vastutaja** / **Rahastamisallikas**
Põhja-Tallinna Valitsuse sotsiaalhoolekande osakonnale täiendavate piirkondlike vastuvõtupunktide rajamine						LOV / LE
Hoolekandega tegelevate mittetulundusühingute tegevuse kaasrahastamise taastamine kriisieelsel tasemel						LOV / LE
Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskuse teenuste arendamine						LOV, sotsiaal- ja tervishoiuamet / LE
Sotsiaalhoolekande osakonda kahe ametikoha loomine eestkostefunktsioonide täitmiseks ning tööks perevägivalla ja inimkaubanduse ohvritega						LOV / LE
Sotsiaaltöötajate täienduskoolitamine ja nõustamine						LOV / LE
Linnaosa tervisedenduste tegevuskava koostamine, tuginedes Tallinna rahvastiku tervise arengukavale						LOV / LE
Linnaosa tervisedendust toetava võrgustiku loomine, koordineerimine ja arendamine						LOV / LE
Aktiivne osalemine linnaosa ja Tallinna linnaosade terviseedendajate võrgustiku töös						LOV / LE
Haridusasutuste koostöö linnaosade terviseedendajatega Tallinna rahvastiku tervise arengukava elluviimiseks						LOV / LE

Põhja-Tallinna sotsiaalhoolekandeasutuste võrgustiku arendamise kava välja töötamine		LOV, sotsiaal- ja tervishoiuamet	LE
Sissetulekust sõltuvate linnaeelarveliste sotsiaaltoetuste summade suurendamine linnaosa eelarves vähemalt 2009. aasta tasemele		LOV	LE
Alaeesmärk 5.2: Põhja-Tallinna lapsed on sotsiaalselt kaitstud, lastekaitsetegevus ja pereabi on tõhus, käitumisprobleemidega lastele on tagatud rehabilitatsioonivõimalused			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Info- ja teavitamissüsteemi arendamine, et tagada lastekaitse- ja/või noorsootöötaja varajane teavitamine kõigist kaitset vajavatest lastest ja juhtumitest, mille puhul tuleb sekkuda		LOV	LE
Laste probleeme ennetava lastekaitsetöö arendamine		LOV	LE
Perekeskse aitamistöö arendamine, pereabiteenuse taastamine lastekaitsetalituse alluvuses		LOV	LE
Vabatahtlike laialdasem ja tõhusam rakendamine riskirühma laste probleemidega tegelemisel		LOV	LE
Hooldusperede ja eestkosteperede propageerimine, toetamine ja tunnustamine		LOV	LE
Tõrjutud laste tarbeks sotsiaalprogrammide loomine ja nende rakendamine koolis		LOV	LE
Riskirühma laste huvide esindamine haridusasutustes		LOV	LE
Lastekaitsetöötajate nõustamine ja täienduskoolituse võimaluste taastamine		LOV	LE
Vähekindlustatud ja muude riskirühmade perede laste ja noorte sisuka vaba aja veetmise võimaluste täiendamine ja koostöö arendamine kolmanda sektoriga		LOV	LE
Lastele mõeldud päevakeskuste arendamine (Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskus, MTÜ-d), sh õpiabiteenuse kättesaadavaks muutmine		LOV	LE, välisrahastus
Riskirühma laste ja noorte treening- ja huvirühmades ja laagrites osalemise toetamine		LOV, sotsiaal- ja tervishoiuamet	LE
Lastega perede ja lastekodust elluastujate eluasemeprobleemide lahendamine eelisjärjekorras		LOV	LE
Alaeesmärk 5.3: eakatele ja puuetega inimestele on tagatud sotsiaalteenused ja igapäevane toimetulek			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**

Eakatele ja puuetega inimestele mõeldud päevakeskuste teenuste arendamine ja sihtrühmade hulga suurendamine, Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskuse filiaalide arendamine		LOV	LE
Aadressil Madala 3 asuva Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskuse filiaali Madala 3 remont või laiendamine		Sotsiaal- ja tervishoiuamet	LE
Ava- ja koduhooldusteenuste mahu suurendamine		LOV	LE
Tasuliste ava- ja koduhooldusteenuste rakendamine		LOV	Kliendid
Vabatahtlike kaasamine ava- ja koduhooldusteenuste klientide teenindamisse		LOV	LE
Koduhooldajate arvu suurendamine kolme võrra		LOV	LE
Ametikoha loomine, millel töötaja teeb eakatega juhtumitööd, et ära hoida eakate probleeme		LOV	LE
Meetmete võtmine hooldustöötajate töö tõhususe suurendamiseks, sh keskne toiduainetega varustamine, side- ja sõiduvahendi kasutamine		LOV	LE
Koostöö arendamine meditsiinivaldkonna asutustega piisava õendusabi ja hooldusteenuste osutamiseks		LOV	LE
Vanurite ja puuetega inimeste eluruumide kohandamise korraldamine ja hooldusremondi võimaluste loomine		LOV, TSTA	LE
Vanurite ja puuetega inimeste linnakeskkonnas liikumise võimaluste parandamise toetamine		Kommunaalamet, transpordiamet	LE
Uue hoone ehitamine Pelguranna 31 psüühilise erivajadusega inimestele		LOV, sotsiaal- ja tervishoiuamet	LE
Alaeesmärk 5.4:. tõhus kriminaal-, narko- ja HIV-preventsioon ja rehabilitatsioon			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Haridusasutustes sõltuvushäirete, kuritegude ja HI-viiruse leviku ärahoidmiseks tehtava töö ja koolituste toetamine		LOV, haridusamet, politsei	LE
Võõrutusravilt, rehabilitatsioonikeskusest või erikoolist tagasipöörduvatele lastele, noortele ja täiskasvanutele mõeldud rehabilitatsiooniprojektide toetamine		LOV	LE
Võõrutusravi- ja rehabilitatsiooniasutuste kohtade arvu vastavusse viimine Tallinna linna ja Põhja-Tallinna tegelike vajadustega		Sotsiaal- ja tervishoiuamet, LOV	LE
Riskikäitumist vähendavate ennetusprojektide korraldamine ja toetamine		LOV, Kesklinna politseijaoskond	LE
Riskikäitumist soodustavate tegurite minimeerimine, sh heakorratööde kavandamisel arvestamine vajadusega vähendada slummistunud piirkondi		LOV, kommunaalamet	LE

Koostöös politseiga uimastite leviku takistamine ja selle töö tõhustamine		LOV, politsei	LE
Sõltuvushäirete ravivõimaluste tutvustamine ja ravilemineku propageerimine		LOV, sotsiaal- ja tervishoiuamet	LE
Sõltuvusravi kulude osaline kompenseerimine		LOV, sotsiaal- ja tervishoiuamet	LE
Vanglast vabanejatele ja kriminaalhooldusel olijatele mõeldud teenuste süsteemi väljatöötamise vajaduse kaalumine		LOV, sotsiaal- ja tervishoiuamet	LE
Vanglast vabanejate ja kriminaalhooldusel olijate eluasemeprobleemide varane lahendamine		LOV, sotsiaal- ja tervishoiuamet, vanglate sotsiaalosakonnad, linnavaraamet	LE
Alaeesmärk 5.5: riskirühma kuuluvate inimeste tööga hõivatus, toimetulek ja kaasatus on paranenud			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Töötutele sotsiaalprogrammide korraldamine ja toetamine ning töölesaamist toetavate hoolekandemeetmete arendamine. Projektide koostamine raha taotlemiseks ELi tõukefondidest		LOV,	Sihtasutus Innove
Töötuklubide tegevuse toetamine		LOV	LE
Piirkonna töötutele rakenduse pakkumine avaliku sektori poolt, sh osalemine Tallinna abipaketis		LOV, ettevõtlusamet	LE
Kohaliku tööjõu tööhõive parandamiseks linnaosa valitsuse koostöö arendamine asjaomaste riiklike institutsioonidega		LOV, Eesti Töötukassa, Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed	LE
Riskirühmade aktiveerimisega tegelevate organisatsioonide koostöö aluste väljatöötamine ja koostöö koordineerimine		LOV	LE
Alaeesmärk 5.6: sotsiaalprobleemidega linnaosa elanikele on tagatud munitsipaalelamispind. Linnaosa hallatavate elamispindade fondi struktuur on korrastatud ja objektid heas seisukorras			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Kaasomandis ja kehvas seisukorras munitsipaaleluruumide võõrandamine turuhinnaga (sh Kopli liinide arendus)		Linnavaraamet	LE
Olemasolevate munitsipaaleluruumide korrastamine linnaosa taotluste kohaselt		LOV, linnavaraamet	LE
Väikese üüriga munitsipaaleluruumide juurdeloomine		Linnavaraamet	LE
Kopli asumis Vasara tänaval linna omanduses oleva(te)l kinnistu(te)l diferentseeritud üürihinnaga munitsipaaleluruumide rajamine		Linnavaraamet	LE
Munitsipaaleluruumide üüri diferentseerimise aluste		LOV, linnavaraamet	LE

(ülelinnaline) väljatöötamise taotlemine							
Infopäevad munitsipaalpindade elanikele, eri osaliste koostöös probleemidele lahenduste leidmine						LOV	LE
Koostöö tõhustamine teistes linnaosades asuvate kodutute varjupaikade, öömajade ja sotsiaalmajutusüksustega						LOV	LE
Paljassaare sotsiaalmaja teenuste arendamine						LOV	LE
Munitsipaalomanduses ühiselamutüüpi hoonete rekonstrueerimine						Linnavaraamet	LE
Eraomanduses olevate, nn endiste ühiselamute arenguprogrammi väljatöötamine slummistumise vältimiseks						LOV, linnavaraamet	LE
6. PEAEESMÄRK. PÕHJA-TALLINNAS ON TURVALINE ELUKESKKOND							
Seiremõõdik	**Mõõdiku väärtus**					**Vastutaja**	
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**		
Toetatud, linnaosa elanikele mõeldud alkoholismi, narkomaania ja HI-viiruse levikut käsitlevate avalike seminaride ja koolituste arv	4	5	5	5	5	LOV, politsei	
Riskianalüüsi põhjal ohualas elavate inimeste teavitamise kampaaniate arv	–	1	1	1	1	LOV	
Linnaosa valitsuse korraldatud liiklusohutus ürituste ja koolituste hulk, nendel osalenute arv	4; 1000 i	6; 1200 in	6;1200 in	6;1200 in	6;1200 in	LOV	
Linnaosa valitsuse toetatud liiklusohutus ürituste ja koolituste hulk, nendel osalenute arv	5; 500 in	6; 700 in	6;700 in	6;700 in	6;700 in	LOV	
Helkuri saanud inimeste arv	650	600	600	600	600	LOV	
Alaeesmärk 6.1: kuritegevus on vähenenud. Suurenenud on Põhja-Tallinnas elavate ja töötavate inimeste turvatunne							
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**					**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Koostöö tõhustamine politseiga ja munitsipaalpolitsei ametiga linna probleemsetes kohtades (Balti jaama ümbrus, Kari tänava lipuplats, pargid)						LOV, munitsipaalpolitsei amet, politsei, päästeamet	LE
Olemasolevate naabrivalvesektorite tegevuse toetamine ja uute sektorite tegevuse alustamisele kaasaaitamine						Kodanikeühendused, LOV, politsei	LE, erasektor
Politseitöötajate regulaarne kaasamine alkoholismi, narkomaania ja HI-viiruse levikut käsitlevate seminaride ja koolituskursuste korraldamise ja elluviimise						LOV, politsei	LE
Koostöö arendamine abipolitseinikega ja võimaluse korral nende tegevuse toetamine						LOV	LE
Meetmete võtmine piirkondade slummistumise vältimiseks ja slummistunud piirkondade heakorrastamiseks, sh tänavavalgustuse kavandamine						LOV	LE

Alaeesmärk 6.2: Põhja-Tallinnas asuvate ettevõtetega seotud riskid on maandatud. Linnaosa riskianalüüsi alusel on välja töötatud tõhusad ennetusmeetmed, elanikud on teadlikud riskidest ja neil on ohu korral käitumise juhised			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Linnaosa riskianalüüsi ja riskijuhtimisplaani koostamine		LOV, kommunaalamet, keskkonnaamet	LE, ELi tõukefond
Riskianalüüsi kohaselt ohualas elavate inimeste teavitamiskampaaniate korraldamine ja ohu korral käitumisjuhiseid andvate infovoldikute jagamine		LOV, ohtlikud ettevõtted, kommunaalamet, Põhja-Eesti Päästekeskus	LE
Koostöö korraldamine vabatahtlikega suurõnnetuste tagajärgede likvideerimiseks		LOV, kommunaalamet	LE

Tallinna arengukava 5. peaeesmärk: kodu, tööd ja puhkust säästvalt ühendav ning väärtustav tallinlane – hubase, inspireeriva ja keskkonnasäästliku linnaruumiga Tallinn

7. PEAEESMÄRK. PÕHJA-TALLINNA LINNAKESKKOND ON HEAKORRASTATUD, ATRAKTIIVNE, IGAPÄEVAELU TOETAV, AJALOOLIST MILJÖÖD VÄÄRTUSTAV JA TASAKAALUSTATULT ARENEV

Seiremõõdik	**Mõõdiku väärtus**					**Vastutaja**
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	
Rajatud jalgrattaparklad; jalgrataste parkimiskohad	1; 30	1; 30	1; 30	1; 30	1; 30	LOV, kommunaalamet
Rajatud uute mänguväljakute arv	1	1	1	1	1	Keskkonnaamet
Heas ja väga heas seisukorras olevate mänguväljakute osakaal	80%	80%	80%	80%	80%	Keskkonnaamet
Avalike WiFi-levialade arv	3	3	3	3	3	LOV, haridusamet
Korteriühistutele ja majaomanikele korraldatud teavitusürituste ja ümarlaudade arv	27	27	27	27	27	LOV
Elamute parenduse eest tunnustatute arv	1	1	1	1	1	LOV
Korraldatud heakorratalgute arv	2	2	2	2	2	LOV, kodanikuühendused
Paigaldatud avalike tasuta teabetulpade või tabloode arv	3	3	3	3	3	LOV
Rajatud jalgrattateede pikkus km	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	Kommunaalamet

Alaeesmärk 7.1: Põhja-Tallinnas on lihtne ja turvaline liikuda. Tehniline infrastruktuur vastab linnaosas asuvate ettevõtete ja elanike vajadustele			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Tänavavalgustuse arendamine *Kalamaja piirkond Tööstuse 75, Tööstuse 79*		Kommunaalamet	LE
Sõidu-, kõnni- ja kergliiklusteede võrgu korrastamine ja arendamine		Kommunaalamet	LE
Tänavate kapitaalremont *Telliskivi tänav (Kopli tn – Ristiku tn), Telliskivi tänav (Ristiku tn – Paldiski mnt), Amburi tänav, Tehnika tänav (Toompuiestee – Paldiski mnt), Soo tänav, Rukki tänav, Vana-Kalamaja tänav, Suur-Patarei tänav*		Kommunaalamet	LE
Magistraaltänavate ja liiklussõlmede arendused *Kalamaja möödasõit (Kalaranna tee)*		Kommunaalamet, erasektor	LE

Tööstus- ja sadamaaladele juurdepääsuteede rajamine *Paljassaare tee (Kopli tn – Paljasaare põik), Meremuuseumi juurde (Kalaranna tn – Meremuuseum)*		Kommunaalamet, erasektor	LE, erasektor
Kergliiklusteede võrgu arendamine *Stroomi randa ja linnahalli piirkonda ühendava kergliiklustee rajamine koos Kalaranna tänavaga, Telliskivi tänava jalgrattatee pikendamine Reisijate tänavani.* Uute tänavate projekteerimisel näha ette sõidu- ja kõnniteest eraldatud jalgrattateede ehitamine. Liikluspiirangute kehtestamise vajaduse kaalumine osal tänavatel ja miljööaladel (massi- ja gabariidipiirangud suurtele autodele, kiiruspiirangud, raskeveokite liikluse ümbersuunamine kitsastelt tänavatelt). Autode parkimiskorralduse tõhustamine vanades asumites. Pikakari ja Stroomi randa lisaparkimiskohtade vajaduse ja nende rajamise võimaluste väljaselgitamine, plaanide teoks tegemine. Linnaosa elanike ühissõidukite kasutamise ja arendamise vajaduse väljaselgitamine (sh suunal Kalamaja – Sõle tn – Kalamaja) ja ettepanekute tegemine transpordiametile. *Kopli piirkonnas ühissõidukiliinide arendamine*		Kommunaalamet, transpordiamet, linnavaraamet, LOV, erasektor	LE
Alaeesmärk 7.2: Põhja-Tallinna asumid on heakorrastatud ja miljööalad väärtustatud. Elamute, äri- ja tootmishoonete välisilme ja tehniline seisukord on head ning nende lähiümbrus on korrastatud			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Tallinna heakorra eeskirja nõuete laialdane ja tõhus tutvustamine linnakodanikele		LOV, keskkonnaamet	LE
Koostöö arendamine munitsipaalpolitsei ametiga, et tõhustada järelevalvet heakorra-nõuete täitmise üle ja kasutuseta hoonete puhul		LOV, munitsipaalpolitsei amet	LE
Mahajäetud ja/või amortiseerunud hoonete ja rajatiste korrastamine või lammutamine		LOV, munitsipaalpolitsei amet, linnavaraamet	LE
Korteriühistute moodustamise soodustamine ja nõustamine		LOV, linnavaraamet	Kliendid
Korteriühistute tegevuse toetamine eri projektide piires		LOV	LE
Kinnisvara haldamise ja korteriühistute teenindamisega seotud tegevuse vahendamine eraomanikele		LOV	LE
Eraomanike nõustamine, selgitustöö ja teavitamine omandi korrastamise võimalustest, sh infopäevade korraldamine korteriühistutele, korteri- ja elamuomanikele		LOV	LE
Elamute ja nende lähiümbruse korrastamise toetamine eri projektide piires, sh projektidega „Hoovid korda”, „Fassaadid korda”, „Vana maja korda!”		LOV, kommunaalamet, kultuuriväärtuse amet	LE

Eramute elamute parendamise tunnustamine eri konkursside kaudu		LOV, kultuuriväärtuse amet	LE
LOVi eestvõttel sellise kontseptsiooni väljatöötamine, mille järgi koostatakse piirkonnapõhised elamute ja lähiümbruse korrastamise projektid ja pärast ostavad eraomanikud osakud välja		LOV	LE
Miljööväärtuste tutvustamine ja kaitsmine		LOV, kultuuriväärtuse amet	LE
Säästva renoveerimise propageerimine ja infopäevade korraldamine		LOV, erasektor, keskkonnaamet, LOV	LE, jäätmevaldaja
Jäätmekäitluskorralduses uute tehnoloogiate kasutuselevõtt			
Alaeesmärk. 7.3: Põhja-Tallinna haldusterritooriumil paiknevad avalikus kasutuses olevad pargid, rohe-, ranna- ja puhkealad ning teised munitsipaalhalduses olevad maa-alad on heakorrastatud. Elanikele ja külastajatele on loodud mitmekülgsed vaba aja veetmise võimalused			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Linnaosa territooriumil asuvate avalikus kasutuses pargi-, rohe-, ranna- ja puhkealade ning teiste munitsipaalhalduses olevate alade korrashoid, renoveerimine, rajamine ja arendamine		LOV, kommunaalamet	LE
Kase pargi renoveerimine		LOV, kommunaalamet	LE
Süsta pargi renoveerimine		LOV, kommunaalamet	LE
Paljassaare piirkonnas paiknevate munitsipaalomandis või -halduses olevate alade heakorrastamine		LOV	LE
Kopli piirkonnas paiknevate munitsipaalomandis või -halduses olevate alade heakorrastamine		LOV	LE
Üldkanalisatsiooniga ühendatud avalike tualettide rajamine		LOV	LE
Kalamaja ja Kopli piirkonda avalike rannaalade loomise teostatavuse analüüsimine		LOV	LE
Avalikus kasutuses olevate alade heakorratalgute ja -päevade regulaarne korraldamine koostöös kodanikuühendustega		LOV	LE, erasektor
Avalike kasutuseta alade heakorrastamine ja nende kasutuselevõtmisel uudsete lahenduste väljatöötamine ja rakendamine koostöös kodanikuühendustega		LOV, kodanikuühendused	LE, erasektor
Stroomi ranna ja Merimetsa ala kohta vaba aja veetmise kontseptsiooni arendamine ja elluviimine		LOV, spordi- ja noorsooamet	LE
Natura 2000 linnukaitseala arendamine		Keskkonnateenistus, LOV	LE
Paljassaare ala kohta vaba aja veetmise kontseptsiooni väljatöötamine ja selle elluviimine		LOV, keskkonnaamet	LE
Terviseradade haldamise organisatsioonilise korralduse väljatöötamine		LOV, spordi- ja noorsooamet	LE

Uute tervisespordiradade rajamine		LOV, spordi- ja noorsooamet	LE
Uute tervisespordiradade rajamine Stroomi randa – Merimetsa puhkealale		LOV, spordi- ja noorsooamet	LE
Terviseraja rajamine Paljassaarele		LOV, spordi- ja noorsooamet	LE
Uute avalike mitme funktsiooniga laste- ja peremänguväljakute ning koerte jalutusväljakute rajamine		LOV, keskkonnaamet	LE
Pereväljaku rajamine Kase parki		LOV, keskkonnaamet	LE
Seitsme uue mänguväljaku rajamine linnaosasse „Avalike mänguväljakute arendamise tegevuskava Tallinnas 2011–2016" kohaselt		Keskkonnaamet	LE
Täiskasvanute mänguväljakute rajamine (malelauad, petank)		Keskkonnaamet	LE
Koerte jalutusväljaku rajamine Koplisse raudtee äärde (Sõle tn, Sitsi tn)		Keskkonnaamet, LOV	LE
Avalike traadita interneti levialade haldamine Stroomi rannakeskuse majas (suvehooajal) ja Pelguranna raamatukogus, uute levialade loomise otstarbekuse kaalumine		LOV, haridusamet	LE
Puiesteede ja peatänava-äärsete alleede heakorrastamine ja haljastuse uuendamine		LOV, keskkonnaamet	LE
Puiesteede kavandamine ja rajamine, et hõlbustada kergliikluse arengut ja talvist lumekoristust ning tagada haljastus asumi sees		LOV	LE
Üldplaneeringus reformimata hoonestamata riigimaade kasutusfunktsiooni määramine avalikuks kasutuseks		LOV	LE
Alaeesmärk 7.4: linnaosa infomajandus on korrastatud ja linnaosa kuvand on atraktiivne			
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Linnaosa infoviitade süsteemi ajakohastamise tõhustamine		LOV	LE
Avalike tasuta teabetulpade ja -tabloode süsteemi väljaarendamine ja jooksev korrastamine		LOV	LE
Põhja-Tallinna linnaosa kui terviku ja linnaosa asumite maine sihipärane kujundamine		LOV	LE
Linnaosa valitsuse tegevuse pidev kajastamine ajalehtedes Raepress ja Pealinn		LOV	LE
Ajalehe Põhja-Tallinna Sõnumid ilmumise jätkusuutlikkuse tagamine		LOV	LE
Linnaosas toimuvate ürituste kajastamine üleriigilises elektroonilises ja trükimeedias		LOV	LE
Kogukondliku identiteedi ja kodukoha valitsemise kultuuri		LOV	LE

väljakujunemise toetamine						
Tallinna arengukava 6. peaeesmärk: demokraatlikult ja sihipäraselt kohalikku omavalitsust teostavad tallinlased – teadmistepõhise juhtimise ning hea teeninduskultuuriga ja tulemuslikult töötavate linnaasutustega Tallinn						
8. PEAEESMÄRK. ERI HUVIRÜHMADE HUVISID ARVESTAV, AVATUD JA LÄHIMUSPÕHIMÕTTEL TOIMIV LINNAOSA JUHTIMINE						
Seiremõõdik	**Mõõdiku väärtus**					**Vastutaja**
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	
Koolitatud ametnike arv linnaosa valitsuses	25	25	25	25	25	LOV
Elanikele korraldatud avalikke teenuseid tutvustavate infopäevade arv	3	3	3	3	3	LOV
Alaeesmärk 8.1: arengu ja maakasutuse kavandamine, kavasid viiakse ellu Põhja-Tallinnas kooskõlas Tallinna arengudokumentide süsteemiga, kaasatud on eri huvirühmad						
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**					**Vastutaja** / **Rahastamisallikas**
Põhja-Tallinna üldplaneeringu koostamine ja vastuvõtmine						LOV / LE
Koostöö arendamine piirkondlike seltside ja kodanikuühendustega, nende tõhusam kaasamine otsuste tegemisse ja probleemide lahenduste väljatöötamisse						LOV, kodanikuühendused, seltsid / LE, MTÜ-d
Veebipõhise suhtlusportaali loomine koos interaktiivse kaardirakendusega, et võimaldada kodanikele probleemidest kiirelt teada anda ja jälgida nende lahendamise kulgu, ja selle edasiarendamine (Viljandi Linnavalitsuse eeskujul)						LOV, kodanikuühendused / LE
Kehtestatud planeeringute alusel linna ülesannete täitmiseks ja arenguks vajaliku maa munitsipaliseerimine, sh munitsipaalelamute, haridus-, sotsiaal- ja kultuuriasutuste ehitamiseks, elurajoonide teenindamiseks, teede ja infrastruktuuri rajamiseks, spordi- ja puhkerajatiste ja mänguväljakute rajamiseks, väikeettevõtluse ja tootmise arendamiseks						LOV, Linnavaraamet / LE
Alaeesmärk 8.2: Põhja-Tallinna Valitsuse haldussüsteem ja -struktuur tagab linnaosa tasakaalustatud ja jätkusuutliku arengu						
Tegevus	**Prognoositavad tegevused 2014–2018**					**Vastutaja** / **Rahastamisallikas**
Linnaosa arengut soodustava haldusstruktuuri kujundamine						LOV / LE
Linnaosa valitsuse ametnike vastutuse, õiguste ja kohustuste kindlaksmääramine ja ametijuhendite ajakohastamine muutunud olude järgi						LOV / LE
Linnaosa valitsuse töötajate aktiivne osalemine linna otsustusprotsessides, koostöö tihendamine teiste linnaosade ja linna ametitega						LOV / LE
Ettepanekute tegemine ja läbirääkimine Tallinna ametite tehtavate investeeringute kohta						LOV, transpordiamet, ettevõtlusamet / LE

Linnaosa valitsuse ja linna ametite esindajate ja linnaosa ettevõtjate vahel regulaarsete infopäevade korraldamine		LOV	LE
Osalemine rahvusvahelistes projektides, et leida võimalusi linnaosa arengu seisukohalt oluliste projektide lisarahastamiseks		LOV	LE
Linnaosa valitsuse töötajate professionaalsuse suurendamine koolituste kaudu, koolitusprogrammide väljatöötamine ja arendamine		LOV	LE
Linnaosa valitsuse töötajate motivatsioonimeetmete arendamine, sh töötingimuste parendamine		LOV	LE
Elektroonilisele asjaajamisele ülemineku korraldamine, sh halduskogu istungite materjalide viimine elektrooniliseks		LOV	LE
Avalike e-teenuste väljatöötamine ja laialdasem rakendamine		LOV	LE
Avalike teenuste, sh e-teenuste elanikele tutvustamine, infomaterjalide koostamine ja levitamine		LOV	LE
Linnaosa valitsuse kodulehe ja selle rakenduste arendamine		LOV	LE

Põhja-Tallinna arengukava 2014–2018 finantsplaan eurodes

Eesmärgid ja tegevused	Prognoositavad tegevuskulud ja investeeringud					Vastutaja	Rahastamis-allikas
	2014	2015	2016	2017	2018		
Tänavavalgustuse arendamine							
Tööstuse 75, 79	-	-	-	-	20 000	TKA, LOV	LE
Tänavate kapitaalremont							
Telliskivi tänav (Kopli tn – Ristiku tn)	-	-	-	-	-	TKA, LOV	LE
Telliskivi tänav (Ristiku tn – Paldiski tn)	-	-	200 000	-	-	TKA, LOV	LE
Amburi tänav	-	600 000	-	-	-	TKA, LOV	LE
Tehnika tänav (Toompuiestee – Paldiski mnt)	-	-	-	-	-	TKA, LOV	LE
Soo tänav	-	-	-	-	-	TKA, LOV	LE
Rukki tänav	-	-	400 000	-	-	TKA, LOV	LE
Vana-Kalamaja tänav	-	600 000	-	-	-	TKA, LOV	LE
Suur-Patarei tänav	-	-	-	400 000	-	TKA, LOV	LE
Magistraaltänavate ja liiklussõlmede arendused	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Kalamaja möödasõit (Kalaranna tee)	4 500 000					TKA	LE
Tööstus- ja sadamaaladele juurdepääsuteede rajamine							
Paljassaare tee (Kopli tn – Paljasaare põik)	-	-	-	2 500 000	-	TKA, erasektor	LE, erasektor

Meremuuseumi juurde (Kalaranna tn – Meremuuseum)	-	200 000	-	-	-	TKA	LE
Põhja-Tallinna kultuuri-, seltsi- ja spordielu							
Pelgulinna rahvamaja tegevuse arendamine	128 825	128 825	128 825	-	-	TKVA	LE
Salme Kultuurikeskuse ruumide renoveerimine	0	0	0	-	-	TKVA	LE
Eksperimentaalkultuuri- ja loomemajanduskeskuse Kultuurikatel hoone rekonstrueerimine	0	0	0	-	-	TKVA	LE
Sõle spordikompleksi rajamine koos staadioniga (projekteerimine, ideekonkurss)	4 000 000	8 000 000	3 000 000	-	-	LOV, TSNA	LE
Põhja-Tallinna rannajoon on korrastatud, linnaelanikele ja külastajatele on tagatud vaba ligipääs kaldalt merele ja merelt kaldale	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Väikelaeva ja paadi sadamate arendamise kava ning kohapealse paadispordi arengukontseptsiooni väljatöötamine	-	100 000	-	-	-	LOV, TKA, TEA, erasektor	LE
Väikelaeva ja -paadi sadamate rajamine	-	200 000	-	-	-	LOV, TKA, erasektor	LE
Katariina kai rekonstrueerimine	-	-	3 000 000	2 000 000	-	TKA	LE
Põhja-Tallinnas asuvad kultuuriväärtused, -mälestised ja vaatamisväärsused on välja selgitatud, korrastatud ja eksponeeritud	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Peeteli kiriku renoveerimine	-	-	-	-	-	Eraomanik	
Kopli Nikolai kiriku restaureerimine	-	-	-	-	-	TKVA	LE
Kõikide Kurbade Lohutaja kiriku krundi ja piirdemüüri korrastamine	-	-	-	-	-	TKVA	LE
Mälestiste ja vaatamisväärsuste korrastamine	-	-	-	-	-	LOV, TKVA, eraomanikud	LE, eraomanik
Põhja-Tallinna asumid on heakorrastatud ja miljööalad väärtustatud. Elamute, äri- ja tootmishoonete välisilme ja tehniline seisukord on hea ning nende lähiümbrus on korrastatud	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Elamute ja nende lähiümbruse korrastamise toetamine eri projektide piires, sh projektidega „Hoovid korda”, Fassaadid korda”	800 000	800 000	800 000	800 000	800 000	LOV, TKA	LE
Elamute ja nende lähiümbruse korrastamise toetamine projektiga „Vana maja korda!”	-	-	-	-	-	LOV, TKVA	LE
Eraomanike elamute parendustegevuse tunnustamine eri konkursside kaudu	-	-	-	-	-	LOV, TKVA	LE

Miljööväärtuste tutvustamine ja kaitsmine	-	-	-	-	-	LOV, TKVA	LE
Põhja-Tallinna parkide heakorrastamine	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Kase pargi renoveerimine	-	-	1 500 000	-	-	LOV, TKA	LE
Süsta pargi renoveerimine	-	-	-	800 000	-	LOV, TKA	LE
Linnaosa elanikele on tagatud hea tasemega sotsiaal- ja tervishoiuteenused	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**Vastutaja**	**Rahastamisallikas**
Vanurite ja puuetega isikutele paremate liikumisvõimaluste loomise toetamine linnakeskkonnas	2000	2000	2000	2000	2000	TTA, TKA	LE
Madala 3 asuva Põhja-Tallinna Sotsiaalkeskuse filiaali valmisehitamine	**2013–2016**					TSTA	LE
	750 000						

Lühendite tähendused

Rahastamisallikad

LE – linna eelarve (sh asutuste omatulu)

Asutused

- LOV – Põhja-Tallinna Valitsus
- TEA – Tallinna Ettevõtlusamet
- TKVA – Tallinna Kultuuriväärtuste Amet
- TSNA – Tallinna Spordi- ja Noorsooamet
- TSTA – Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet
- TLPA – Tallinna Linnaplaneerimise Amet
- TKA – Tallinna Kommunaalamet
- TKKA – Tallinna Keskkonnaamet
- TTA – Tallinna Transpordiamet
- TLK – Tallinna Linnakantselei

5. Arengukava täitmisega seotud riskid ja nende maandamise võimalused

Peatükis on välja toodud Põhja-Tallinna arengukava elluviimise peamised riskid ja nendega linnaosa arengule kaasneda võiva negatiivse mõju maandamise võimalused. Risk on esitatud poolpaksus kirjas, pärast seda on tavalises kirjas esitatud võimalus riski maandada.

- **Majanduslangusest taastumine riigis on aeglane, majandussurutise ajal on elanike sissetulekud märgatavalt vähenenud ja palgasaajate arv lähitulevikus ei taastu. Selle tõttu on Tallinna linna eelarve peamise tuluallika, üksikisiku tulumaksu laekumine tasemel, millega ei suudeta tagada infrastruktuuri vajalikke investeeringuid. Samal ajal suureneb vajadus sotsiaalkaitsekuludele järel linnaeelarves. Arengukavas kavandatud tegevusest osa viiakse ellu plaanitust hiljem või jääb teoks tegemata.**

o Pikaajaline ja konservatiivne eelarvepoliitika, eelarvevahendite kavandamine senisest väiksemale arvule prioriteetidele, pidevate tegevuskulude (kasvu) piiramine.

o Eelarvesse lisaraha hankimine linnavara tõhusama kasutamise, kohalike maksude parema rakendamise, linnaosa osutatavate teenuste äripõhisuse ja teenuse tarbija omaosaluse suurendamise kaudu; eelistada kaasrahastatud tegevuse rahastamist Euroopa Liidu tõukefondidest ja teistelt toetuse andjatelt.

- **Suureneb juhtimise tsentraliseeritus ja muutuvad linnaosa osutatavate avalike teenuste rahastamise mudelid. Linnaosa valitsuse võime linnaosa arengut juhtida väheneb, linnavõim kaugeneb elanikust, avalike teenuste kättesaadavus halveneb ja kallineb ning kantseleilikkus elaniku jaoks suureneb.**

o Linnaosa juhtimisülesannete läbivaatamine, juhtimise ja rahastamise uute nõuetega kooskõlla viimine, läbirääkimised teenuste rahastajate ja osutajatega.

o Avalike ülesannete täitmise lepinguline delegeerimine kolmandale ja erasektorile, nende kaasamine teenuste arendamisse, rahastamisskeemide väljatöötamisse ja kaasfinantseeringute taotlemisse.

o Vabatahtliku töö osatähtsuse suurendamine.

o E-teenuste kasutamise laiendamine ja digitaalselt menetletavate dokumentide osatähtsuse suurendamine kogu menetletavate dokumentide hulgas, tõhus teavitustöö elanike seas.

- **Töötus suureneb ja tööga hõivatud elanike osakaal linnaosa elanike hulgas väheneb, mistõttu väheneb leibkondade ostujõudja tarbimisaktiivsus, mis kahandab teenuste osutamise ja (kohapealse) ettevõtluse tulusid. Kaasnev negatiivne mõju on elanike vaesumine ja sotsiaalprobleemide kuhjumine, konfliktid huvirühmade vahel ja kuritegevuse kasv.**

o Personaalne ja eesmärgistatud lähenemine abivajajatele, sotsiaalprogrammide rakendamine ennetusmeetmete võtmise partnerluspõhimõtete, ja projektide laialdasema rakendamise ning toetuste senisest kaalutletuma määramise kaudu. Tallinna abipaketi meetmete hulga suurendamine. Munitsipaaleluruumide programmi ja tingimuste täpsustamine. Linnaosa poolt sotsiaalteenuste osutamiseks lisaraha taotlemine.

o Elanike sidususele mõeldud tegevuse laiendamine, kodanike suurem kaasamine linnaosa probleemide lahendamisse, sellekohaste koolitusprogrammide väljatöötamine ja elluviimine.

o Turvalisuse tagamiseks mõeldud kulutuste suurendamine ja koostöö tõhustamine.

- **Põhja-Tallinna maine äri- ja elamiskohana halveneb, millega kaasnev negatiivne mõju on ettevõtete ja elanike lahkumine piirkonnast. Et linnaosasse koonduvad riskirühmadesse kuuluvad inimesed, nagu sõltuvusprobleemidega isikud ja kodutud, ja linnaosa slummistumine süveneb, siis väheneb turvalisus, Tallinna linna sotsiaalprobleemid koonduvad Põhja-Tallinna ja linnaosa maine halveneb.**

o Ärifunktsioonide mitmekesistamine ettevõtlust soosiva üüripoliitika, paindliku transpordi- ja parkimiskorralduse ning infrastruktuuri arendamise kaudu.

o Avalike ja erahuvide tasakaalustatud arvestamine üld- ja detailplaneeringute menetlemisel ja koostamisel.

o Linnaosa valitsuse, elanike, ettevõtjate ja vabaühenduste vahel dialoogi ja koostöö soodustamine.

o Linnaosa positiivse maine teadlik kujundamine, sellekohase tegevuskava koostamine ja elluviimine.

o Sotsiaalteenuseid osutavate asutuste ja munitsipaalelupindade hajutamine üle linna, sedalaadi asutuste rajamine eri linnaosadesse; koostöö tõhustamine Tallinna Linnavalitsuse, Tallinna linna eri ametite ja kolmanda sektoriga.

- **Kinnisvaraarenduse vastu tuntakse sedavõrd suurt huvi, et kõik linnaosa üldplaneeringus kajastatud arengualade arendusprojektid on teoks saanud. Kaasneb liikluskoormuse suur kasv peaaegu kõigis**

asumites, muutub linnapilt ja miljöö ning lisanduvad muud probleemid. Seejuures ei vasta avalikud infrastruktuuri arendused ja nende elluviimise ajakava elanike vajadustele. Kehtestatakse detailplaneeringuid, mis hoone korterite ja arenduse elanike arvu arvestades ei taga piisaval hulgal parkimiskohti, ei sobi olemasolevasse miljöösse ega täienda seda ning halvendavad praeguste elanike ja kinnistuomanike olukorda.

- Detailplaneeringute menetlemisel saavutada kooskõla arendajate, praeguste elanike ning linna huvide, avalike ja erainvesteeringute vajaduse ja nende teokssaamise ajakava kohta.
- Kehtestada arendustele parkimiskohtade nõuded, mis vastavad tegelikule vajadusele.
- Suurendada strateegilist partnerlust avaliku ja erasektori vahel, kavandada ja juhtida arendusprojektide etapiviisi teokssaamist.

6. Arengukava seire ja muutmise kord

Põhja-Tallinna arengukava viiakse ellu vastavuses Tallinna Linnavolikogu, Põhja-Tallinna halduskogu ja valitsuse põhimäärustega ning kooskõlas strateegiaga „Tallinn 2030", „Tallinna arengukavaga 2009–2027", linna valdkondlike ja hallatavate asutuste arengukavadega ning Tallinna linna ja Põhja-Tallinna linnaosa eelarvega.

Põhja-Tallinna arengukava täitmist seiratakse Põhja-Tallinna Valitsuse korraldamisel Tallinna arengudokumentide menetlemise korra järgi (§ 38) igal aastal koostöös Tallinna Linnavalitsuse ametite, hallatavate asutuste ja avalikkusega. Selle käigus koostatakse iga aasta 1. märtsiks eelmise kalendriaasta kohta arengukava täitmise ülevaade (sh mõõdikute täitmise aruanne), mille alusel tehakse vajaduse korral linnakantseleile ettepanekud muuta Tallinna arengukava (ettepanekute esitamise tähtaeg on 1. märts) ning ajakohastada Põhja-Tallinna arengukava ja eraldada arengukava ja eraldada selle täitmiseks eelarvevahendeid.

Põhja-Tallinna arengukava muudetakse vajaduse korral Tallinna arengudokumentide menetlemise korra järgi (§ 40). Sel puhul vaatab linnavolikogu hiljemalt 1. oktoobriks Põhja-Tallinna arengukava läbi ja võtab vastu selle muutmise otsuse. Arengukava täitmise korraldamise eest vastutab Põhja-Tallinna Valitsus.

7. Kasutatud materjalid

- Tallinna Linnavolikogu 25. veebruari 2010 määrus nr 13 „Tallinna arengudokumentide menetlemise kord"
- Tallinna Linnavolikogu 4. novembri 2010 otsus nr 255 „Strateegia „Tallinn 2030" kinnitamine
- Tallinna Linnavolikogu 19. juuni 2008 otsus nr 129 „Tallinna arengukava 2009–2027 kinnitamine"
- Tallinna Linnavolikogu 11. jaanuari 2001 määrus nr 3 „Tallinna üldplaneering"
- Tallinna Linnavolikogu 9. detsembri 2004 määrus nr 54 „Paljassaare ja Russalka vahelise rannaala üldplaneering"
- Tallinna Linnavolikogu 26. jaanuari 2006 otsus nr 8 „Põhja-Tallinna linnaosa üldplaneeringu algatamine"
- Põhja-Tallinna üldplaneeringu avaliku arutelu protokoll
- Põhja-Tallinna linnaosa üldplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne (2010)
- Põhja-Tallinna üldplaneeringu protsessi skeem
- Teemaplaneering „Tallinna tänavavõrk ja kergliiklusteed". Tallinna Tehnikaülikooli teedeinstituut (2006)
- Teemaplaneering „Tallinna rohealad"
- Tallinna Linnavolikogu 16. aprilli 2009 otsus nr 77 „Teemaplaneeringu „Kõrghoonete paiknemine Tallinnas" kehtestamine
- Tallinna Linnavolikogu 1. oktoobri 2008 korraldus nr 1603 „Paldiski mnt 62, 68, 68a ja 68c kinnistute detailplaneeringu kehtestamine Põhja-Tallinnas"
- Tallinna Linnavolikogu 19. juuni 2003 määrus nr 41 „Tallinna munitsipaalkoolide võrgu korrastamise kava 2003–2012"
- Tallinna Linnavalitsuse 20. jaanuari 2010 määrus nr 7 „Tallinna munitsipaalkoolide võrgu korrastamise tegevuskava aastateks 2010–2012"
- Tallinna Linnavolikogu 19. veebruari 2009 otsus nr 31 „Tallinna linna põhi- ja üldkeskhariduse arengukava 2009–2014"

- Tallinna Linnavolikogu 14. detsembri 2006 otsus nr 356 „Tallinna programm „Lasteaiakoht igale lapsele”
- Tallinna Linnavolikogu 11. detsembri 2003 määrus nr 67 „Tallinna munitsipaalkoolide remondi ja investeeringute kava aastateks 2004–2012”
- Tallinna Linnavolikogu 27. jaanuari 2005 määrus nr 1 „Erahuvialakoolide toetamise kord”
- Tallinna Linnavolikogu 27. jaanuari 2005 määruse nr 1 „Erahuvialakoolide toetamise kord” kehtetuks tunnistamine
- Tallinna Linnavolikogu 10. veebruari 2011 otsus nr 14 „Avalike mänguväljakute arendamise tegevuskava Tallinnas 2011−2016”
- Spordi ja liikumisharrastuse edendamise ning sportimisvõimaluste arendamise suunad Tallinnas. Tallinna Ülikooli kehakultuuriteaduskond (2007)
- Põhja-Tallinna vanema 9. veebruari 2010 korraldus nr 2-1/49 „Põhja-Tallinna alaealiste asjade komisjoni koosseis”
- Põhja-Tallinna loomemajanduse uuring. Telliskivi loomelinnak, Tallinna Ettevõtlusamet (2010)
- „Tallinn arvudes 2013” tabelid
- Tallinna Linnavolikogu 17. juuni 2010 määrus nr 32 „Tallinna linna 2009. a majandusaasta konsolideeritud aruanne”
- Elanike rahulolu Tallinna avalike teenustega. OÜ Saar Poll (2010)
- Tallinna Linnavolikogu 25. juuni 2009 määrus nr 6
- Huvitavaid fakte Põhja-Tallinna linnaosa kohta
- Tallinna Linnaplaneerimise Amet (2012); http://www.tallinn.ee/est/ehitus/ (17.09.2012)
- Tallinna Kopli Noortemaja; http://koplinoortemaja.edu.ee/ (18.09.2012)
- EHIS = Eesti hariduse infosüsteem (2012); www.ehis.ee

Toomas Vitsut
Tallinna Linnavolikogu esimees